

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Poloni, Societatis Jesu,
Praelectionum Theologicarvm Tomus**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Tractatus II. De Decreto Incarnationis, & ipsa Incarnatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82973)

TRACTATUS II.

De Decreto Incarnationis, & ipsa Incarnatione.

Is, quæ antecedunt Incarnationem & ejus decretum, prædisputatis, accedendum est ad ipsa decreta, & Incarnationem. Sit

DISPUTATIO III.

De Decreto Incarnationis.

In circa decretum Incarnationis, punctus maximus difficultatis versatur, in assignando motivo primario Incarnationis; quo assignato, proportionatè deciditur de qualitate decreti à Deo facti; & ex qualitate decreti deciditur, an Adamo non peccante Christus venisset, vel non? & hoc ultimum, est intentio & finis præsentis disputationis. Nomine autem motivi, non venit hic motivum tenens se ex parte ipsius Dei; nam hoc in omnibus idem est, nempe ipsemet Deus; juxta illud Proverb. 16. *Universa propter semetipsum operatus est dominus.* Sed quaeritur de motivo extrinseco, & tenente se ex parte objecti voliti, quod ipsum tenens se ex parte objecti voliti, non tantum sit causa impulsiva, sed etiam sit verè causa motiva, quæ duo per hoc distinguuntur; quod causa motiva sit causa simpliciter, & productiva suo modo substantiæ rei, causa autem impulsiva, est tantum causa, circumstantiarum agendi; qualis est promptitudo, intentio, talitas modi agendi &c. Sic v. g. causa motiva audiendi missam, est solemnitas festi, impulsiva autem, est musica excitans ad devotionem. Ut autem sequamur praxim, quæ usus est hic Suar. disp. 5. Sect. 1. juvat aliqua præmittere de prioritate & posterioritate actuum divinorum, quæ appellari solent signa rationis quia scilicet, sicut signo posito supra rem homogeneam, una pars ab alia discernitur quodammodo, figunturque illo signo metæ, secundum quas, una pars hic definit, & altera hic incipiat; sic etiam, maxime homogeneis, quia identificatis sibi actibus divinis, limites quidam mente nostra ponuntur, successioque quædam & alietas assignatur: cum tamen omnes illi actus idem sint. *Hinc*

PRÆMITTO I. *Certum fide, & metaphysicè demonstrabile esse, omnes actus in Deo idem realiter esse, nec realiter unum actum priorem esse alio.*

RATIO: quia demonstrabile est, Deum esse simplicissimum, immutabilem, perfectissimum, ex simplicitate, infertur identitas omnium actuum divinorum, ex immutabilitate infertur negatio prioritatis & posterioritatis realis; jam enim si posterius aliquid realiter in Deo esset, illo posteriori habito, mutaretur Deus, haberet enim se aliter, quam fuerit, ex ratione autem perfectissimi, infertur utrumque; quia si perfectissimus est, quicquid in illo est, omnem perfectionem possibilem habet: Ergo & unus actus habet perfectionem aliorum: hoc ipso enim non esset perfectissimus; debetque idem esse cum Deo, quia hoc ipso ille actus perfectissimus non esset, siquidem Deus non esset; & Deus pro sua parte, debet esse ille actus: alioquin Deus perfectissimus non esset, siquidem non esset ille actus, qui supponitur esse perfectio. Rursus, eadem ratio perfectissimi, importat negationem posterioritatis & prioritatis realis inter actus: quia ille prior actus, si esset prior realiter, non identificaretur posteriori; aliàs, dum non est posterior actus, jam esset: per identitatem scilicet cum priori. Si autem prior actus non identificaretur realiter posteriori, non esset perfectissimus, quia non haberet perfectionem posterioris realiter actus. Denique, si aliqui actus essent realiter priores, alii realiter posteriores in Deo, vel habuisset omnes illos actus ab æterno Deus, vel nonnisi in tempore? si ab æterno: ergo ab æterno realiter datur prius & posterius, nempe ratione illorum actuum, quos dicis realiter priores & posteriores, quod si concesseris, infertur; Ergo ab æterno non dantur actus priores & posteriores realiter,

realiter, quæ est contradictoria tuæ responsioni, cuius contradictoriæ veritas probatur. Quia æterno nihil est prius; ergo si illi actus, realiter sunt ab æterno, nihil est illis prius; ergo non dantur actus priores & posteriores realiter ab æterno. Quod si Deus in tempore habet aliquos actus realiter priores & posteriores: ergo discit v. g. cum tempore, & nescit v. g. aliquid ab æterno, quod in tempore scit.

PRÆMITTO 2. *Quamvis non detur ulla prioritas inter actus divinos reales, datur tamen quedam prioritas virtualis, & per æquivalentiam.* Quæ prioritas virtualis in hoc sita est: quia scilicet in divinis actibus, datur fundamentum, concipiendi unum actum priorem alio; in quo fundamento, tanquam in virtute principii, continetur intentione nostrâ formanda, & educenda prioritas & posterioritas actuum divinorum.

RATIO: quia nisi detur prioritas dicta, falsum erit, priorem esse origine Filium Spiritu S. & Patrem Filio. Si enim nulla est prioritas in divinis, nulla etiam erit prioritas originis, non datâ enim quasi ratione genericâ, quæ est prioritas; non dabitur ratio quasi specifica, quæ est prioritas originis, quam tamen agnoscit Theologia. Hanc prioritatem virtualem, dicent Scotistæ esse formaliter actu ex natura rei distinctam: Thomistæ appellabunt prioritatem rationis ratiocinata.

PRÆMITTO 3. *Prioritatem virtualem actuum divinorum, posse spectari.* Primò penes potentias itidem virtualiter distinctas, v. g. intellectum & voluntatem. Secundò penes scientias aut volitiones, v. g. penes scientiam simplicis intelligentiæ, conditionatam, visionis. Tertiò penes ipsos actus inter se in eodem ordine. Prioritas penes potentiam est, si actus eliciatur à potentia, nata prius elicere suos actus, præ alia; quæ potentia internæ in Deo, & quoad actiones ad intra, sunt duæ, intellectus & voluntas. Prioritas penes scientias, est prioritas ratione scientiæ, ita ut ille actus sit prior, qui censetur esse actus scientiæ, quæ nata est prior esse reliquis. Prioritas autem volitionis, est prioritas secundum quam movetur & tendit Deus, prius in unum objectum, quàm in aliud. Prioritas autem ipsorum actuû inter se in eodem ordine, in hoc stat; quando hic actus, huius scientiæ v. g. quæ est simplicis intelligentiæ, prior est actu alio, itidem ejusdem scientiæ simplicis intelligentiæ.

De prioritate actuum penes potentias, nulla est difficultas; indubiè enim actus intellectûs, prior est actu voluntatis; quamvis enim concederimus in animasticis, quòd elici possit divinitus, volitio sine cognitione, id tamen non nisi divinitus fieri potest, adeoque per elevationem obedientialem, aut per aliquam voluntatem similem prædeterminativæ, Deo autem nec potentia obedientialis, nec elevabilitas convenit. Sed hoc ipsum cæteris paribus accipiendû, nam cum cognoscit Deus, bis tria facere sex, nō pot-

est ostendi, quòd, per ordinem ad volitionem, prior sit iste actus: cum nulla volitio, sit nata, le- qui illam notitiam, deinde, indubiè scientia visionis, est quid posterius voluntatis divinæ actibus, utpote supponens ipsum decretum divinum. Solum ergo prioritas, tunc concedenda, quando actus est directivus, & præluens alicui volitioni.

Quod si spectetur prioritas aut posterioritas actuum divinorum, penes scientias v. g. nec in hoc est magna difficultas: nam quando quæritur de prioritate penes scientias, quæritur de hoc, an prior sit scientia simplicis intelligentiæ, præ scientia conditionata, & hæc præ scientia visionis? in quo non potest esse difficultas magna, indubiè enim actus omnes simplicis intelligentiæ, sunt priores actibus scientiæ conditionalium, & scientiæ visionis. Ratio est, quia scientia simplicis intelligentiæ, attingit ipsam possibilitatem rei, quæ possibilitas primò est in rebus conceptibilis: hinc fit, ut etiam talia objecta attingens scientia, sit prior reliquis; unde scientia conditionalium, est posterior, scientiâ simplicis intelligentiæ. Ratio: quia determinatio conditionata ad unam partem, quæ est objectum scientiæ conditionatæ, supponit possibilitatē per prius, adeoque cognitionem illius. Prior tamen est scientia conditionalium liberorum, præ scientia visionis. Ratio: quia actus visionis liberorum supponit causas objecti illius, inter quas est ipsum decretum divinum in ordine ad bona opera: quod decretum supponit directivum sui, hoc autem directivum, ex alibi dictis, est scientia conditionalium. Postrema autem inter omnes, est scientia visionis, quia attingit ultimum finem rei, quod est, extra causas esse.

Quod si comparentur ipsi actus inter se, in eodem ordine, major est inter auctores differentia. Cajetanus censet, quòd prioritas & posterioritas actuum divinorum, ex natura & ordine ipsarum rerum, quæ scientiæ aut voluntati objiciuntur, desumatur, distinguitque ordines, ut videre est apud Suar. in ordinem naturæ, gratiæ, & unionis hypostaticæ. Scotus desumit hanc prioritatem ex majori similitudine & propinquitate effectuum cum Deo, idque ex illo principio; ordinatè volens, prius vult id, quod est propinquius fini, quàm ea quæ magis distant. Utriusque doctrina vel exinde impugnatur, quòd hic disputetur, non tantum de actibus divinis, prout vult Deus aliqua extra se, sed etiam de actibus, interna Dei concernentibus, in internis autem Dei, neque sunt illi ordines Cajetani, neque similitudo effectûs major cum Deo, ut voluit Scotus. Ut hoc punctum intelligatur.

PRÆMITTO 4. *Prioritatem & posterioritatem actuum simplicis intelligentiæ, si comparentur inter se, & prout sunt ab eadem scientia, pendere, à prioritate ipsorum objectorum, sive illa prioritas objectorum sit physica, sive metaphysica.* Hoc tamen præmissum continet aliquid controversi;

cum enim Deus non cognoscat cognitione abstractiva, nec cognoscat rationes communes, ex probabili sententia, quomodo ea quæ sunt priora metaphysicè, priori per rationem actu cognosceret, & si cognosceret, cur pro illo priori actus, non diceretur abstrahere? Sed id solvi debet proportionaliter ad dicta de præcisionibus, ubi dicimus, Deum præscindere æquivalenter, non verò formaliter; ita ut v. g. cognoscendo risibilitatem, in quantum est posterior admirabilitate, dicat, Petrus est risibilis, quæ ejus risibilitas oritur ex admirativo: quo actu, quia utrumque cognoscit, & admirativum & risivum, non abstrahit formaliter, æquivalenter tamen abstrahit, quia cum identitate, quam attingit, attingit etiam diversitatem; plane atque si diceret Deus, risibilis est idem quod Petrus, & quod admirativum, si tamen risibile foret distinctum realiter, non esset causa admirativi, sed admirativum, causa risibilis, vel certè æquivalenter abstrahit Deus, quia scilicet cognitio illius non abstractiva, æquivalet perfectione, nostris abstractivis, accomodando sese nihilominus objectorum conditioni.

Quod autem ratio prioris & posterioris in actibus simplicis intelligentiæ, desumi debeat ex conditione objecti, ratio est: quia illi actus accomodant sese ipsis essentis, prædicatis & exigentis objecti, aliàs difformarentur illæ notitiæ objectis: ergo si aliqua ratio prius petit cognosci, aliqua posterius, seclusis imperfectionibus, prius nosceretur illa quam hæc. Deinde, si petat aliquid, hoc cognosci, hoc à Deo cognoscitur, aliàs Deus difformiter objecto cognosceret: ergo etiam si petat prius cognosci, prius cognosceretur: non enim est major ratio unius, quam alterius; petit autem cognosci prius, quod est prius, quia ipsum illud petere, est prius esse. Rursum, quia nisi ponatur quod per prius noscantur ea, quæ per prius nosci postulant, sequeretur disordo in cognitionibus: quod ipsum probatur. Si, posterius re, cognosceret Deus id, quod postulabat nosci prius re, esset re ipsa disordo in notitiis, & ita esset disordo, prius renoscere conclusionem quæ talem, posterius re præmissas, imò nec esset tunc notitia conclusionis, quia non esset notitia *Ex his*, quod *Ex his*, sunt præmissæ: Ergo etiam esset imperfectio per ordinem ad nostros conceptus, idque cum fundamento in re, si Deus non prius ratione nosceret, quæ prius petunt nosci. Quæ omnia rursus in hoc fundantur, quia non est intellectus divinus in noscendo liber, sed noscit pro objecti exigentia, non nosceret autem pro objecti exigentia, si petentibus illis prius nosci, non nosceret prius. Neque valet, quod in re, omnia illa simul noscat; nam sicut omnificitas divina petit omnia simul nosci, ita & ordinata, per ordinem etiam ad nostros conceptus, scientia, petit noscere prius ratione, quæ petunt prius nosci.

PRÆMITTO 5. *Illi actus scientiæ visionis, sunt priores, qui attingunt objecta prius volita, & illi posteriores, qui attingunt objecta posterius volita.*

RATIO: quia si posterius volitum æquè primo nosceretur cum prius volito, nosceretur sine sua causa & principio: principium enim illius & causa, est ipsa volitio divina, quæ supponitur esse posterior. Quia verò restat quærere, quid prius, & quid posterius Deus voluerit, hinc

PRÆMITTO 6. *Prius exercet se voluntas Dei actibus necessariis, quam liberis.*

RATIO: quia prius cognoscuntur ex modo nostro concipiendi necessaria, quam libera: ergo & voluntas sequens illud lumen, prius se exercebit actibus necessariis quam liberis. Rursum inter actus liberos, prius se exercet circa finem, quam circa media. Ratio: quia finis habet rationem prioris & causæ: Ergo exigentis rerum accomodans sese intellectus, prius illum noscet. Ergo & prius volat voluntas ordinatè volens, utpote per prius sibi propositum. Nihilominus, quia sicut potest Deus facere quodlibet, per quodlibet non implicans, ita potest velle, nisi sit absurdum, quodlibet, propter quodlibet; neque ejus divina libertas est alligata, ut non nisi hæc certa velit, cum neque sit alligata ad optimum: ideo in talibus regula universalis præscribi non potest, exceptis his principiis. Primò, Quod finem semper prius velit, quam media, aliàs inordinatè & quasi per passionem vellet. Secundò, quod in nullo genere inordinatè vult: unde ea quæ sunt priora, prius vult. Tertiò, quod vestigari id debeat ex doctrina Ecclesiæ & Patrum.

PRÆMITTO 7. *Quamvis Deus, prius semper velit finem quam media, hæc nihilominus volitio mediorum, secundum varietatem mediorum, dupliciter considerari potest.* Primò, sunt aliqua media ita necessaria, ut sine illis, vel potius hoc uno in particulari, finis obtineri non possit. Secundò, ita sunt illa media interdum necessaria ad finem, ut nisi hoc unum adhibeatur, possit per aliud obtineri ille finis.

PRÆMITTO 8. *Quando Deus intendit finem non determinat sibi certum particulare medium, tunc potest Deus efficaciter intendere finem, media autem non nisi sub disjunctione.*

RATIO: Tum quia non est magis necesse, ut Deus determinatè velit medium ad finem, quam illud velit finis ipse, & sibi determinet; ergo si finis non determinat sibi media, sed per plura haberi potest, poterit etiam Deus, in aliquo signo rationis, non determinare de illis mediis. Tum quia defacto in scriptura finem voluit Deus non determinando media, v. g. volendo pro redemptione infantis par turturum; aut duos pullos columbarum. Tum, quia quando aliquid est volibile sub disjunctione, idque cum recta ratione, potest etiam à Deo esse volibile sub disjunctione: quia hoc ipso, non esset volibile sub disjunctione, cum recta ratione;

sed

sed media, quæ sibi non determinat finis in particulari, sunt volibilia sub disjunctione, quod probatur. Quia ipsum hoc, quod est finem non determinare media sibi, est fundamentum volibilitatis, sub disjunctione. Nec certè apparet ulla inconvenientia in tali modo volendi: neque enim talis indeterminatio, proficiscitur ex defectu in noscendo, sed quia ipsum motivum, non habet jus, ut necessariò præeligatur. Porro si finis sit determinans sibi certa media, prior erit mediis causalitate, sed non prior erit prioritate independentiæ; quia pro quocunq; signo appetitur finis, appeti debet & illud medium: ne sine medio appetatur finis, sine quo appeti finem, est non appeti finem. Quando autem finis potest per alia media haberi, tunc finis est prior mediis, & prioritate causalitatis, & prioritate independentiæ, non quidem à mediis sub disjunctione volendis, sed à medio determinatè volendo. An autem possit esse efficax amor objecti, in quo non includatur expressa ullius medii volitio, de hoc, ubi de causa finali.

PRÆMITTO 9. *Posse aliquid velle Deum, vel in actu primo, vel in actu secundo.* Vult Deus in actu primo, quando attentà rei natura & conditione, amat illius bonitatem, potest item velle in actu secundo, decernendo illius rei extra causas positionem, & per hoc formalisatur amor in actu secundo; hinc amavit Deus præsentè mundum in actu secundo, alios autem possibiles in actu primo. Rursus potest Deus aliquid velle, vel absolute vel conditionatè, dicendo v. g. Volo Christum esse redemptorem peccati Adam, vel certè: Vellem Christum esse redemptorem, si peccaret Adam. His præmissis, *sic*

QUÆSTIO I.

Utrum Incarnatio fuerit decreta ante prævisum peccatum Adam?

EST hæc alia quæstio ab hac. An Christus venisset, si Adam non peccasset? indubit enim potuisset habere rationes, ut veniret Christus, etiam si Adam non peccasset; manet tamen difficultas, an vi præsentium decretorum nobis per auctoritatem Sacram præostensorum, venisset. *Circa hanc difficultatem tres sunt sententiae.*

I. Est S. Thomæ, & ejus discipulorum, qui proximam causam decernendæ Incarnationis, ponunt fuisse remedium peccati. Ex nostris docet eam Vasq. Valent. Lugo & Amicus; disp. 7. Aldrete disp. 17. licet cum aliquibus limitationibus. Hæc sententia apud Suar. disp. 5. Sect. 2. ita ordinat signa rationis. Voluit primò Deus creare homines, ut fierent beati. Secundò ut id possent habere, decrevit illis dare gratiam. Tertio, voluit permittere peccatum Adæ. Quarto, prævidit illud. Quintò, voluit remedium adhibere. Sextò, Elegit Incarnationem. Quid

sit sentiendum de hæc sententia, colligetur ex infra dicendis.

II. SENTENTIA est Scoti. Qui docet peccatum prævisum, fuisse motivum, cur in carne passibili & mortali facta fuerit Incarnatio, ita tamen ut substantia Incarnationis, non sit decreta propter remedium peccati, sed ob alia motiva. Sed hæc sententia non accipit simpliciter phrasas Scripturæ & Patrum, quia Scriptura ipsam substantiam Incarnationis, & non solam possibilitatem Christi, dicit esse in remedium peccati. Ut S. Paulus ad Gal. 4. *Misit Deus filium suum, &c. ut eos qui sub lege erant, redimeret.* Et ad Tim. 5. v. 19. *Christus venit in hunc mundum, peccatores salvos facere.* Et Joan. 3. *Non enim misit Deus filium suum ut judicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum.* Nicænus expressè dicit. *Quod propter nos homines, & propter nostram salutem, descendit de caelis.* Ex quo testimonio sic conficitur argumentum. Vera est hæc propositio per Scotum; Non propter nostram salutem descendit. Et tamen vera est de fide: *quod propter nostram salutem descendit.* Ergo, cum ex contradictoriis una debeat esse vera, & alia falsa, cum affirmativæ sit de fide vera, negativa debet esse falsa, quod verò sit vera per Scotum, probatur. Propter hoc descendit, quod est motivum Incarnationis, nam propter hoc descendere, & ex hoc motivo descendere, verbis differunt. Sed motivum descensus non est nostra salus, per Scotum; ergo non propter illam descendit.

III. SENTENTIA est Suar. loco citato, præcipuè Sect. 4. quæ est media inter illas duas. Nam primum motivum de substantia Incarnationis, dicit esse excellentiam mysterii, & ex vi hujus decreti dicit venturum fuisse, Adamo non peccante, consentitq; cum Scoto. In secundo signo rationis, ut se explicat, in *Dico Tertio*, decrevit Deus iteratò substantiam Incarnationis, in remedium peccati, decreto illo cadente, non in solum modum Incarnationis, sed simpliciter & absolute in ipsam Incarnationem, prout facta est in remedium peccati, consequenter dicit ex vi hujus secundi decreti, non venturum fuisse, Adamo non peccante; per quod concordat cum S. Thoma, & dissentit, à Scoto, à quo etiam clare dissentit, asserens ex præviso peccato, decretam esse substantiam Incarnationis, & non solum modum.

Ut proponatur quid sentiendum, *sic*

DIFFICULTAS I.

Proponuntur defendenda.

NEC conclusionem commodè formare, nec ejus probationes afferre possemus, nisi prius præmittatur tota series decretorum, rationibusq; firmetur. In signis autem istis formandis, ita procedetur, ut ex parte intellectus ostendatur,

datur, quid præcesserit; & ex parte voluntatis, quid proportionaliter secutum sit. Deinde hoc etiam servabitur, ut unum signum appelletur, tota complexio noscivitatum & volitivitatum illius classis, sicut enim appellatur instans Angelicum, tota series cogitationum vel volitionum, licet illæ durent per tempus, modò ad idem spectent; ita & appellari possunt ea, signum idem rationis, quæ ad idem spectant, ita ut sit unum signum, indivisione seu revocabilitate; præcipue cum possit intellectus metas has ponere, seu signa, attendendo ad classem revocabilitatis.

Pater Joannes Morawski hinc Quæst. 3. art. 2. ita de hac materia discurret. Quòd scilicet deur quidem prioritas nihil omnino conducit, tamen hæc prioritas nihil omnino conducit, ad salvandas præsentis quæstionis difficultates. Ad hoc enim verificandum, quòd Christus venisset Adamo non peccante; quid quæso refert, quòd ego concipiam, prius fuisse decretum de existentia Christi, & postea prævisionem peccati: si extra meum intellectum, in ipsis actibus non fuit prioritas. Et certè, Christum venturum fuisse Adamo non peccante, & similiter, Deum non esse causam peccati, sunt veritates reales; Ergo verificari debent independenter à nostris de Deo conceptibus; independenterq; à distinctione rationis reperibili, inter actus Dei liberos. Proinde Deus, per unicum etiam virtualiter intrinsecè decretum, ab æterno disposuit de Christo &c. Admitti tamen posse dicit idem, quòd distinguantur virtualiter intrinsecè scientia simplicis intelligentiæ, & scientia media, à decreto Dei & scientia visionis. *Hæc doctrina*

NON SATISFACIT. Concedo quòd inter actus divinos non detur ulla prioritas realis, hoc est realiter distincta. Nego tamen, ex eo sequi debere, quòd nulla jam sint signa rationis assignanda in decreto de Incarnatione; quæ signa, hoc ipso, quia signa rationis sunt, non debent poni cum prioritate reali: & tamen in illis etiam assignandis, videtur esse difficultas, non expungenda ab ulis scholarum, cum eam prima scholasticorum ingenia tractarint. Rursus quæro, an sit prioritas realis inter scientiam simplicis intelligentiæ, & inter scientiam mediam, vel non? indubiè non est prioritas realis, cum hæc ne quidem inter Personas divinas detur. Quæro ulterius, an illæ ipsæ scientiæ, sint inter se distinctæ distinctione virtuali intrinsecà, ad eum modum, quo dicit ille distingui illas duas scientias, à decreto libero Dei, & à scientia visionis: si sunt distinctæ; ostendatur imprimis, quòd nam sit illud tertium & quidem inclusum in ipsomet Deo, ratione cuius, distinguuntur realiter in tertio: si enim est aliquid extra Deum, eodem jure dicam, distinguui virtualiter intrinsecè intellectum & voluntatem, ratione distinctæ realiter v. g. intellectus, quæ est quid tertium, quòd est extra esse hominis, utpote non identificata homini:

reclususq; ad istud tertium extra Deum reperibile, erit recursus in explicanda distinctione virtuali in divinis, ad connotatum extrinsecum, nullo enim differet hæc sententia à sententia connotantium. Imò, si scientia simplicis intelligentiæ & scientia media distinguuntur virtualiter intrinsecè, hoc ipso, cum & scientia simplicis intelligentiæ, habeat suum objectum in decreto de Incarnatione completè sumpto, & scientia etiam conditionata, hoc inquam ipso, erit necesse in decreto hoc partiri prioritates & posterioritates istas virtuales intrinsecas. Si autem scientia simplicis intelligentiæ, & scientia conditionata, non sunt scientiæ distinctæ virtualiter, & si de illarum prioritate in ordine ad hoc, ne Deus v. g. sit causa peccati, non debemus esse solliciti, utpote habentibus prioritatem solum rationis, ergo etiam non debemus esse solliciti, qualinam scientiâ dirigatur Deus, ut salvâ libertate conferat nobis gratiam efficacem, & in sententia Suarii, ut possit prædefinire actus bonos. Est quidem veritas realis, quòd Deus non sit causa peccati, quòd Deus non lædat libertatem suâ scientiâ, aut collatione gratiæ efficacis, pertinet tamen ad Theologum, ostendere, quâ viâ id fiat, per ordinem ad nostras intentiones, intellectumque nostrum talia dispicientem, Deo cæteroqui continente in se perfectionem, talia suâ entitate salvandi. Addo, duplicem nos in Deo posse concipere virtualitatem: unam intrinsecam ut appellat explicans, inferentem distinctionem realem in tertio, in nostris principiis, dicitur virtualitas in ordine ad prædicata primò intentionalia, vi cuius, hoc quòd convenit uni, non convenit alteri, etiam in sensu reali. Alia virtualitas est quam explicans appellat extrinsecam, & in nostris principiis, (ubi de actu Dei libero) dicitur esse æquivalentia, vi cuius, sine ulla pluralitate, præstat hoc Deus, quòd præstaret pluralitas, & sine ulla prioritate, præstat hoc, quòd in creatis præstaret prioritas & posterioritas. Prima illa virtualitas non habetur in decreto de Incarnatione & ejus signis, quia nullum ejus adstruendæ fundamentum: habetur hæc posterior; negoq; illam non esse sufficientem, ut, per ordinem ad intellectum, salvet, quare Deus non sit causa peccati: salvet item, quomodo Adamo non peccante Christus venisset, vel non venisset.

Punctum Difficultatis I.

De primo & secundo Signo.

Quod attinet ad primum Signum, quòd appellari potest, Signum fundamentale seu principii.

ASSERO I. In primo Signo rationis, cognovisse Deum possibilitatem communicationis suæ, ad extra.

RATIO: quia illud ratione nostrâ debuit præcessisse in mente Dei, ante cætera signa,

*k

quod

quod ante omnia præsupponi debet, sed possibilitas illius communicationis ante omnia præsupponi debet. Tum quia, si, antequam formetur propositio, debet esse præcognitio de subiecto & prædicato, etiam in Deo, antequam dicat, volo v. g. Deum fieri hominem, debuit præcedere cognitio naturæ hominis, & possibilitatis uniendi ei Personæ divinæ. Tum quia, si vellet v. g. Incarnationem, vellet Deum fieri hominem, cuius possibilitatem si antè non præcognovisset, nesciret, an non vellet Deum hircocervum fieri? Tum quia, si non cognita possibilitate communicationis, vellet se Deus communicare, vellet aliquid, quod nesciret an posset? adeoque non vellet modo, qui Deo dignus sit.

DICES. Sufficiet ut simul cognoscatur possibilitas communicationis, in ipsa præcognitione ad decretum communicationis.

RESPONDETUR. Si per simul intelligas simul tempore, id certissimum est: Si per simul intelligas simultatē rationis: Negatur, quod assumitur; prior enim est ratione possibilitas rei reliquis omnibus, & prius attingi debet, ut dictum.

ASSERO 2. *In eodem signo rationis, vel potius classe signi, cognovit communicationem illam possibilem in tribus stare, in ordine natura, in ordine supernaturali, in ordine unionis hypostatica.* Dico potius, in ordine supernaturali, quam in ordine gratiæ; eo quod multa sint supernaturalia, quæ non veniunt nomine gratiæ; quæ tamen ad nullum ordinem possibilem rerum revocarentur.

RATIO asserti. Quia Deus non cognoscit solas rationes abstractas & universales: Ergo non cognovit possibilitatem communicationis suæ solum in abstracto; Ergo simul in concreto & in particulari illam attigit. Hæc autem possibilitas communicationis, non stat pluribus, quam tribus illis; hinc quia cognovit possibilitatem communicationis suæ, cognovit tres illos ordines. Præcipue autem, quia possibilitas mere in abstracto, etiam per æquivalentiam attacta, non est proximè directiva executionis, quæ particularium non nisi est.

ASSERO 3. *In eodem signo, cognovit illam possibilitatem unionis hypostaticæ cum Personis divinis, non autem determinatè tantum Verbi.*

RATIO est: Tum quia antequam formatum est decretum de Incarnatione VERBI, vel cognovit Deus possibilitatem, ut aliæ Personæ incarnarentur, vel non? Si non cognovit: Ergo nec est possibilis illa Incarnatio, omne enim possibile Deus cognoscit; ergo ulterius habebit vim terminandi naturam creatam VERBUM, & non habebunt reliquæ Personæ, eritque inter illas inæqualitas, quæ omnia rectè dici non possunt. Si autem Deus cognovit possibilitatem Incarnationis aliarum Personarum; cum prius, ut dictum est, ad possiblem sese porrigat noticia Dei, etiam in formando decreto de Incarnatione: fit, ut ad hanc possibilitatem attendere de-

buerit. Tum quia, nihil est absurdi, ut, cum fundamento in re, concipiatur à nobis tale decretum: Assumeret naturam humanam VERBUM, quam æquè assumere reliquæ Personæ possent, sed placet ut assumat VERBUM: Ergo debuit præcognosci, quod reliquæ etiam Personæ assumere possint eandem; jam enim illud, placet, haberet se per modum electionis inter plura, adeoque præcognita. Tum quia est impossibile, ut fuerit decretum de Incarnatione VERBI, quin prius præcesserit cognitio de possibilitate Incarnationis, ut dictum supra; Ergo etiam est impossibile, quin præcesserit cognitio de possibilitate Incarnationis, reliquarum personarum. Quod probatur, quia illa cognitio est comprehensiva, intuitiva, & ad æquata; consequenter, videns rationem terminandi naturam humanam, non esse ipsi Verbo adstrictam.

Huic signo rationis, respondit in Deo complacentia & primus appetitus illius. Dico complacentia, quia iste actus primus est ante omnes alios, & non decretum, quod alios actus voluntatis, ante se deposcit. Quod autem secuta sit complacentia, ratio est: quia nisi illa fuisset secuta, non processisset Deus, ad formandum decretum de communicatione; sicut nec nos quicquam efficaciter volumus, quod in ante nobis non complacuerit, & cuius volendi efficaciter appetitum non habuimus; cumque Deus possiblem necessario amore amet, cum etiam attentum fuerit illis notitiis ad possibilitatem, necessario illam amabit Deus.

Quod ad secundum signum rationis attinet.

Cum complacentia & appetitus simplex transeat in decretum efficax, propositis rationibus, appellari poterit hoc secundum signum, *Investigatio rationum.* de quo

ASSERO 1. *Motivum primum, quod habuit Deus ad actum ponendam possibilitatem communicationis suæ, per unionem hypostaticam fuisse intrinsecam excellentiam mysterii.*

RATIO 1. asserti, quia ea, quæ sunt in ordine ad se, prius sunt iis, quæ sunt in ordine ad aliud; Ergo & motivum, quod est ad amandum efficaciter bonitatem rei, prius est istud, quod petitur ex ipsa intrinseca ejus bonitate, quam quod petitur ex bonitate illius ad aliud; Ergo & motivum amandæ efficaciter Incarnationis, propter excellentiam ejus intrinsecam, & in ordine ad se, prius erit reliquis motivis; supposito, ut dictum supra, quod Deus omnia ordinatè velit.

RATIO 2. Vel cognovit Deus excellentiam mysterii decernendi, vel non? si non cognovit: Ergo dabitur aliquid cognoscibile incognitum à Deo. Si cognovit: vel poterat illam assumere tanquam motivum decreti, vel non poterat? Si non poterat: ergo excellentia mysterii & bonitas non est secundum se appetibilis, adeoque nec est bonitas mysterii. Si autem poterat: ergo illam

illam defecto assumptis, quia modus agendi Deo, debet tribui quam perfectissimus, perfectior autem est iste modus, qui, dum movetur, omnes rationes perpendit, propter quas moveri possit; nisi aliquas pro libertate refutasse aliunde convincatur: quod in presenti ostendi non potest.

RATIO 3. Quæ amore necessario nata est prosequi voluntas Dei, non potest non apprehendere & non amare voluntas Dei; sed excellentia mysterii Incarnationis non potest non amari à divina voluntate, quod probatur. Excellentiam divinam non potest non amare voluntas Dei; sed excellentia Incarnationis, importat excellentiam divinam; Ergo illam non potest non amare voluntas divina. Neque exinde sequitur, necessitatem esse Deum ad ponendam Incarnationem, quia alia est hæc propositio: Positionem unionis hypostaticæ, necessario amat Dei voluntas, & alia hæc: Excellentiam unionis hypostaticæ necessario amat voluntas, prior propositio est falsa: quæ si est falsa, non necessario positionem Incarnationis volet Deus: posterius autem verum. Et licet potuerit Deus amare hanc excellentiam, & non moveri illà ad positionem Incarnationis, pro sua libertate; preteritum tamen est, quod etiam illà fuerit motus ad ponendam eandem. Quia ex una parte non constat ex scriptura oppositum; ex altera parte, cæteris paribus, melius est ex altiori motivo Deum agere, & quod sit magis condignum Incarnationis mysterio, & ne sit tanti motivi infelicitas magna, à voluntate Dei refutari.

Dices cum Amico disp. cit. n. 42. Motivum hoc non esse expressum in scripturis, ergo illo motus esse Deus non debet dici; neque enim necessario illo motivo movetur.

RESPONDET SUAR. Quod in scripturis non nisi motiva extrinseca, & quæ pertinebant ad finem operantis, exprimantur, non autem motiva intrinseca, & in ipso objecto, quod ponitur, incluita. Sic v. g. non exprimitur, quod angeli sint producti propter excellentiam universi, propter excellentiam gradus intellectivi, &c. quod tamen omnes supponunt. Dicit etiam posterius, motivum hoc, non quidem clarè, sed virtualiter expressum in scripturis: nam scriptura dicit Christum volitum esse ut finem, finis autem quæ talis, propter se, non propter aliud amabilis est, adeoque propter suam excellentiam.

RESPONDETUR 2. Conformiter ad rationes pro asserto adductas; dignitas Incarnationis secundum se, non movet necessario voluntatem Dei. Nego, accepta secundum sui positionem simpliciter. Concedo.

ADDI. solet. Voluntatem Dei, tanquam articulum fidei, investigari ex scriptura, licet voluntas Dei, quæ non infert articulum fidei, possit aliunde investigari; quale est principium illud, quod Deus conformiter operetur ad pro-

portionem & ordinem rerum: ex quo principio S. Thomas infert, dari debere habitus infusos, ut ita connaturalius operemur, & tamen illorū infusio spectat ad voluntatē Dei; cum ergo proportio sit talis, ut finis prius intendatur quam media, sit, ut excellentia Christi, quæ habet rationē finis, probabilius intendatur primò. Rursus, Agens, connaturaliter, id prius intendit, quod conducibilis est fini, & cum ad Dei gloriam, Incarnatio quæ talis sit conducibilior, dicitur illa primò intendi. Item de potentia absoluta poterat sibi elegisse Matrem, quæ non esset immaculatè concepta, & tamen quia nobis aliunde oppositum non constat, intelligimus, Deum id, quod maternitatis proportioni convenientissimum fuit, operatum fuisse, cum ergo etiam dignitati Christi convenientissimum fuerit, intendi propter sui excellentiam, & propter excellentiam finis, non immeritò sentimus ita Deum egisse, nisi aliud ex SS. scriptura, vel traditione constet.

CONFIRMATUR assertum ratione communis oppositæ sententiæ, quæ etiam utitur Amicus loco citato, quæ ad propositum sic aptatur. Non decuit tantum mysterium, nisi propter gravissimas dignissimasque causas prædestinari; gravissima & dignissima causa fuit excellentia mysterii. Major assumitur à Theologis ad varias materias. Minor probatur. Nulla maior digniorque causa excogitari potest, quam ipsa excellentia increata, in hac unione inclusa, & per admirabilem Dei sapientiam, creatæ vilitati unita; hæc enim est major, quam satisfactio pro peccatis, major quàm naturæ humanæ exaltatio, sistendo in illa præcisè. Ergo.

ASSERO 2. Secundum motivum in eodem signo, fuit creata excellentia Capitis & Finis.

RATIO 1. asserti est, plures autoritates Scripturæ, quas adducit Suarez disp. 5. Sect. 2. Suffecerit duos locos adducere.

Primus ad Col. 1. *Habemus redemptionem, per sanguinem ejus, remissionem peccatorum, qui est imago Dei invisibilis, primogenitus omnis creature, quoniam in ipso condita sunt universa, in cælis, & in terra, visibilia, & invisibilia, sive Throni, sive Dominationes, sive principatus &c. omnia per ipsum, & in ipso creata sunt, & ipse est ante omnes, & omnia in ipso constant, & ipse est Caput Corporis Ecclesiæ, &c.* Ex quo loco sic formatur argumentum. Per oppositos, vera est hæc propositio: Nulla res est propter Christum intenta, quæ propositio est contraria ei: Omnia sunt propter Christum intenta, & tamen illam dixit Apostolus loco citato. *Omnia inquit, in illo constant.* Hinc Lyranus & alii, hunc locum; *Omnia per ipsum constant,* interpretantur; *Omnia sunt propter Christum, tanquam propter finem.* Vera item per oppositos est hæc propositio: Omnia sunt ante Christum; Apostolus autem dicit: *Ipse est ante omnes.* Ergo non concordant cum sensu Apostoli.

2. Autem locus, est ejusdem S. Pauli ad Ephesios 1. *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, & benedixit nos in omni benedictione spirituali, in caelestibus, in Christo.* Illa item verba, ejusdem loci: *prædestinavit nos per IESUM in ipsum.* Ubi, ly *Per*, indicat rationem Capitis meritorie influentis, ly autem *In*, habitudinem causæ finalis, ex quo loco, sic formatur argumentum. Si Christus non fuisset à Deo intentus, ut Caput & Finis creaturæ, non essemus in illo benedicti omni benedictione spirituali; jam enim pro illo priori, quo nondum fuit decreta Incarnatio, habuisset Adam gratiam, fuissetque benedictus benedictione spirituali, & non à Christo; nec fuisset Christus Caput super omnem Ecclesiam, jam enim pro priori intelligi potuissent Angeli habuisse gratiam, & non à Christo; adeoque non fuisset Caput omnis Ecclesiæ: siquidem non fuisset Caput alicujus Ecclesiæ, quam primi parentes & Angeli constituebant; falsaque deberet esse hæc universalis: Christus est Caput omnis Ecclesiæ, cum verò foret particularis, alicujus Ecclesiæ, non est Caput.

RESPONDET Lugo ad locum ex Epist. ad Coloss. accipienda hæc esse, non secundum naturam humanam, sed secundum divinam.

CONTRA est. Tum quia duo Concilia, Sardicen. Epist. ad omnes Episc. & Ephes. par. 1. c. 3. & par. 3. c. 27. Cyrilli item Alexandr. lib. 5. thesauri c. 8. Anselmus in 1. ad Coloss. S. Thom. 3. part. q. 4. a. 5. de homine Christo intelligunt, & expressè glossa, *secundum id inquit, quod unigenitus est fratres non habet; secundum autem id, quod primogenitus est, fratres dignatus est vocare omnes, qui per primatum ejus, in ejus gratia remanserint.* Tum quia, quicquid de Christo dicitur, de ejus humanitate, si possit accipi, debet etiam accipi; præsertim, si per hoc magis dignificetur humanitas Christi, & nihil obstat: magis autem dignificabitur, si iste locus etiam de humanitate accipiatur. Tum quia, quid magni dixisset scriptura de Christo, si id dixisset de illo tanquam de Deo? cum tamen hoc loco exaltare velit Christum Paulus.

RESPONDET idem, ad locum ex Epistola ad Ephesios adductum, significari prioritatem durationis, quod scilicet, antequam essemus, jam Deus nos elegerit.

CONTRA, quia nullum est fundamentum, quod illic agatur de sola prioritate durationis, quando autem adducit glossam, quæ docet, electionem esse ante mundi constitutionem, quia est ab æterno, id verum est; sed glossa nihil dicit de illa emphatica particula *in ipso*, quæ significat habitudinem finis & capitis influentis; neque intererat glossæ, loqui de signis rationis, verificabiturque quod ab æterno sit facta electio, quavis pro priori signo antecesserit prævisione peccati. Deinde verba hæc simpliciter accipienda, si nihil obstat; simplici autem accipientur, si non restringantur ad solam durationem.

RATIO 2. Autoritas Patrum, tres seliguntur.

1. Cyrilli lib. 5. Thesauri c. 8. ubi sic ait. *Præfundatur ante nos Christus, & in ipso omnes nos superadificamur, idque ab initio mundi, in præscientia Dei; ut, cum ordine divino, benedictio, maledictio, nem antecesserit, & damnationem in mortem, vitæ pollicitatio, & Servitutem Diaboli, adoptionis libertas: possit natura, superatis malis quæ interim acciderunt, in pristinam, per gratiam Christi qui fundavit eam in bonis, dignitatem recurrere.* Tota hæc autoritas Cyrilli sic urgetur. Si in priori signo præcessit peccatum Adæ, quam Incarnatio, ergo non est præfundatus ante nos Christus: sed nos cum nostro peccato ante illum; ergo maledictio præcessit benedictionem, & damnatio, vitæ pollicitationem, quæ omnia negat Cyrillus.

RESPONDET Lugo. Etiam Cyrillus docuit in antecedentibus verbis, prius fuisse in præscientia Dei peccatum, quam Incarnationem.

CONTRA, quia hoc ex nullis verbis Cyrilli clare inferitur. Verba ex quibus id deduceret Lugo, sunt: *Sciebat enim, inquit, Deus, mortales nos futuros propter peccatum; & ideo ex misericordia sua ante secula constituit, ut Verbum suum, homo, & initium viarum suarum, & fundamentum fieret.* Sed ex his verbis nihil colligitur contrarium; nam etiam in his verbis appellatur Christus, *initium viarum & fundamentum*: jam autem per Lugo, initium viarum, essent potius creaturæ prædecretæ. Fortè etiam innuit hic Cyrillus, quod Incarnatio, non tantum motivo Capitis & Finis, sed etiam motivo Redemptoris, sit decreta, quod infra admitteatur. Vel certe loquitur de scientia approbationis, quæ approbavit congruum fuisse, quod primò decreverit Christum, sciens mortales nos futuros propter peccatum.

2. AUTORITAS sit Ruperti lib. 3. de gloria & honore Filii hominis in Matth. & lib. 3. de gloria Trinitatis c. 20. *Religiosè dicendum, reverenterque est audiendum, quia, propter hunc hominem gloriam & honorem coronandum, Deus omnia creavit.*

3. AUTORITAS ejusdem est infra. *Rectius dicitur non hominem propter Angelos, sed propter quandam hominem, Angelos quoque factos esse.*

RATIO 3. asserti. Quia, quamvis oppositi afferant pro se autoritates, hæc probant tertium motivum, de quo infra. Cumque etiam nostra sententia tueatur se, & Patrum, & Theologicæ autoritate, & ex altera parte, nostra sententia magis exaltet humanitatem Christi, vel hoc ipso titulo præferri debet. Et certè habere rationem Finis, est id, quod inter dignissima Christo tribui debet; cur ergo non tribuetur?

COLLIGES. Quod posito hoc motivo, & posita voluntate sequente hoc motivum, simul etiam voluta sint creaturæ. Tum quia, impossibile est velle relativum, & non velle illius terminum: sicut est impossibile, velle Patrem, & non velle, illum habere filium: jam autem ratio Capitis, est ratio relativa ad membra. Tum quia si hoc negetur,

tur, non intelligitur Deus communicare se voluisse perfectissimo modo: siquidem rationem causæ finalis, quam etiam ipse Deus exercet, nulli extra se communicaret; non enim jam communicasset illam Christo: si enim communicasset Christo, deberet jam tunc agere de creaturis, tanquam ordinabilibus in finem, de quibus, dicis, non illum egisse. Tum quia in maiorem hoc Christi gloriam cedit; nam hoc ipso ponetur, quòd, in omni signo sui, perfectissimam causalitatem exercuerit: quam non exercuisset, si pro illo signo, non intelligerentur etiam creaturæ. Quando autem Christus dicitur esse deus, ante omnem creaturam, ly, *Ante*, significat prioritatem causalitatis, non prioritatem independentiæ; consequenter non propter universum Christum intentum, sed universum propter Christum; alias in universo, & per universum, omnia constarent, contra S. Paulum.

Punctum Difficultatis 2.

Continuatur difficultas secundi Signi.

ASSERO 3. In eodem signo rationis volitum esse Christum tanquam redemptorem, aliorum quidem præservativum, & aliorum curativum, si caderent. Hoc assertum ut intelligatur.

SUPPONO 1. Christum potuisse spectari ut redemptorem in actu primo, hoc est, potentem redimere, & ut redemptorem in actu secundo, hoc est actu redimentem.

SUPPONO 2. Redemptorem in actu secundo spectari posse, vel ut redemptorē in statu absoluto, vel ut redimentem pro statu conditionato. Redemptor spectatus in statu absoluto, est redemptor ex prævisio peccato, pro statu actuali absoluto, eoque prævisio per scientiam visionis. Secundo potest spectari redemptor pro statu conditionato, si scilicet indigerent creaturæ redimendi; hæc prævisio exercetur, in nostris principiis, per scientiam conditionatam.

SUPPONO 3. Redemptorem duplici titulo spectari posse; primo redemptorem curativum, & hæc redemptio extenditur ad prævisionem peccati, in statu absoluto: extenditur etiam ad statum conditionalem, in quo prævidetur peccatum si; nam etiam tali peccato si, convenit redemptio curativa. Secundo redemptor potest spectari præservativus, ne scilicet labantur in peccatum: quam distinctionem redemptoris bonam esse, probatur. Tum quia admisit illam Alexander VII. in Bulla de Immaculata Conceptione: quæ incipit, *Sollicitudo &c.* edita 1661. *Vetus est Christi fidelium, erga ejus Beatissimam Matrem Virginem MARIAM pietas, sententium, ejus animam, in primo instanti Creationis, &c. intuitu meritum Christi IESU ejus Filii humani generis redemptoris, à macula peccati Originalis, præserva-*

tam immunem. En merita Christi præservativa. Docuit idem S. Bernardus Serm. 22. in Cantica. Ubi quærens, quomodo Christus, & Angelum & hominem redemerit, ait, *Et hæc, inquit, ratione fuit æquæ utrique redemptio; solvens illum, & servans istum.* Similia habet Fulgentius lib. ad Trasimundum cap. 2. Et Cyrillus supra citatus. Tum quia possibilis est talis redemptio, nec est fundamentum ullum negandi, talem modum redemptionis, in parte, convenisse Christo. Tum quia si redemptio non est ulla nisi curativa, & si non est ulla nisi ex prævisio absoluta futuritione peccati, debuisset Beatissima Virgo, prius esse concepta in peccato originali, & posterius mundata, quomodo enim redempta fuisset à Christo. Rursus, Christis meritis suis largitur prædestinatis perseverantiam, idque vi sue redemptionis, tunc quæro: vel redemit illos, in ordine ad perseverantiam finalem, redemptione curativā, aut ex prævisio finali impenitentia pro statu absoluto, vel redemit aliā redemptione, & non prævisio impenitentia finali in statu absoluto? Si secundum: Ergo jam concedis intentum, nec enim est alia redemptio præter curativam, nisi præservativa. Si primum ergo & redemit eos, ab impenitentia finali curativè, & non redemit. Redemit, ut dicis; non redemit autem, quia illa & esset finalis impenitentia, à qua facta redemptio, & non esset: esset, ut supponitur; non esset autem, quia impenitentia finalis, non est, post quam sequitur perseverantia finalis. *His suppositis*

RATIO 1. asserti est. Sacra Scriptura, quæ frequenter meminit venisse Christum ad nos redimendos, talis est locus Pauli ad Tim. 3. *Christus IESVS venit in hunc mundum peccatores salvos facere.* Ubi solam substantiam Incarnationis significat. Et ad Galat. 4. *Misit Deus Filium suum* (En substantiam Incarnationis) *ut eos qui sub lege erant redimeret.*

RATIO 2. asserti. Auctoritas Conciliorum, in particulari Nicæni; *Propter nos homines & propter nostram salutem descendit de cælis.*

RATIO 3. Auctoritas Patrum, quos vide apud Amicum citatum Sect. 1. à n. 22. Suar. disp. 5. Sect. 2. Valent. disp. 1. q. 1. punct. 7. suffecerit Augustinus tract. 36. in Joan. *Creator hominis homo esse dignatus est, factus est quod fecerat, ne periret quem fecerat.*

COLLIGES autem, vi hujus motivi, sicut ex prævisio conditionata futuritione peccati, movebatur titulo redemptoris proportionati, nempe curativi aut præservativi; sic etiam decrevisse Corpus Christo proportionatè, in ordine ad accidentia passibilitatis vel impassibilitatis, quod ut intelligatur.

SUPPONO 1. Duplicem esse passibilitatem, quandam remotam & radicalem, quandam proximam & formalem. Radicalis, seu remota passibilitas, stat in ipsa complexione corporis,

quæ pugnantiâ quatuor humorum, inter se temperatur, estq; principium patiendi, nisi aliunde impediatur. Formalis autem & proxima passibilitas, importat negationem illius impedimenti; quod impedimentum est, vel qualitas aliqua superaddita impeditiva doloris, vel specialis providentia, quæ ita pugnam illarum qualitarum continet, ne una excedat aliam, & excessu, dolorem, vel dispositionem ad mortem, causet.

SUPPONO 2. Vi illius motivi, decretam esse passibilitatem remotam Christo. Ratio: quia sine hac non potuisset esse verus homo, qui stat vero corpore humano; verum autem corpus humanum indiget tali combinatione. Non erat tamen necesse illi passibilitatem proximam decernere; quia sicut, sine passibilitate proxima, possunt stare vera corpora in beatis, sic pro illo instanti, poterat etiam stare verum corpus Christi, sine passibilitate proxima.

SUPPONO 3. Et potuisse, & decrevisse defacto passibilitatem conditionatam Corporis Christi, in ordine ad peccatum conditionatè prævisum: quod scilicet, si deberet venire tanquam redemptor curativus, esset habiturus passibilitatem; & si deberet venire, non nisi tanquam redemptor præservativus, deberet habere impassibilitatem. Ratio suppositi: quia ex una parte id non repugnat, ex alia parte talis modus determinandi passibilitatem, magis est proportionatus motivo, quod erat redemptor: sicut enim proportionatè redemptor destinabatur, vel curativus vel præservativus: sic etiam proportionatè destinaretur, in carne passibili proximè, vel impassibili. Et quamvis quidem prædestinatio sit perfectissimus actus divinæ providentiæ, perfectissimæ autem providentiæ actus est, & finem & media in particulari determinare; hoc tamen spectat, non ad providentiâ pro quocunq; signo decreti acceptam, sed quando accipitur providentia, completè quoad omnia signa, præcipuè autem, si ipse finis non determinet sibi unum medium. Et sicut quando Deus voluit primò Adamum, non voluit illum determinatè mortalem vel determinatè immortalè, quamvis non potuerit existere, nisi cum aliqua istius contradictionis parte; item creando æterem, non voluit determinatè, ut haberet tenebras vel lucem, quamvis non possit existere sine alterutro; sic poterat & Christus decerni indeterminate quoad proximam passibilitatem, vel impassibilitatem, licet existere non potuerit nisi cum determinata istius contradictionis parte. Quod ulterius in eo fundatur, quia existentia semper involvit adæquatum esse, quia esse physicum; si adæquatum, non debet comparari ad aliqua signa, illorumq; varietati sese accommodare; hoc autem quod est intelligi, decerni, &c. cum sit intentionale, bene secundum signa concipi potest, etiam in Deo, si nihil obstat: præcipuè autem, quia sufficit rem quoad substan-

tiam decerni, licet quoad accidentia non fiat decretum pro illo signo; passibilitas autem proxima vel impassibilitas, sunt accidentia.

Punctum Difficultatis 3.

Colliguntur motiva, Incarnationis, & statuitur de reliquis Signis.

TRIA sunt motiva Incarnationis, proposita ab intellectu divino, voluntati divinæ; decreturæ Incarnationem, nempe Excellentia mysterii, dignitas Capitis & finis, bonitas Redemptoris, quibus propositis secuta est volitio divina, & decretum Incarnationis.

Quod attinet ad modum concurrendi illorum motivorum.

ASSERO 1. Unumquodq; ex illis motivis fuisse totale.

RATIO: quia unumquodq; erat sufficiens quoad substantiam Incarnationis. Hoc autem non est intelligendum sic, quasi sit idem futurus conceptibilitate actus, quamvis fieret ex uno motivo, hoc enim falsum est; sed quod ad habendum hunc in substantia actum, Volo Incarnationem, unumquodq; ex illis fuerit sufficiens.

ASSERO 2. Illa motiva per modum unius simul concurrissè, nec formassè diversas ratione volitiones, sed nonnisi unum etiam ratione decretum.

RATIO: Tum quia, quamvis, si inter se comparentur illa motiva, unum est prius alio: nam excellentia mysterii secundum se, prior est reliquis, & ratio finis antecedit redemptoris titulum; nihilominus id non obstat: conveniunt enim omnia in hoc, quod non sint alligata actuali peccato, respiciantq; substantiam Incarnationis; possuntque duo, quorum unum prius est ex modo concipiendi, & aliud posterius, movere nihilominus ad eundem ratione actum; sicut terminus universalis, qui est prior, cum termino restricto, qui est posterior, possunt in præmissis per modum unius, movere ad Conclusionem, quæ est unus re & ratione actus. Tum quia, si pro primo signo rationis ponatur nonnisi excellentia mysterii, consequenter & decretum de illius executione: quæro, vel venit propter nostram salutem ex vi illius decreti, vel non? Si venit: ergo pro illo priori, non reluxit sola excellentia, ut dicis, mysterii; Si non venit: non accommodas te doctrinæ Concilii pro omni signo decreti, cum te accommodare possis; siquidem pro illo signo, non intelligeretur venire propter nostram salutem. Tum quia Deo concedendus est modus agendi quàm perfectissimus, perfectior autem est iste modus, ut unum fiat decretum ex triplici motivo, quod ipsum probatur, quia ex una parte, sicut non sunt multiplicanda entia sine necessitate, ita nec decreta per rationem distincta; nulla autem hujus necessitas. Deinde, quia in unum ratione actum colliguntur perfectiones,

nes, quæ essent dispersæ per tres ratione actus; denique, quia etiam in nobis extensio noscitur ad plura, itemque volitivæ, maiorem capacitatem adeoque perfectionem indicat: Ergo ex modo concipiendi perfectior erit actus in Deo, qui, in se unum ratione, colligit plures ratione actus.

DICES. Si per modum causarum totalium concurrant illa tria motiva, sequitur, casu quo non omnia concurrant, non posse poni substantiam Incarnationis; ad eum modum, quo, quia forma & materia concurrunt in suo genere ad substantiam compositi, non potest poni compositum sine illis: & tamen per nos potuisset poni substantia Incarnationis, sine titulo v.g. redemptoris.

RESPONDETUR, quoad entitatem, eadem foret Incarnatio non posito titulo redemptoris, licet non eadem foret, quoad esse finale. Sunt autem in hoc distinctæ, causa finalis & aliæ: quod causa finalis restrictam rationem entis importet, aliæ autem rationem entis quæ talem; hinc ulterius fit, ut mutata causa finali, vel motivo aliquo etiam totali, modo supersit aliud totale, maneat eadem entitas, sed non maneat, sub ratione formali tali. E contra autem, si non maneat eadem causa materialis, non manebit idem entitativè effectus; quia illa causa simpliciter ad entitatem attendunt, illamque causant dando se in partem; hinc si non sint eadem, non poterit esse simpliciter eadem entitas. Deinde dici potest, quod materia & forma sint causæ totales, sed in diverso genere: si in diverso genere, si vel unum desit, jam non erit idem causatum; motiva autem concurrunt in eodem genere causæ finalis: hinc, si sint plura motiva totalia, poterit adhuc sequi idem causatum re.

ADDO. Non posito absolutè peccato, non venisset Christus, titulo Redemptoris curativi absolutè, cum hoc tamen stat, ut possit retinere titulum Redemptoris curativi, sub conditione si cecidissent, absolutè autem, cum titulo Redemptoris præservativi.

INSTABIS. Ex pluribus motivis totalibus, non potest fieri idem effectus, quia, saltem naturaliter, plures causæ totales in eodem genere non possunt concurrere ad eundem effectum.

RESPONDETUR. Negando antecedens & probationi consequentiam; quia, quando concurrunt plures causæ totales in genere efficientis, alterutra superefflueret, & non esset necessaria, quia vi unius responderet idem effectus, qui intenditur, nempe existentia; concurrentibus autem pluribus totalibus motivis, unicuique respondet suus distinctus, quem intendit, effectus, nempe diversa formalitas; nam motivo quod est excellentia mysterii, respondet effectus, dignitas unionis: motivo Capitis, responderet superioritas cum vi influendi; si responderet

diversus effectus, seu formalitas effectus, hoc ipso non superfluit alia causa.

ASSERO 3. *Villorum motivorum, tantum decretam esse simpliciter unionem Persona divina, sed non unionem Persona VERBI.*

RATIO asserti. Id decretum est villorum motivorum, quod motiva importabant; sed non importabant Incarnationem VERBI, quia nihil de VERBO præsentabant; unde etiam Patres alia motiva assignabant Incarnationis, & alia Incarnationis VERBI; unde in posteriori signo id attingi debuit. *Hinc*

QUOAD 3. SIGNUM attinet.

ASSERO. *Propositas esse à divino intellectu rationes per modum convenientiarum, pro Incarnatione potius VERBI, quam aliis Persona; & ut tria illa motiva, cum iis, verificarentur de Incarnatione potius VERBI.*

RATIO: quia decreta est Incarnatio VERBI: Ergo debuerunt præcessisse motiva Incarnationis VERBI; hinc illis specialibus motivis propositis, mota est voluntas divina ad decernendam Incarnationem Persona VERBI.

QUOAD 4. SIGNUM attinet.

ASSERO 1. *Proposuisse divinum intellectum dandam esse intuitu Christi, gratiam, angelis & hominibus, cum qua operari gratiose possent: cui propositioni divini intellectus assensit voluntas, faciendo decretum de gratia danda ex meritis Christi, consequenter de constituendo uno capite reliquorum.*

ASSERO 2. *Vidisse Deum per scientiam conditionalium, si darentur gratia tam Angelis quam hominibus, idque ex meritis Christi, nihilominus, si in certa tentatione ponerentur, hos vincendos, & alios non vincendos fuisse: cui divinæ cognitioni respondit proportionata volitio, permittendæ illius tentationis, & dandæ gratiæ præservativæ efficacis, his angelis; non dandæ illis, nec dandæ Adamo.*

QUOAD 5. SIGNUM attinet.

ASSERO 1. *Vidisse Deum per scientiam visionis, peccatum pro statu absoluto, tam angelorum quam hominum.*

ASSERO 2. *In eodem signo obtulisse sese Christum ad redemptionem generis humani curativam, non autem angelorum; eamque oblationem, præsentatam voluntati divinæ, principiasse acceptionem illius oblationis.*

ASSERO 3. *In eodem signo rationis, præsentatas à divino intellectui rationes, pro passibilitate potius Christi; attentisq; iis, respondit decretum de passibilitate, quod non tam substantiam Incarnationis decernebat, sed solum objectum habebat, negationem qualitatibus impeditivæ, ne pateretur.*

Ex his jam præactis.

DICENDUM est. Probabile esse, quod Incarnatio Christi decreta sit, ante prævisum absolutè peccatum.

* k 4

RATIO

RATIO est, quia motiva, quibus mota est divina voluntas ad id decernendum, independentia sunt ab actuali peccato, licet ultimum dependeat à conditionatè prævisio peccato: quod totum constat ex dictis de signis rationis: colligiturque ulterius, Christum venturum fuisse, quamvis Adam non peccasset, idque vi præsentis decreti: quia motiva Christi non erant alligata ad prævisionem actualis peccati, ut vidimus supra.

DIFFICULTAS II.

Proponuntur principales Responsiones.

REstant hic insuper examinandæ variorum responsiones, quibus salvant quomodo Christus sit finis & caput creaturarum, & nihilominus non sit decretus ante præscientiam absolutam peccati, quæ sit per scientiam visionis. *Ad quod punctum*

RESPONDET 1. Valentia disp. 5. q. 1. punct. 7. & docet Christum in genere cujusdam causæ finalis, esse primum quiddam inter omnia Dei opera: quatenus scilicet omnia censi debent à Deo facta, ad hunc Deum hominem gloriæ & honore decorandum, ob meritum ipsius passionis. Ad quod firmandum citat loca S. Pauli, & locum Ruperti supra allatum. Rursus, ideò esse præordinatam ante omnia incarnationem, quia ipsa est præcipuum & maximum opus Dei, quod omnibus aliis dignitate anteivit: sicut Joannes Baptista, dicit Christum ante se factum; quem locum explicant Chrysostomus & Augustinus, quia scilicet, erat præstantior Joanne. Denique tertiam affert solutionem, respondens ad quartum argumentum. Verum est, inquit, Christum, quâdam consideratione & modo, fuisse prædestinatum prius quàm præsciretur peccatum ullum; scilicet ut auctorem, sive causam moralem omnis gratiæ, etiam ejus quæ data est initio Adæ, & angelis ipsis; cui gratiæ, opponuntur privativè quâdam ratione, peccata, & ideo sunt quiddam posterius, sicut privatio est posterior quàm habitus. Et post pauca subdit: Aliâ quâdam consideratione, vicissim quoque fuit illa præscientia peccati prior, quam Christi prædestinatio; scilicet ut peccatum est quædam dispositio, seu quoddam præsuppositum ad adventum Christi, tanquam morbus videlicet, qui præsupponitur ad medicinam.

CONTRA 1. Quia id, quod habet rationem causæ finalis, semper prius est intentione, quàm ea, quæ ordinantur ad illum finem; sed Christus est finis præmiandus: Ergo hic finis, illis, quæ ordinabantur ad illum præmiandum, hoc est creaturis, prior fuit. An autem sub alia consideratione posterior fuerit: de hoc non est controversia in præsentis; videturque hæc illius responsio cum nostra doctrina simpliciter coincidere: quia etiam per nos Christus quâ ven-

turus in carne passibili, posterior est seipso venturo simpliciter, & tamen hoc non obstante, ante prævisum peccatum absolute decreta est incarnationis.

CONTRA 2. Quia pro illo priori, pro quo admittit Valentia, Christum priorem esse in genere causæ finalis, vel jam decreta erat illius Incarnatio, vel non? Si non decreta: Ergo ante decretum Dei, positio Incarnationis prævideri potuit; quod dici non potest, quia causa necessaria illius positionis, est decretum, quod non intelligitur adhuc esse formatum; si autem jam decreta erat: Ergo immerito secundum decretum comminiscitur Valentia: Ergo ulterius, ex vi illius prioris decreti, potuisset venire Christus, Adamo non peccante.

CONTRA 3. Quia, quod dicit, Christum esse priorem non nisi quoad dignitatem, non solvit difficultatem: quia nec loca Scripturæ id volunt, nec loca Patrum quos citavi, id sonant; & si nihil obstat, debet id intelligi & de dignitate & de causalitate finali, ut ita magis dignificetur Christus.

RESPONDET 2. Amicus disp. 7. Sect. 2. num. 75. citatque pro se Molinam Ferrar. quam responsionem ut explicet.

SUPPONIT 1. quod prius ratione, quàm Deus quicquam efficaciter ab æterno decreverit, præviderit, non solum scientiâ simpliciter intelligentiæ, infinitos mundos, quos condere poterat, inter quos prævidit hunc quem defacto condidit; sed etiam per scientiam conditionalium prævidit, quid essent pro sua libertate acturæ creaturæ: inter quas prævidit Adamum, sub iis circumstantiis, sub quibus defacto positus fuit, peccaturum.

SUPPONIT 2. Præcognovisse Deum, quid facturus esset, si permissio peccato in Adam, unigenitus illius in remedium ejusdem incarnaretur.

SUPPONIT 3. Quod, his positis, in posteriori signo rationis, efficaciter decrevit hunc mundum condere, sub his circumstantiis, sub quibus illum præviderat scientiâ conditionatâ; in quo signo, voluit hæc omnia, per modum unius adæquati & totalis objecti, cum mutua dependentia, & connexionione inter se: Christum scilicet ut finem, causam meritoriam & exemplarem, priorem Adamo cæterisque creaturis: Adamum vero, cum virtuali prævisione peccati absolute futuri, in genere causæ materialis: dependentem à quo prædestinatus est Christus, Finis & Caput ipsius, cæterorumque prædestinatorum.

His præsuppositis

In hoc stat responsio Amici: Christum esse finem creaturarum, & simul non esse decretum ante prævisionem peccati: quia scilicet voluit Deus Christum, ut exaltandum & glorificandum mediâ redemptione, adeoque voluit Adamum, ut medium ad Christi glorificationem: è con-

contra voluit Incarnationem, ut medium ad justificationem hominum, consequenter voluit justificationem ut finem Incarnationis.

CONTRA 1. Quæro enim, pro illo signo, quo Deus vult Christum ut finem, & justificationem ut medium exaltandi Christum, an sit prior ratione Christus quàm illa media? si non est prior ratione: Ergo recedis à responsione: volebas enim assignasse prius aliquid, in quo prior est Christus justificatione: Ergo ulterius ratio Finis, per se non est prior electione mediòrù prioritate rationis. Quod si sub dicta consideratione prior est Christus justificatione: Ergo, sub dicta consideratione, præcessit decretum de illius Incarnatione, præcessit inquam justificationem nostram, & prævisionem peccati; nam alias Christus prævideri potuisset, sine suis causis: Ergo ulterius debuit dari duplex decretum de Incarnatione Christi, unum ex prævisio peccato, & aliud non ex prævisio; vel recidis in nostram doctrinam, quòd fuerit ex duplici motivo, tam capitis, quàm Redemptoris, decreta Incarnatio.

CONTRA 2. Quia sicut non potest fieri, ut idem sit prius & posterius seipso, in ordine ad existendum: si nec fieri potest, ut in ordine ad ea, quæ concernunt positionem existentiae, suntque causa illius necessaria, possit idem esse prius & posterius; & eadem causa, quæ supponitur jam causasse existentiam illius, ex alia parte non supponatur causasse, adeoque posterior esse illius existentia.

CONTRA 3. Imaginare quando Deus decrevit Incarnationem, ut Finem, si hoc ipso illa extra causas educeretur, quomodo jam sub alia consideratione dicenda erit non educta extra causas Incarnatio.

Vix non in idem recidit responsio Aldrete, disp. 21. & cum illo Rosmer, quòd Christus, sit decretus, ante omnes creaturas tanquam caput, decretus tamen est ut redemptor, non nisi post prævisum absolute Adæ peccatum: adeoque non venturum fuisse Adamo non peccante.

CONTRA est. Tum quia, quocumque tandem nomine, signo, intelligibilitate, vocetur, & constitutur decretum illud Incarnationis VERBI, ante prævisum absolute peccatum, vel illud est efficax, vel inefficax? si inefficax: non est hic de illo res, quaritur enim, de decretis efficacibus defacto habitis; nam indubie erat simplex complacentia de non decernendo Christo, quia erat electio utriusque partis repræsentativa. Si autem illud decretum est efficax secundum quòd decrevit caput, & secundum quòd antecedit absolute prævisionem peccati: vel venisset Christus tanquam caput, vi illius, vel non venisset? si non venisset, quomodo illud decretum est efficax? si venisset, non tenebit doctrina oppositorum. Tum quia, posita hac prædicta doctrina, concedo Christum non venturum

fuisse quàm Redemptorem curativum: sed quæro, an venisset etiam quàm caput? si non venisset quàm caput: qui decretus quàm caput, ante prævisum peccatum? si venisset quàm caput: qui tenebatur contrarium? Tum quia, cum agnoscatut esse aliquod motivum independens à peccato, idque ex doctrina Patrum, aliud dependens à peccato: cur non potius hæc dependentia ita explicabitur, ut secum illa duo motiva concordare possint? concordabunt autem, si dicatur decretus redemptor, independentem ab absolute prævisio peccato, licet dependentem à prævisio conditionatè; decretum enim formatum ex conditionatè prævisio peccato, & decretum capitis, stant secum. Porro dicitur unumquodque motivum esse totale, non per exclusionem alterius sibi similis, & æque valentis ad ponendam Incarnationem, camque totam, non in parte; sed per exclusionem partialitatis, quæ inferret, quòd non sufficiat, ad illum eventum.

RESPONDET 3. Lugo disp. 7. num. 20. Christum esse primum prædestinatum, adeoque habere rationem Capitis & Finis; quia ante prævisum peccatum, non fuerat prævisio in particulari, sed solum voluta est in causa & virtute, posteritas Adami. Non ergo erant prædestinati pro illo priori aliqui; & per consequens, potuit bene Christus prædestinari in remedium peccati, ante omnes alios. Quod autem attinet ad primos Parentes, etiam respectu illorum Christus fuit primus prædestinatus; eò quòd mundus creatus fuerit à Deo, ex speciali affectu erga Christum; non directè, sed indirectè: quatenus affectus erga bonum illud, quòd resultare debebat ex adventu Christi redemptoris, temperavit malum, quòd imminerebat ex peccato, futuro, si mundus crearetur.

CONTRA 1. Quando, saltem indirectè ex speciali affectu erga Christum, creatus est mundus, quamvis pro illo priori non nisi virtualiter volutus sit Christus, quæro: an sub ista consideratione, habuerit prioritatem respectu mundi, vel non? Si non, ergo non salvas, primum esse præ reliquis, prædestinatum Christum. Si autem sub hac consideratione habuit rationem prioris Christus, quæro, vel tunc pro illo priori supponebatur habere causas necessarias pro sui existentia, vel non? Si habuit: Ergo est decretus ante prævisionem peccati, hoc enim decretum est causa necessaria existentiae illius. Si autem non habuit: Ergo nec prævideri potuit, quia nihil potest prævideri esse, sine suis causis necessariis, saltem sub conditione, si de conditionato effectu agatur. Quod si dicas, præcessisse decretum conditionatum, jam

CONTRA est 2. Quia multiplicas decreta sine necessitate, & unum decretum ponis prius prævisio peccato, & aliud posterius, post prævisum peccatum.

CON-

CONTRA 3. Quia conditionatum illud decretum, & illa prævifio conditionata de excellentia Christi, vel est prior itidem prævifā conditionatē futuritione mundi, vel est prior prævifā absolutē futuritione mundi? Si est prior prævifā conditionatē futuritione mundi: Ergo etiam prior erit prævifio absoluta futuritionis Christi, prævifione absolutā mundi: quod probatur. Quia idem est objectum, & eodem modo se habens pro statu absoluto, & pro statu conditionato, exceptis statibus: Ergo & eandem rationem prioris, & posterioris habebunt: Ergo si prævifio mundi conditionata, est posterior conditionatā prævifione Christi, etiam posterior erit absoluta prævifio mundi, absoluta prævifione Christi: quod si prævifio Christi conditionata est prior prævifione mundi non nisi absolutā: contra erit: quia quod est prius aliquo pro statu absoluto, & habet se per modum talis, ut sine illo res illa, pro statu absoluto non fuisset, tunc illud etiam pro statu conditionato, ut dixi, præcedere debet. Quod si Incarnatio tam pro statu absoluto, quam pro statu conditionato futuritionis mundi, & prævifionis peccati, est prior: absolutē erit prior.

DIFFICULTAS III.

Afferuntur Oppositorum fundamenta.

Perpendemus imprimis rationes communiores, postea accedemus ad recentiora inventa.

Punctum Difficultatis 1.

Argumenta communiora.

1. **A**RGUMENTUM Auctoritas Scripturæ, Conciliorum & Patrum, qui expressē docent remedium peccati, esse motivum formale Incarnationis. Et quidem Patres in duplici sunt classe. Quidam enuntiant, Incarnationis motivum fuisse remedium peccati; alii autem enuntiant, nullum aliud fuisse motivum, nisi remedium peccati: talis inter alios est Origen. hom. 24. in numer. *Si non fuisset peccatum, non necesse fuerat filium Dei agnum fieri.* August. Serm. 8. de Verbis Apost. *Filius, inquit, hominis non venit nisi querere, & salvare quod perierat: alia causa non fuit quare veniret in mundum.* Chrysost. Homil. 5. in Epist. ad Hebr. ubi tractans de motivo, quod est redemptio, dicit: *Non est alia dispensationis causa, quam hæc sola.* Similia habet Ambros. in 2. caput ejusdem Epist.

RESPONDETUR. Quod attinet ad auctoritates quæ enuntiant Christum venisse ut Redemptorem, eæ procedunt & conceduntur, quod agant de tertio motivo; quæ autem simpliciter enuntiant, nullam aliam fuisse causam adventus Christi, nisi redemptionem: ad has

dici potest, quod non fuerit alia causa, attento bono nostro, quod Deus nobis voluit, nisi redemptio nostra: licet fuerint aliæ causæ redemptionis, attento ipso objecto & bono incarnandi: quale est intrinseca excellentia mysteriorum; excellentia Capitis & Finis. Denique si simpliciter accipiantur dicta illa, negari deberet, quod venerit Christus ad præservandam Virginem, ne incurreret originale: quod venerit ut iustis mereretur negationem impoenitentia finalis, & donum perseverantia. Inculcatio autem illa ad hoc valebat, quod tunc intendebant Patres, ut scilicet conciperent peccatores spem venia; horrorem peccati, amorem Salvatoris, suæ miseriae compatiens. Dicit etiam posset, quod loquantur Patres de decretis completè, adæquate, & quoad omnia signa acceptis. Item quod loquantur de redemptione conditionata, de qua in tertio signo. Quæ redemptio conditionata erat talis, ut in nullo signo esset decreta Incarnatio, sine hac redemptione: cum per nos, omnia hæc motiva, unum, etiam ratione, decretum constituent; denique auctoritates hæc fundant etiam probabilitatem opposita sententia, quam non negamus.

INSTAT ALDRETE. Recursus ad scientiam conditionatam in præsentia non tenet: quia non diceretur filius hominis venisse *querere quod perierat*, pro tali differentia temporis: nam solum pro illa differentia temporis, *perierat* sub conditione.

RESPONDETUR. Attendendo ad omnia signa, venit Christus ad *querendum quod perierat* absolutè, licet sub aliquo signo, prævifum fuerit non nisi sub conditione peccati; & quia conditio dum impletur, transit in quid absolutum, hoc ipso non erit dicendus, venturus si, sed venisse ad redimendum hominem.

OBJECITUR 2. Si Adam non peccante adhuc venturus fuisset Christus, non venisset ut causa meritoria gratia, & gloria posterorum ex Adam descendendum: nam si Adam non peccasset, ipse & non alius fuisset causa meritoria gratia & gloria posterorum, sicut defacto fuit causa demeritoria: jam autem non debet concedi, Christum non futurum fuisse causam meritoriam, gratia, posterorum Adami.

RESPONDETUR. Negando sequelam: quia gratia quæ data fuisset Adamo, fuisset ex meritis Christi, multò magis perseverantia in illa; consequenter & derivatio illa fuisset ex meritis Christi, licet pro eo casu, quodammodo instrumentum fuisset Adamus, ad transfusionem gratia. Nec obest ut habeat Christus instrumentum quodammodo transfundendæ gratia: sicut nec obest dignitati Christi, quod verba Sacerdotalia, & infusio aquæ v. g. sint in instrumentum transfundendæ gratia in posteros Adam. Alio tamen modo se habuit Adam ad peccandum demerendumque posteritati, & alio habuit

habuit se ad hoc, ut maneret in illis iustitia originalis; nam peccare poterat ex proprio, meriti non potuit ex proprio, sed ex gratia Christi: & sicut, quod est causa causæ, est etiam causa causati, sic, quod est causa causæ merendi Adamo, est etiam causa transfusionis, illius gratiæ, in posteros.

Objicitur 3. Major Dei amor commendatur in nos, quod venit ad nos redimendos, aliàs non venturus.

RESPONDETUR. Si ex eo pensari debet probabilitas sententiæ, circa adventum Christi, quia magis commendat amorem Dei, vel hoc ipso titulo, sententia nostra probabilior erit. Tum, quia, non esset major amor erga Beatissimam, si ab originali culpa curaretur: sed est major, quod sit ab illa præservata; Ergo & major est amor, si dicatur venturus fuisse Christus, non tantum ut curativus redemptor. Tum quia si ponatur venturus, & sine absolute prævisio peccato, & post absolute prævisum: duplici titulo augetur amabilitas, propter continentiam & tituli curativi, & insuper præservativi. Tum quia, major est amor, qui pro omni eventu, & non tantum pro aliquo, ponit demonstrationem amoris; jam autem nostra sententia, & pro eventu absolute prævisionis peccati, & independentem ab hoc eventu, ponit venturum Christum; quamvis per ordinem ad modum nostrum ordinarium & sensualem, ut ita dicam, magis nos percellat beneficium eliberationis, quam prævisionis: sicut magis percellit, quod aliquis eruatur e profundo luti, quam quando adjuvatur ne cadat.

Objicitur 4. Si Christus est volitus in secundo signo rationis ex motivo redemptoris, sequitur in eodem signo volitum fuisse à Deo peccatum: quod est absurdum. Sequela probatur, quia, qui vult redemptionem, vult etiam necessariò & essentialiter connexa cum redemptione; sicut qui vult finem, vult necessariò media essentialiter cum illo connexa: redemptio autem est essentialiter connexa cum captivitate peccati, hæc enim est materia, circa quam, redemptionis: quod si est materia circa quam redemptionis, impossibile est intendere redemptionem, & non intendere hanc materiam circa quam; sicut est impossibile intendere conversionem panis in eucharistia, nisi intendatur materia panis, hocque ipso debet ponere Deus panem, qui est materia circa quam conversionis: Ergo etiam hoc ipso, quia intendit redemptorem, intendit efficaciter & peccatum.

RESPONDETUR. Si Christus esset volitus ex motivo redemptoris, non præsupposito in ante peccato, pro statu conditionato posito, idque posito, ex libertate defectiva, creature, certe sequeretur in eodem signo volitum esse peccatum; deberet enim velle materiam circa

quam, quæ tamen in ante, à nullo alio, pro sua libertate, posita fuisset; præcessit autem conditionata positio peccati, tanquam objectum scientiæ conditionatæ, præinformantis Deum, ad formandum decretum ex motivo redemptoris. Illustratur hoc. In sententia oppositorum, qui decretam dicunt Incarnationem simpliciter ad remedium peccati, salvari potest, quominus Deus velit peccatum, quia supponitur in ante pro statu absolute posito ab alio: cur ergo etiam prævisio conditionata id non salvabit? quæ pariter pro statu conditionato supponit positum peccatum, & provisam ab alio, istam materiam circa quam. Supposito item quod jam in ante panis sit positus, & Deus velit conversionem panis, non est necesse, ut, vi præcisè illius volitæ conversionis, efficaciter velit Deus panem, sed supponit panem; deberetq; illum efficaciter de novo velle, non nisi tunc, si aliunde non supponeretur positus; sic etiam cum aliunde supponatur positum conditionatè à libertate humana peccatum, potest Deus velle efficaciter redemptionem, quin velit peccatum.

INSTABIS I. Posito illo decreto de adventu Christi redemptoris, non poterat non venire Christus: Ergo etiam non poterat non peccasse Adam.

RESPONDETUR. Conformiter ad dicta de gratia, & de scientia, non potuisse non peccare Adamum, ex suppositione consequenti, supposito quod peccaret, non verò ex suppositione antecedenti; quia imprimis objectum scientiæ conditionalium, antecedit ipsam scientiam conditionaliam: jam ergo scientia non facit, quod prævisus sit peccaturus fuisse sub conditione. Rursus ipsa scientia conditionalium, versans circa lapsum conditionalium, antecedit decretum de Incarnatione: non ergo decretum illud officiet libertati Adam, ne peccet, cum supponatur posterius esse peccato ipsius, conditionatè prævisio; jamque illud supponitur, pro illo statu conditionato, esse transactum. Si transactum est, quomodo decretum, quod ratione nostra subsequitur positionem conditionaliam peccati, necessitabit, quod præcesserit peccatum?

INSTABIS 2. Gloria prædestinatis, & damnatio reprobis, non datur nisi ex prævisis absolute meritis, vel peccatis: Ergo nec Incarnatio decerni debuit, nisi ex prævisis absolute peccatis.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia illud primum habet sui fundamentum in Scriptura; quod autem decreta sit Incarnatio, independentem à prævisis absolute peccatis, habetur fundamentum in auctoritate sacra, ut dictum. Illud quod adfert Antecedens de prædestinatis, quomodo sit intelligendum, petatur ex prima parte.

INSTA-

INSTABIS 3. Ex hoc adhuc ipso, quia Christus est volutus, vi secundi motivi, tanquam caput gratiam in membra influens, volutus est, cum, & ex prævissione peccati, pro statu absoluto. Sequela probatur: quia in illo priori visus est Christus influens gratiam tam efficacem quam sufficientem; quo posito, sic urgetur. In illo priori volutus est Christus ut caput gratiæ illius, cum qua infallibiliter erat peccaturus Adamus: Ergo volutus est ex prævissione peccati.

RESPONDETUR. Quod quamvis pro illo priori concederentur diversitates illæ gratiæ, ad has tamen salvandas, sufficit diversitas status conditionati prævisi; adeoque & prævisio peccati in conditionato statu. Plena hujus difficultatis solutio spectat ad materiam de gratia. Ad do, pro illo priori fuisse Christum caput influens gratiam, non determinando, saltem absolute, an foret sufficiens an efficax, eò quod ista sint accidentia gratiæ: & sicut potuit Deus voluisse substantiam Incarnationis, non determinando, pro prioribus signis, illius passibilitatem proximam; ita potuit velle dare gratiam, non determinando pro illo signo, efficacem illa foret an sufficiens, id enim fuit attactum, posterioribus signis, ut vidimus.

OBJICITUR 5. In quo signo videri potuit Christus merens: in eo signo pro statu absoluto debebant videri peccata: sed ante decretam Incarnationem visa sunt merita Christi: Ergo ante decretam Incarnationem, videri debuerunt peccata pro statu absoluto: Ergo post prævisionem illorum in statu absoluto, formatum est decretum de Incarnatione. Sequela probatur: Quia merita Christi sunt consummata morte Christi, mors autem Christi prævideri non potuit, non prævisio pro statu absoluto peccato occurrentium: Ergo in quo signo pro statu absoluto debebant videri peccata.

RESPONDERI potest. Merita Christi dupliciter spectari posse. Primò sub dignitate capitis, & hæc sunt independentia à morte Christi, adeoque nec exigentia cointelligentiam peccati. 2. spectari possunt merita Christi prout jam in passibili venientis, quia autem sub conditione non nisi, & remissivè ad posterius decretum, decreta est passibilitas, ideo sub conditione non nisi prævideri debuit peccatum, & non pro statu absoluto. Dici etiam posset, mortem Christi dupliciter spectari posse. Primò voluntariè acceptatam. Secundò actu ipso exhibitam; merita autem Christi sunt completa morte voluntariè acceptata; idque docet S. Thomas hic q. 48. a. 1. ad 1. *Passio, inquit, huiusmodi, non est meritoria, quia habet principium ab exteriori; sed secundum quod eam aliquis voluntariè sustinet, sic habet principium ab interiori, & hoc modo est meritoria.* Meminit istius acceptionis Paulus

ad Hebr. 10. ubi inducit Christum offerentem sese & dicentem: *Ece venio, additque: in qua, inquit, voluntate sanctificati sumus.* Intelligenda autem esse hæc verba de voluntate Christi, interpretatur Chrysostom. Homil. 18. in Epist. ad Hebr. & Anselm. in eandem. *In qua, inquit, voluntate, id est, in qua sui immolatione, secundum voluntatem Patris facta, nos fideles, sumus sanctificati.* Quod ipsum in hoc fundatur: quia ista acceptatio habet se ita in Christo, sicut actus interior in nobis; quod si formale meritum stat in actu interno, & non in externo, etiam ratio formalis meriti, in illa Christi acceptione salvati poterit. Porro, si merita Christi sunt consummata morte Christi voluntariè acceptatæ, poterant prævideri, sine ullo peccato pro statu absoluto; ad eum planè modum, quo vir probus, potest se offerre Deo in martyrem ab Antichristo occidendum: quæ voluntas illius est meritoria, & tamen, ad illud meritum, non est necesse, videri pro statu absoluto peccatum Antichristi, committendum hac occasione: quantumvis actualis exhibitio occisionis, non possit esse sine occisore. Per hoc tamen non negatur, quod decretum Incarnationis, si sumatur secundum totam seriem volitionum, præsupponat peccatum absolute prævisum.

INSTABIS 1. Pro illo priori signo non fuit decreta passibilitas Christi: Ergo in illo priori, non poterat esse acceptatio mortis.

RESPONDETUR. Non fuisse tunc acceptionem mortis absolutam, sed non nisi conditionatam, si veniret tanquam redemptor curativus.

INSTABIS 2. Sequi exinde, quod merita conditionata præmientur, cum tamen oppositum doceant Patres.

RESPONDETUR. Quando Patres docent merita conditionata non præmiari, docent de meritis nunquam ponendis actu; sed non docent quod voluntates tales ex parte objecti conditionatæ, quæque prævidentur futuræ in statu absoluto, non præmientur; aliàs hic actus, vellem non peccasse, vellem Deum amare sic, si est possibile, ut ille se amat, non essent meritorii actus: involverent enim conditionem.

INSTABIS 3. Non posse saltem explicari, quomodo Christicidis sit data gratia.

RESPONDETUR. Titulo capitis, titulo acceptionis mortis, &c.

Huius toti difficultati sic etiam satisfieri posset.

Dupliciter possunt spectari merita Christi; vel prout defacto nobis applicantur, ex vi omnium signorum, & ex vi decretorum completè & adæquatè acceptorum; vel prout applicabilia sunt, vi alicujus certi signi. Merita Christi, prout nobis applicantur ex vi signorum completè acceptorum, non applicantur nobis, nisi ut consummata morte Christi, actu exhibitæ, aut prævisæ, pro statu absoluto, exhiberi; & hæc merita

merita sic applicata, non applicantur, nisi ex praevisione absoluta peccati: cum ipsa signa, compleantur ipsa praevisione: jam autem quando applicantur ut applicabilia ex vi alicujus signi, inadequate accepti, non consummantur morte Christi absolute praevisa: adeoque nec erit necessitas, videri peccatum Christicidii: consequenter applicantur tunc merita ob excellentiam capitis, & voluntatis Theandricæ, volentis influere gratia, in illa membra sua moralia.

Inquiri hic solet. An Christus primario venerit propter originale, an propter actualia? probabilius est quod primario propter originale, idque propter phrasas Patrum. Unde Gregorius in 1. Reg. lib. 4. cap. 1. *Et quidem, inquit, nisi Adam peccasset, redemptorem nostrum carnem suscipere nostram non oporteret.* Deinde, bonum totius, majus est bono partis: Ergo & malum totius, majus est malo partis: congruebat ergo, ut principaliter ad majus malum tollendum, veniret redemptor, hoc ipso majus bonum præstaturus.

Punctum Difficultatis 2.

Argumenta Recentiorum.

OBJICIT 1. Aldrete. Per hanc sententiam, vi illius primi decreti, teneretur præbere, Deus Adamo de industria auxilium inefficax, quod minimè præberet, si esset efficax: quod tamen Deo repugnat.

RESPONDETUR. Negando sequelam; quia, in istis principiis, potest quicumque cum gratia sufficienti actu operari, idque proximè; consequenter non ex inclinatione, ne res fiat actu, dabitur hæc gratia; adeoque non ex industria, quæ sit cum inclinatione ne fiat effectus; licet ex industria hoc sensu, quod prævideatur non futurus eventus actu.

INSTAT. Situ eligeres aliquid bonum præ alio, quia cognoscis hoc tibi magis profuturum, traheris procul dubio ab ipsa bonitate objectiva, quæ obveniret tibi, si eligeres bonum illud: Ergo etiam nequit Deus potius amare hoc auxilium, in casu quo est inefficax, nisi hoc ipso amet, ipsam ejus inefficaciam.

RESPONDETUR. Negando, quod quantum est ex Deo, amet inefficaciam; cum non quantum ex Deo oriatur inefficaciativum gratiæ, sed à libera voluntate. Disparitas ergo erit: quia in casu antecedentis, cognoscit & appetit eligens tanquam profuturum sibi bonum: non cognoscit autem Deus, nec amat tanquam sibi profuturam illam inefficaciam; siquidem quantum ex illo, vellent omnes salvos fieri: præcipue, cum ipsum venire illius ut redemptoris, sit ex supposito peccato, ad quod pro priori, se determinavit, libertas creata.

OBJICIT 2. Nunquam Deus permittit ali-

quod malum, quin exinde majus bonum eliciat; ex culpa autem primi parentis non eliciisset bonum, si prædecreta fuisset Incarnatio independentè à praevisione peccati.

RESPONDETUR. Cum tertium motivum, procedat secundum praevisionem conditionatam futuri peccati, ex illo conditionatè praeviso, licet pro illo signo non absolute, sufficit ut eruerit Deus majus bonum: cumque peccatum absolute futurum, à se conditionatè considerabili, non distinguatur nisi statu, & non in ratione peccati: si Deus, ex illo conditionatè praeviso, eruit majus bonum, dicendus etiam erit eruisse simpliciter bonum ex peccato. Dici etiam posset, eliciuisse Deum melius bonum, non quidem post suppositionem absolute facti peccati, sed anticipativè adhibito remedio illi malo: ex qua anticipatione crescit dignitas, sicut crescit ex eo, quod præverterit, ne sua Mater curaretur ab originali, sed præservaretur. Denique defendi potest communis responsio: eliciuisse Deum majus bonum, quia decrevit ex suppositione peccati proximam passibilitatem Christi.

INSTAT Aldrete. Post praevisum Adæ peccatum, erat in potestate libera Christi, pati & non pati: & nihilominus non erat in potestate Christi, facere, ne Deus occasione peccati eliceret majus bonum.

RESPONDETUR. Quamvis esset in potestate Christi, pati vel non pati: & licet non sit in ejus potestate, facere, ne Deus eliciat ex peccato majus bonum; ut salvetur, quod defacto eliciuerit, sufficit quod decreverit dare gratias Christo, quas praevidit fore efficaces, ut consentiret in passionem: ratione cujus consensus adhuc salvatur, quod Deus eliciuerit majus bonum.

OBJICIT 3. Positâ tali coordinatione signorum, sequitur aliquid Deum confusè velle.

RESPONDETUR. Universaliter velle, vel non determinando media quæ sibi non determinat finis, modò simul pro illo signo in particulari & determinatè velit illud, non est velle confusè aut per species improprias, aut ex impotentia, non distinctivas; sola autem talis confusio est indigna Deo, non autem æquivalens abstractio.

OBJICIT 4. Idem. VERBUM non assumpsit naturam Angelicam, melius autem esset illam assumere, nisi salus humana esset motivum.

RESPONDETUR. An melius esset naturam Angelicam assumere de hoc dubitari posset; neque enim tot dignationes divinæ in hac assumptione relucere. Sed quicquid sit de hoc, per nos hoc motivum habetur salutis humani generis, ratione tertii motivi.

INSTAT. Nisi videretur. Adamus constituendus caput omnium posterorum, ita ut ipso peccante ipsi peccarent, periculum lapsus non

videretur absolute futurum; secus vero ipsa culpa Adami. Ergo non erit, cur similiter non praevideatur VERBI Incarnatio, ut absolute futura, in remedium peccati.

RESPONDETUR. Negando consequentiam: quia si praevideretur periculum lapsus posterorum absolutum, non praevisio absolute, quod Adam sit constitutus caput, praevideretur effectus sine suo principio: cum periculi absolute, principium absolute, sit absolute constitutus, caput, Adamus; jam autem quamvis decerneretur incarnatio independentem a peccato absolute praevisio, idque sub conditione, si homo caderet: non potest ostendi, quod esset effectus, ut ita dicam, sine suo principio; nam esset decretum conditionatum ex praevisio conditionate peccato, licet non ex praevisio absolute.

Quod autem dicit, periculum lapsus totius humani generis, non potuisse praevideri, nisi praevideretur auxilium Adamo concedendum nonnisi sufficiens: & tamen tunc jam praevideri debuit peccatum, ut absolute futurum: id etiam non vincit: nam periculum lapsus absolute danda gratia sufficienti, jamque tunc absolute praevidebatur peccatum; sed periculum lapsus conditionatum praevideri potuit, data etiam nonnisi conditionate gratia: haec autem conditionata praevisio ingrediebatur motivum de Incarnatione: consequenter formari illud potuit, sine absoluta praevisione periculi lapsus. Dicit etiam posset, quod periculum lapsus in particulari Adami, in quantum caput est, spectet nonnisi ad quartum signum: decreta autem incarnationis in secundo signo.

OBJICIT 5. Idem. Nisi universum genus humanum videretur absolute peccaturum, non oportuisset VERBUM sibi copulare naturam creatam: etenim si contingeret Adamum non peccare, minus convenienter facta fuisset humiliatio & exinanitio divinitatis: quia licet unio hypostatica afferat summam excellentiam naturae assumptae, tamen non decuit nisi ob causam magni momenti id fieri, & quidem cui aliter subveniri non possit: sicut nec decet ut Rex assumat habitum rustici ad illum ordinem nobilitandum; licet id decet, si regno aliter subveniri non possit.

RESPONDETUR. Retorquendo argumentum: quia etiam peccante genere humano, videtur hoc esse inconveniens, quia illi aliter subveniri potuit, nempe misericordiae condonatione: & sicut non decet, ut id vitâ redimat Rex, quod verbo facere potest: ita nec videtur convenire, ut redimat genus humanum Deus, ob absolute praevisum etiam peccatum, cum ei aliunde providere posset. Rursus sufficit ad hoc justificandum, quod sit decreta Incarnatio, ex praevisione futuri sub conditione peccati, quod futurum sub conditione, non potest non esse. Deinde convenientia haec Incarnatio

nationis posset rejici in dignificationem Dei per actiones Theandricas, & in formalitatem capitis.

OBJICIT 6. Idem. Periculum labendi in peccatum, vel non labendi, non sufficiebat, ut Deus absolute decerneret Incarnationem; cum enim posset Deus post praevisam absolute culpam, aequè facile decernere Incarnationem: non est cur absolutam praevisionem peccati, non expectaret; sicut nemo ante morbum parat medicinam, si post morbum aequè habet ad manum, parare illam.

RESPONDETUR. Potuisse quidem Deum nonnisi post praevisum absolute peccatum decernere Incarnationem; sed non decrevit ob rationes supra allatas. Unde, & hic, qui parat medicinam, si illa simul possit habere rationem doni, rationem excellenter decorativi, non debet expectare quousque sit aegritudo, sed illam ante prudenter parare potest, & offerre: jam autem Incarnatio, habet & rationem medicinalē, & rationem doni glorificativi, gloriaeque allativi.

INSTAT. Si aliquot, vel plures homines peccassent, sed non totum genus humanum, non fuisset facta Incarnatio, nec decreta: Ergo nec decreta est ob solum peccatum praevisum sub conditione.

RESPONSUM jam, negando antecedens.

OBJICIT 7. Idem. Vel ipsum mysterium secundum se, independentem a remedio peccati, fuit motivum sufficiens Incarnationis, vel non? Si 1. non est cur hoc mysterium distulisset, aut cur non est productus Christus cum dono impassibilitatis, auferendo, quando illum pati oporteret? Si non erat sufficiens, ruunt a nobis superius allata.

RESPONDETUR. Fuisse hoc motivum sufficiens & totale, non per exclusionem similis, sed per exclusionem de se insufficientis; non venit tamen in ante Christum, quia pro sua libertate non decrevit Deus, sicut nec de adventu cum impassibilitatis dono. Et sicut decreta Incarnatione in remedium peccati absolute praevisi, per oppositos, non venit Christus in primo, vel secundo centenariio, sed pro libertate divina, adventus est dilatus: sic & in praesenti.

Punctum Difficultatis 3.

An potuit praefiniri Redemptor, ante praevisum absolute peccatum?

PECuliariter contra hoc disputat Aldrete disp. 20. convellendo 3um motivum supra allatum.

OBJICIT 1. Si praefiniretur Christus ut redemptor ante peccatum absolute praevisum, sequeretur, quod voluntas illa, per quam Deus

appli-

applicat sincerè media ne peccet Adamus, applicaret media, ut poneretur objectum, frustrans illam voluntatem efficacem, nam defectus ille peccati Adami & posteriorum, esset frustratio illius efficacis voluntatis Christi ut redemptoris; quælibet enim efficax intentio frustratur, dum redditur impossibilis executio, obiecti intenti.

RESPONDETUR. Defectus absolutus peccati Adami, esset frustratio illius efficacis voluntatis Christi ut redemptoris, si fuisset prædestinatus ut redemptor absolutè. Concedo: defectus absolutus peccati Adami, esset frustratio illius efficacis voluntatis Christi ut redemptoris, conditionatè decreti. Nego: Potest autem dici sic fuisse decretum Christum. Explicatur distinctio. Dupliciter potest intelligi Christus decretus Redemptor, ut supponitur, Curativus: primò absolutè; & sic, si ante prævisum absolute peccatum fuisset decretus redemptor curativus, posset permitti in hac sententia, quòd sequeretur debere inducere Deum in peccatum, ne frustraretur illud decretum. 2. Potest intelligi Christus decretus redemptor curativus sub conditione, si homo peccaret: quæ conditio verificatur, quamvis non peccet actu absolute, & si verificatur, potest Deus sincere adhibere media, ne illa conditio purificetur, ne sit absolute peccatum: nec per hoc frustrabitur decretum, quia manebit hæc adhuc illius objectum, nempe conditionatum peccatum, à quo curasset, si possum fuisset. Alià viâ eidem difficultati fiet satis sub finem.

INSTATI. Impossibile est Deum efficaciter velle illam redemptionem, & pariter applicare media sincerè, ne detur illa redemptio, quia intendetur efficaciter hic finis, & applicarentur media, ut ponatur alter finis contradictorijs.

RESPONDETUR. Impossibile esse, Deum efficaciter velle redemptionem curativam absolute, & applicare media, ne sit curativus absolute redemptor: sed potest efficaciter velle redemptionem curativam, sub conditione, & tamen applicare media, ne sit curativus absolute redemptor; finisque contradictorius redemptoris curativi sub conditione, non est, redemptor non curativus absolute, sed redemptor non curativus sub conditione. Addo, applicando Deus media, ne sit peccatum absolute, potest adhuc velle redemptorem curativum sub conditione.

INSTAT 2. Nequit quis seriò præbere consilium, ne ponatur medium requisitum ad finem, quem efficaciter desiderat: Deus autem consilium præcipitque, ne fiat peccatum, requisitum ad redemptionem: Ergo ante prævisionem culpæ ut absolute futuræ, non intendit efficaciter illam redemptionem.

RESPONDETUR. Quòd ante illam prævisionem, non intendat absolute redemptorem

absolutum, intendat tamen redemptorem conditionatum: si autem tantum conditionatè illum vult, potest adhuc efficaciter oppositum præcipere & consulere.

INSTAT 3. Deus plus amat carentiam peccati, quàm aliquid impossibile cum tali carentia: Ergo Deus præbens auxilium Adamo ut non peccet, plus amat carentiam peccati, quàm poenitentiam absolute loquendo.

RESPONDETUR. Concedendo totum. Sed cum hoc stat, ut ante peccatum absolute prævisum, velit poenitentiam sub conditione, si peccet: item ut velit sub conditione redemptorem.

INSTAT 4. Deus efficaciter præintendens Christum ut redemptorem, & poenitentiam Adami ante prævisum peccatum, si daret auxilium efficax impediens peccatum, frustraretur illius intentio.

RESPONDETUR. Negando frustrandam intentionem redemptoris sub conditione futuri: quia ille non attendit ad peccatum, absolute futurum. Quòd autem dicit, posse, cum intentione efficaci finis, conjungi complacentiam erga finem oppositum, non tamè conjungi duas voluntates efficaces oppositas; verum est. Sed etiam hæc oppositæ voluntates non conjunguntur per nos; velle enim efficaciter quantum ex Deo, & curare ne sit absolute peccatum, non est voluntas opposita voluntati, quæ appetit sub conditione redemptorem.

INSTAT 5. Difficulus percipitur, quomodo Deus habere possit intentionem efficacem Christi ut redemptoris, cum voluntate inefficaci carentiæ peccati, nam illa volitio inefficax intendit frustrationem prioris voluntatis.

RESPONDETUR. Bene posse percipi intentionem efficacem Christi, ut redemptoris curativi sub conditione, cum voluntate inefficaci carentiæ peccati; quia hoc ipsum, quòd velit sub conditione, est signum, quòd nolit ipsum peccatum.

Quando autem sub finem inibi addit, quòd qui vult finem, vult virtualiter ea, quæ necessaria sunt ad finis consecutionem, ad voluntatem autem finis, qui est redemptor, necessarium requisitum, est ipsum peccatum, absolute futurum; non convincit. Nam ex dictis colligitur, quòd redemptor curativus sub conditione, non requirat peccatum absolute futurum; ipsum autè peccatum sub conditione futurum, requiritur quidem, sed tanquam præsuppositum à defectibili libertate, ponibile sub conditione, ex cujus præsuppositione, tum primum præceditur ad redemptorem curativum sub conditione.

OBJICIT 2. Si Deus ante prævisam culpam, præfiniret efficaciter Christum ut Redemptorem à culpa, non poterat non velle formaliter peccatum: deberet enim velle auxilium inefficax, quia est utile ad consecutionem illius fi-

nis: sed non est utile ad hoc, nisi interventu peccati.

RESPONDETUR. Antecedens esse verum, si id faceret Deus non ex prævisio & præsupposito conditionato peccato, etiam per ordinem ad volendum efficaciter redemptorem curativum sub conditione, deberetque velle auxilium inefficax, quia est utile ad consecutionem illius finis, casu quo absolute decretus fuisset redemptor curativus, non prævisio absolute peccato.

INSTAT 1. Cognitio repræsentans bonitatem objecti ad cuius executionem movet, non inclinat nisi ut ametur illa bonitas, quod pluribus probat: Ergo si cognitio utilitatis huius auxilii ad finem pœnitentiæ movet Deum, hoc ipso amabitur, quia est utile ad pœnitentiam: quod non stat, nisi ametur ipsum peccatum.

RESPONDETUR. Concedo totum: sed nego ex vi illius decreti, quo decernitur ex præsuppositione conditionati peccati, conditionatus redemptor, debere Deum moveri in conferendo auxilio inefficaci hoc motivo, quia est utile, ut sit redemptor curativus.

INSTAT 2. Non posse Deum intendere Christum ut redemptorem ante prævisum peccatum, quin, ex vi talis affectus in finem illum, se determinet Deus ad eligendum auxilium reipsa inefficax.

RESPONDETUR. Assumptum esse verum, si fuisset decretus absolute redemptor curativus, ante prævisum absolute peccatum; unde consequenter conceditur, si ametur absolute auxilium, ut utile ad finem Redemptoris curativi absolute, nequibit non amari ipsum peccatum; sed nego ideo amari: Nego item, ex prædecreto sub conditione redemptore curativo sequi, quod debeat eligi auxilium inefficax, quia utile ad pœnitentiam, cum nolle Deus quantum ex illo esse curativum, sed tantum, redemptorem.

INSTAT 3. Deus amat illud auxilium inefficax in ordine ad illum finem pœnitentiæ, quia reipsa erit, quale videtur futurum si detur homini; Ergo similiter, si eligitur hoc auxilium inefficax præ efficaci, quia Deus agnoscit futurum inefficax, si detur, & ut sit conducens ad finem pœnitentiæ, ipsa conducentia repræsentata per illam scientiam, est quæ movet voluntatem, & quæ formaliter amatur; non verò amatur ex illius intentionis, cognitio illius bonitatis.

RESPONDETUR. Negando quod amet Deus auxilium inefficax ob finem pœnitentiæ, vult enim quantum ex illo, ne ponatur objectum pœnitentiæ, & licet tale sit futurum auxilium, quale videtur futurum: quia tamen non illa visio tribuit illi, quod sit tale futurum, sed libera voluntas; ideo prævisio illa non facit ut sit objectum pœnitentiæ, adeoque nec facit illa prævisio, intendi efficaciter absolute pœnitentiam,

etiam ante prævisionem absolutam peccati. Et licet repræsentetur Deo illa conducentia auxilii inefficacis ad pœnitentiam, potest tamen Deus dicere: Quantum ex me, nollem ut conduceret ad pœnitentiam, licet prævideam conduceretur, ob usum libertatis humanæ in malum. Quod si Deus dicit: Nollem ut conduceret ad pœnitentiam; potest non moveri illa conducentia.

OBJICIT 3. Idem. Peccatum sub conditione futurum est forma, ratione cuius Deus eligit illud auxilium ad finem illum pœnitentiæ; non enim potest Deus amare auxilium potius in casu isto, in quo est inefficax, quam si esset efficax: nisi plus velit ut sit inefficax, quam ut sit efficax; hoc autem est velle ipsam inefficaciam, & consequenter ipsum peccatum.

RESPONDETUR 1. Nomine formæ intelligitur hic motivum, nego autem, quod peccatum sub conditione futurum, sit motivum eligendi inefficacis auxilii; negoque haberi fundamentum, quod plus tunc velit Deus illud auxilium esse inefficax, quam ut sit efficax: nec hoc aut supra evictum, aut hic probatum est. *Hæc prima Responsio*

SUPPONIT 1. Duplex cogitari posse decretum conditionatum. Primo, vi cuius nullus ponatur actus, sed remittatur postea ponendus: secundò, vi cuius, licet sub conditione, ponatur tamen actus.

SUPPONIT 2. Decretum istud fuisse quidem conditionatum, defacto tamen positum. Ratio: quia ex una parte, sicut ipsa prædefinitiones per nos dantur, quamvis procedant non nisi ex prævisa suppositione conditionata: ita potest dari & decretum: ex altera parte, quia nisi tale decretum ponatur, non erit decretum de Incarnatione, sed potius discernibile.

SUPPONIT 3. Unde hoc oriatur, quod supposito, quod Deus non absolute, sed sub conditione velit esse Redemptorem curativum, velit quantum ex illo, ne sit peccatum, sincereque applicet media: quod tamen non contingeret, si absolute illum voluisset? Hoc imprimis exinde est, quia ipsum redemptorem curativum, quantum est illo, nolle esse curativum, sed vult non nisi ex suppositione peccati; si ergo nolle esse Redemptorem curativum, sed potius præservativum: quomodo vult quantum ex illo peccatum? & quomodo non sincere, quantum ex illo, applicat media? Rursus quia volendo Redemptorem curativum sub conditione, displicet sibi in illa conditione, velletque illam ipsam conditionem, non esse, quantum ex illo, quomodo ergo dicendus erit velle peccatum, vel non sincere, quantum ex illo agere? Denique quia si Deus vellet absolute redemptorem curativum, independentem ab absolute prævisio peccato, hoc ipso deberet velle peccatum, tanquam objectum illius Redemptoris curativi,

tivi, non prævisum nec præparatum ab alio; sed si velit Deus redemptorem curativum efficaciter, supposito tamen conditionato peccato, jam à defectibili libertate proviso, non erit necesse ut Deus velit, vel curet fieri peccatum; sed potest ab illo detertere: sicut deterrebat conditionatè, ne poneretur conditionatum peccatum.

INSTABIS. Reprobatio non formatur per nos etiam ex prævisio conditionatè peccato, ergo nec debet formari redemptor curativus.

RESPONDETUR. Quia quamvis etiam posita tali reprobatione salvaretur & libertas peccandi, & voluntas sincerè salvandi, ipsum tamen quod vellet Deus objectum, esset parum conforme misericordiæ ejus, esset enim objectum illius passiva reprobatio, quod est malum: jam autem objectum illius actus, volo esse redemptorem curativum si homo peccaverit, est objectum conforme misericordiæ divino cordi, misericordia autem super exaltat judicium. *Sed ad objectionem*

RESPONDERI potest 2. Quando Deus sincerè applicat media, applicat ut possit frustrari objectum illius voluntatis, volentis sub conditione redemptorem curativum, deposcente id libertate humana, sed non applicat ut frustratur actu; agit enim hoc cum prævisione quod non sit frustrandus, quod sufficit ad efficacem voluntatem; potestq; applicare media, ut possit non dari redemptor curativus, cum prævisione quod sit dandus: Sicut potest aliquis dare consilium, ut possit non fieri objectum efficaciter desideratum: modò sciat tamen futurum. Concedo quidem, quod si daret auxilium efficax ne peccet Adamus, impediretur actu ille finis; sed non impeditur, quamvis det auxilium ut possit non peccare Adamus; quod autè non det auxilium efficax cum possit dare, rejiciendum in illud Pauli, *O altitudo*. Potest etiam percipi, quomodo Deus habere possit intentionem efficacem Christi ut Redemptoris, habendo inefficacem voluntatem carentiæ peccati; quia vult illum efficaciter, non nisi ex suppositione facti peccati sub conditione. Et quia ipsam conditionem non vult, licet inefficaciter, ideo habet inefficacem voluntatem carentiæ peccati; nec habet ita efficacem voluntatè redemptoris curativi, ut quantum ex illo, nolle potius esse curativum, sed tantum redemptorem præservativum; possetq; tali prædestinatione Christi posita, velle Deus auxilium inefficax, non motivo utilitatis ad illum finem quantum ex illo, sed posset velle, prævidendo, quod cum illo non sit actu operaturus, potestq; hanc repræsentatam rationem motivam refellere, quantum ad suum velle, licet sciat conjungendam illi securitatem peccati. Negoque quod eo ipso debuit se determinare Deus ad dandum auxilium, quia est inefficax; nego item quod ex hac intentione eligat medium, quod est auxilium inefficax:

nego quod amet auxilium inefficax ex intentione, quia inefficax & conducens ad finem, qui est redemptor curativus. Dico ulterius quod Deus auxilium illud, etiam ex suppositione talis prædefinitionis, velit esse efficax, quantum ex illo, licet sciat non fore efficax; per quod salvatur, quod teneat adhuc prior intentio prævoliti redemptoris curativi.

Post hæc omnia, totum hunc tractatum, posset aliquis hac viâ defendere. Quod, quamvis non appareat clarè ex autoritate sacra, an Christus sit decretus independentè à prævisio absolute peccato, quod tamè decerni potuerit; ad eum planè modum, quo in materia de Sacramentis defenditur, quamvis non appareat quod Sacramenta defacto causent physicè gratiam, quod tamen causare possint.

QUÆSTIO II.

De motivo decernendæ Incarnationis, quod est: Meritum Christi.

CAUSAM meritoriam revoco ad disputationem de decreto Incarnationis, quia meritum concurret in suo genere ad decretum, estque causâ motiva illius; hinc præsens quæstio inquit, quid possint merita ad decernendam Incarnationem? Porro quibus posset tribui ratio merendi decretum Incarnationis, sunt: Christus ipse, Beatissima, sancti Patres, & Antecessores Christi.

Quod attinet ad meritum Christi de duobus potissimum procedere potest difficultas: 1. an sibi unionem meruerit? 2. an meruerit ut eligeretur hæc in individuo Beatissima in Matrem illius? A quo posteriori incipiendo, consentiunt non pauci, excepto Lorca, quod Christus id meruerit. Sed unum in hoc puncto, difficile est; quia scilicet, antequam præsupponatur Christus meruisse ut hæc sua foret Mater, jam in ante præsupponebatur habuisse Matrem; idque ideo, quia merita posteriora sunt existentia, jam autem habere Matrem, prius fuit existentia Christi: Ergo per merita quæ sunt posteriora, & Matre, & existentia Christi, non poterat id mereri Christus. Quod autem habere Matrem, sit prius existentia Christi. Ratio est; quia principia existentia Christi, præsupponuntur existentia Christi priora, omnis enim causa præsupponitur suo effectui prior: Ergo & principia existentia Christi, præsupponuntur priora, existentia Christi; Mater autem, est principium existentia Christi, utpotè veri Filii sui. Refert Lugo disp. 8. Sect. 5. varias de hoc sententias & explicationes, quas etiam attingit Amicus disp. 26. Sect. 10. & uterque illas refellit. Vide eosdem. De eadem materia sit

DIFFICULTAS I.

*Quomodo Christus meruerit Beatissima
Maternitatem?*

EXPLICAT I. Lugo hanc difficultatem Sect. 7. scilicet Christum prævisum esse tempore Passionis cum suo merito, saltem cum aliquo actu efficaci, acceptante ex se mortem à Patre in iunctam, si à Judæis inferatur; & per hoc meruisse gratiam progenitoribus & Virgini, & forsitan existentiam ipsius Virginis. Postea Virgo Beatissima & SS. Patres prævidentur mereri, ut fierent Christi progenitores. Non enim repugnat, id quod est causa, esse postea pro alio tempore effectum, respectu ejusdem; dummodo non detur mutua dependentia pro eodem instanti. Sic v. g. habitus charitatis, qui in primo instanti pendet ab actu dilectionis saltem moraliter, in secundo potest concurrere ad conservandum actum, juxta communem sententiam: Ad hoc ulterius salvandum, quomodo nec mediata erat causa sui ipsius Christus ex eo, quia erat causa meritoria suæ Matris: docet idem Lugo, quod pro tempore Passionis non habuerit Christus dependentiam etiam mediata à Virgine, nec ab ejus influxu; non enim conservabat Deus tunc eam humanitatem, eò quod fuisset antea producta, vel concepta in utero Virginis, sed independenter ab ejus conceptione; imò verisimile est conservationem illam pro eo tempore, fuisse ultra leges naturæ. Plura argumenta contra hanc sententiam adducit & solvit idem Lugo. *Nihilominus hæc ejus Explicatio*

NON SATISFACIT I. Quia ad punctum difficultatis non respondet. Quæro enim: An, quando prævidebatur Christus Beatissimæ promerens dignitatem Maternitatis, vel in ante supponebatur habuisse Matrem, vel non? Si supponebatur: Ergo per illa merita, utpote consequentia existentiam prævisam Matris, non potuit illi mereri Maternitatem. Si autem non supponebatur habuisse Matrem: quomodo poterat supponi existens sine Matre, cum nullus effectus, & nullum principium supponatur ante suum principium? hoc autem punctum difficultatis esse patet ex istis quæ urget idem Lugo. disp. 8. Sect. 5. num. 52.

NON SATISFACIT 2. Quia, quod dicit primò, decretum esse Christum ut existentem, & conservatum per influxum physicum à Deo, ipso independenter ab omni generatione vel nutritione præterita, posteaquæ illis meritis meruisse Maternitatem Beatissimæ, & dedisse illi gratiam, etiam pro sua parte, merendi: & ut is, qui erat prævisus vir, vi meritorum illorum, prius effet puer, & paulatim adollescere; id, inquam, patitur suas difficultates, quas in explicatas reliquit. Nam imprimis videtur hoc esse

arbitrariè dictum, quod prius prævisus sit vir, adeoque potens mereri Maternitatem, & postea puer. Rursus hæc doctrina videtur, non procedere constanter, & eidem principio innixa: nam si quæretur ex Lugo, quibus meritis meruit crucifixioribus gratiam Christus? Respondet, meruit meritis infantie & virilis ætatis: jamque pro ista parte meriti, prius prævideri debuit Christus puer & adollescens, quàm in pœnis moralibus constitutus, & ad eas perpatendas miraculosè conservatus; si autem quæras, quomodo maternitatem meruerit? dicit prævisum esse prius Christum in tormentis positum, & ad ea perpetienda miraculosè conservatum.

NON SATISFACIT 3. Quia, ut idem, quod est causa respectu unius instantis, possit postea esse effectus respectu ejusdem, convellit doctrinam de distinctione reali causæ & effectus, ad quam servandam negat Lugo posse Christum etiam divinitus se reproducere in Eucharistia. Rursus illa instantia de conservatione actus charitatis, ab habitu, quem saltem moraliter producit, facile negari potest.

EXPLICARI potest 2. Fundamento accepto ab Amico, quæ explicatio tali discursu proponitur. Substantia, in aliquo priori significationis, potest concipi independentem à quibuscunque cum quibus necessario non connectitur, quantumvis pro statu existentie necessario ali-quod illorum determinatè habitura sit: ut suppono ex dictis supra. Quod si potest id dici de quacunque substantia: poterit eodem jure concipere in aliquo rationis signo, Deus substantiam Christi, eamque decernere, independentem à quibuscunque non necessario connexis: cum autem dependentia ab hac matre, non sit quid necessario connexum cum substantia v. g. Christi: fit, ut substantia Christi decerni possit sine hac determinatè Matre. Quod autem dependentia ab hac Matre, non sit quid necessario connexum cum substantia Christi, ratio est: quia id tantum est necessario connexum cum aliqua substantia vel entitate, quo mutato non potest esse entitas & substantia eadem physice; neque enim pro præsentis statu quæstionis plus intelligitur, per ly necessario connexum: cum autem eadem entitativè substantia possit esse, & non ab hac Matre; fit, ut connexio cum Matre, non sit necessaria necessitate, de qua in præsentis; posse autem esse entitatem eandem sine connexione cum hac Matre, probant imprimis ea, quæ dicta sunt in physicis de individuatione effectuum, à causis solo numero distinctis, procedentibus; deinde, quia sine ullo concursu creato, poterat Deus, se solo, creare humanitatem Christi, hanc numero: Ergo, si absolutè hæc numero entitas, non dependet à concursu Matris, nec dependebit à concursu hujus

huius Matris. Porro si poterat & videri & discerni hac substantia Christi, sine influxu Matris, & sine determinatione ad hanc Matrem; poterat etiam videri merens, consequenter poterat & applicare sua merita, ut hæc sibi in Matrem daretur; poteratque ulterius & ipsi Matri dare gratiam, quâ sibi mereretur, suo modo, maternitatem. Itaque pro illo instanti, poterat præsupponi sine Matre, ut dictum est, nec antecederet Mater merita illius, si non antecederet Mater merita illius, poterat illi mereri maternitatem, defacto; meruisse ratio est: quia si meritus est Abraham obedientiâ suâ, ut esset progenitor Christi, secundum illud Gen. 22. *Et benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, quia obedisti voci meo.* Meruitque id Abraham ipse Christus; multo magis id de Beatissima dicendum. Quod ipsum ulterius in hoc principio fundatur, quia omne speciale donum, indubiè habet Mater Dei, per merita Christi.

DICES 1. Ante visam substantiam Christi, & decretam secundum se, pro aliquo signo rationis, vel videbantur saltem sub disjunctione plures Matres, vel non? si videbantur quæro, an videbantur sub conditione meritorum Christi vel non? si non videbantur sub conditione meritorum Christi: Ergo etiam defacto, non est facta Mater, vi meritorum; nec enim quicquam est pro statu absoluto, quod non fuerit pro statu conditionato, quod si videbantur eligendæ, sub conditione meritorum Christi: Ergo Christus antequam fuisset, prævidebatur meritis; siquidem meritis videbatur maternitatem illis, sub disjunctione, quæ ante ipsius existentiam prævidebantur. Si autem non videbantur etiam sub disjunctione: ergo neque ante decretum de unione hypostatica cum hac natura, videbantur sub conditione plures naturæ, cum quibus perfici illa unio posset.

RESPONDETUR. Huic difficultati duplici via. Imprimis, nego etiam sub disjunctione prævideri debuisse matres plures Christi, ante decretam substantiam Incarnationis Christi; quâvis prævideri debuerint plures ante electionem huius Matris. Quod non debuerint prævideri plures matres ante substantiam Incarnationis decretam, ratio ex dictis peti debet; quia ea, cum quibus res non dicit necessariam connexionem, etiam sub disjunctione, prævideri ante determinationem, non est necesse: quia scilicet nullum fundamentum est id asserendi, & frustra ac sine necessitate multiplicarentur necessariò prævidenda; jam autem cum matribus, proles, non dicit necessariam connexionem: quia eadem esset entitas, sine concursu illarum. Prævideri tamen debuerunt plures matres, ante electionem huius matris: quia electio, non adstricta uni medio, semper fit inter plura. Quod autem ante decretam substantiam Incarnationis, prævideri debuerint plures naturæ humanæ sub

disjunctione: fundatur imprimis, quia ante substantiam Incarnationis decretam, facta erat electio: quæ quando fit inter plura sub disjunctione, illorum plurium cognitionem requirit: aliàs esset volitio huius potius unius ex pluribus, non cognoscendo plures. Rursus, ideo, ante decretam incarnationem, prævideri debuerunt plures naturæ humanæ sub disjunctione, cum quibus unio perfici potuit; quia ea saltem sub disjunctione prævideri debent, quorum disjunctionem & varietatem, sequitur alietas entitatis, rei decernendæ; cum ergo alia numero foret Incarnatio, si alia numero fuisset natura: prævideri debuit sub disjunctione natura; cum autem non alia foret natura humana, sive hæc, sive alia mater concurrisset: nec fuisset alia natura, si creata fuisset, & alia, si esset per concursum generativum producta: fit, ut neque ille concursus, neque pluralitas matrum sub disjunctione, prævideri debuerit.

2. VIA Respondendi eidem difficultati est. Quia scilicet, ante decretam substantiam Incarnationis, prævisæ sint plures matres sub disjunctione, sed non sunt prævisæ, ut futuræ sub conditione meritorum Christi.

INSTABIS 1. Ergo postea Christus accepit in præmium hoc, quod habere potuit sine merito; quia accepit Matrem, quam dicimus, quod sibi meruerit, cum potuerit illam habere, sine suo merito.

RESPONDETUR. Non esse absurdum, ut id possit habere rationem præmii, quod ex liberalitate Dei, haberi potuit. Non enim dubium est, magnum esse præmium bonorum actuum, augmentum gratiæ & meritum gloriæ, quamvis utrumque hoc ex liberalitate Dei, habere possimus; cum ergo aliquam istarum matrum ex liberalitate Dei habere potuerit, potuit in præmium meriti accipere eandem, & quasi titulo quodam obligatorio. In humanis item, potest bene mereri famulus centum per annum, quæ centum, potuisset habere ex liberalitate Domini. Tunc autem, non potest cadere in præmium meriti, res aliàs habenda, quando ad eam habendam, iustitialis, vel quasi iustitialis, habetur titulus.

INSTABIS 2. Urgendo argumentum factum. Ergo si sub disjunctione prævisæ matres, prævidebantur futuræ, & non ex meritis Christi; sequitur, quod etiam defacto non sit Mater Dei Beatissima, ex meritis Christi.

RESPONDETUR. Negando sequelam. Quia pro posteriori signo, pro quo supponebatur decreta Incarnatio, facta determinatione unius ex illis matribus, quæ sub disjunctione prævidebantur futuræ, simul facta est determinatio, ut foret ex meritis Christi; priusque præcessit pro posteriori signo hæc conditionata: Hæc mater, si erit, erit ex meritis Christi; licet hæc conditionata non fuerit impleta, ante decretam substantiam

tiam Incarnationis. Quodsi præcessit in posteriori signo illa conditionata, non poterit ostendi quidquam, quod sit in statu absoluto, & non fuerit in conditionato.

DICES 2. Non poterat hic Christus prævideri sine hac materia, hanc autem materiam habere non poterat, sine hac Matre. Rursus non poterat prævideri hic Christus, sine hac organisatione, hæc autem organisatio, non poterat esse, sine hac matre.

RESPONDETUR. Potuisse fieri divinâ ordinatione, ut hæc in individuo materia, quæ est decisa ex sanguine purissimo Virginis, formanda in carnem Christi, fuerit sub forma alijs numero matris. Potuit item fieri, ut hæc numero materia, non nisi immediatè à Deo produceretur. Organisatio, si sumatur pro termino, poterat esse hæc eadem, & non ab hac matre; quæ organisatio, per nos procedit ab hac anima, in quantum, sic vel ita, terminante materiam; poteratque supplere Deus seipso, vel alia mater, conditionem illam debitæ organisationis. Ad unionem quod attinet, in nostris principiis difficultatem non habet, quia hæc stat formaliter in hac anima & hoc corpore, prout hæc, in actu secundo anima, & hoc, in actu secundo corpus est, ut dictum in physicis; modus autem ille, quem requirimus, non potest mutare substantialem unitatem Christi, cum sit accidentalis determinatio.

DICES 3. Si præsupponebatur in ante decreta Christi substantia, & prævidebatur existens Christus, ante decretam Matrem, quomodo verè erit Mater?

RESPONDETUR. Hanc difficultatem in omnium principiis solvi debere. In nostris principiis dici potest. Ad hoc ut dicatur nasci aliquis, non plus requiritur, quam pro statu physico, concurrere matrem, concursu matri debito; ut autem prævideatur esse mater, sufficit ut prævideatur concursura, concursu debito matri, & quia concurrere potest ad entitatem, prius se prævisam, eò quod quæ prævisâ, in statu physico non est, pro quo peragitur generatio, fit, ut verè concurrendo ad illam, verè sit Mater Dei.

EXPLICARI potest 3. Merita Christi, quibus mereri potuit maternitatem Beatissimæ, considerari possunt, vel prout completa, adeoque sequentia ex vi omnium signorum; vel possunt considerari, prout sunt merita prævisâ in aliquo signo, inadæquatè & incompletè accepto. Merita Christi inadæquatè, & secundum non nisi aliqua signa rationis & decreti accepta, priora sunt ipsâ Beatissimâ. Quod ipsum ulterius sic explicatur. Ly Meritum tripliciter ferme sumi potest. Primò Meritum potest sumi, pro applicatione & transfusione quadam excellentiæ, à primario excellenti; & sic v. g. Filius magni Ducis exercituum, meretur gratiam re-

gis, quia moraliter, Patris excellentiæ, applicatur & transfunditur in illum, à Patre. Secundò. Meritum accipi potest pro dignitate volentis aliquid: & sic v. g. cum significat Rex aliquid se optare, meretur ut illi satisfiat, propter dignitatem volentis Regis. Tertiò Meritum accipitur pro positione actionis laudabilis, per ordinem ad habendum hoc præmium: & sic famulus obsequiis suis meretur stipendium à Domino: & precibus amici signaque benevolentiae, merentur id, quod petit amicus. In triplici hac acceptione habebat Christus merita, quibus præstare potuit, ut hæc sibi in Matrem daretur; nempe titulo Capitis, quo, in illam influens, poterat dona tanto muneri paria influere: quod meritum appellari potest, Influxus excellentiæ, ab excellenti primario. Rursus mereri potuit solâ voluntate, dignificatâ dignitate increatâ, volens hanc habere Matrem; quæ voluntas est etiam meritum quoddam, hoc est, dignitas volentis. Habuit item meritum, offerendo aliquas actiones independentes à passibilitate carnis: & hæc merita habebant antecedentiam ante decretum de hac Matre. Ad salvandum autem quòd etiam morte suâ id meruerit Christus, recurre ad superius dicta, quòd id meruerit acceptione mortis conditionatâ. Alia autem merita Christi sunt, prout completa & prout sequentia omnia signa rationis & decreti; & sic posteriora fuerunt, electione Matris Dei, quòd fuerint posteriora ratio est: quia postquam decreta est Incarnatio hujus Personæ, conveniens erat decerni maximè connexa cum hac Incarnatione, & quæ sunt magis & propius connexa, per prius decerni; quia autem Mater est magis connexa, quam prævisio peccati Angelorum vel Adami, vel carnis passibilitas, decerni debuit Mater ante hæc omnia. Quomodo autem, ex vi etiam illorum meritorum consequentium, electa sit in Matrem Dei; variè id explanari potest. Imprimis, quia Filius Dei, tribus illis titulis merens hanc Matrem, de quibus supra, mereri etiam illam potuit acceptione mortis, quæ etiam est independens ab hac Matre, illâque potest esse prior; cum mori potuerit Christus, & non natus ex Matre, quòd si mereri potuit acceptione mortis, vi illius, mereri potuit etiam actuali perpeffione mortis, eò, quòd illa actualis perpeffio mortis, vim meriti habeat, ex vi acceptionis, habetque rationem ejusdem actûs moraliter: quæ acceptatio, quâ talis, poterat prævideri ante electionem Matris. Explanari idem rursus potest, quî scilicet per subsequencia merita mereri potuerit electionem Matris Christus? quia poterat dicere Christus: Volo hæc, quæ offero pro mea Matre eligenda, ultimo compleri illis, quæ in posteriori signo offeram.

DICES ex Amico. Eadem merita, quæ fuerunt causa electionis Virginis in genitricem, fuerunt etiam causa redemptionis ejusdem: sed merita

merita quæ fuerunt causa electionis Virginis, ut esset genitrix Christi, non fuerunt à Christo ut à Filio Virginis: Ergo nec merita quæ fuerunt causa redemptionis Virginis, fuerunt à Christo ut à Filio Virginis.

RESPONDETUR. Merita, quæ fuerunt causa electionis Virginis, si completè sumantur quoad omnia decreta & rationis signa, non fuerunt à Filio Virginis. Nego. Si sumantur incomplete. Concedo, distinctoque consequentiam. Nego consequentiam. Porro de redemptione & de meritis Christi loquimur, prout exercita sunt, adeoque prout habet rationem Redemptoris in carne passibili; quantumvis illa merita, prout applicabilia erant ratione alicujus signi & decreti inadæquati, non habuerint formalitatem meriti Filii Virginis. Sed de hoc etiam infra redibit sermo.

DIFFICULTAS II.

An Christus potuerit mereri unionem operibus antecedentibus?

PRÆMITTO 1. Certum esse, quòd omne meritum debeat habere rationem antecedentis, antequam promeritam: consequenter & merita Christi, si promeruerunt unionem hypostaticam, debuerunt habere rationem antecedentiam ante unionem. Ratio: quia merita, sunt quasi motivum & causa præmii, in genere causæ moralis; omnis autem causa, habet rationem antecedentem, ante suum causatum.

PRÆMITTO 2. Merita Christi spectari posse, vel tanquam antecedentia unionem, vel tanquam subsequenta eandem; idque vel antecedentia tempore, vel antecedentia non nisi naturâ. Quòd Christus non potuerit mereri Incarnationem meritis antecedentibus tempore, certum est: nam ipsa natura humana Christi, non præexistit, prius tempore, ante unionem hypostaticam; his ergo restat de meritis antecedentibus naturâ.

PRÆMITTO 3. Difficultatem esse de meritis antecedentibus naturâ unionem, quæ simul essent cum instanti reali unionis, an inquam per talia merita mereri potuerit, licet non sit meritis? quod enim non sit meritis de facto, sensus habet communis Theologorum, fundatus in Aug. lib. de Corrept. & Gratia, c. 11. Ille homo, inquit, et à Verbo Patri coæterno in unione Persona assumptus, Filius Dei Unigenitus esset, unde meruit? hinc locus ille Apocal. Dignus est Agnus accipere divinitatem, explicatur non de unione hypostatica, sed de manifestatione divinitatis. Et quidem vim meriti, de possibili, meritis istis antecedentibus, quæ potius concomitantia appellant alii, tribuit Amicus D. 26. sect. 7. citatque pro se Cajet. Vim autem merendi de possibili unionem hypostaticam, per merita non nisi subsequenta, tribuit iisdem meritis Suar. disp. 10. Sect. 14. sed

cum distinctione; ut censeat, non potuisse Christum mereri primam suam ad unionem hypostaticam prædestinationem: potuisse tamen mereri illius executionem, consentit in sua Idea Petrus à S. Joseph. lib. 2. c. 14. de Christo. Pensanda sunt argumenta utriusque partis.

Punctum Difficultatis 1.

Argumenta Partis Negativæ.

Quòd non possit mereri Christus unionem per merita concomitantia, velut alii dicunt, antecedentia.

1. FUNDAMENTUM est. Quia, pro illo priori, humanitas nondum est subsistens, subsistentia autem est conditio prærequisita ad operandum: Actiones enim sunt suppositorum.

RESPONDETUR. Subsistentiam esse conditionem, sed non talem, quæ non positâ, etiam divinitus non possit fieri actio. Deinde, in sensu reali, jam tunc est subsistens humanitas Christi, per subsistentiam Verbi.

2. FUNDAMENTUM est Vasq. Quia illud meritum debuit esse ex gratia, utpote supernaturale: non potuit autem esse ex gratia habituali, quia hæc pro illo priori, constitueret Christum Filium adoptivum; nec item ex auxilio actuali præcedente: quia nullum opus potuit esse in Christo, quod non haberet infinitum valorem; ergo non habuit principium operandi aliud ante unionem. Hæc Lugo ex Vasquez.

RESPONDETUR. Potuerunt illa merita proficisci ex gratia habituali, quæ non denominasset Christum adoptivum, quia pro illo priori jam esset unio hypostatica realiter, inferens titulum Filii naturalis. Posset etiam proficisci illud meritum à gratia actuali, habereque infinitum valorem: quia jam pro illo instanti reali, esset natura operans, terminata per Personam VERBI, infinite dignificantem, nihilominus illud meritum, prout in priori naturâ spectatum, & prout præscindens ab unione, pro illo instanti reali non haberet nisi meritum finitum; sicut & modo, actiones Christi, prout præscindunt à dignificatione orta ex Persona, habent valorem non nisi finitum. Addit Lugo. Si contritio in principiis Vasq. præcedit infusionem gratiæ, & tamen oritur ab ipsa gratia; cur non posset operatio Christi præcedere unionem, & tamen oriri à gratia unionis?

3. FUNDAMENTUM est ex Lugo. Anima rationalis, juxta diversos modos essendi, quos potest habere, in corpore, vel extra corpus, habet etiam diversum valde modum operandi; nam dum est in corpore, quia habet modum essendi magis materiale, & quasi materialisatur ab ipso corpore, fit, ut pro eo statu operari non possit, nisi cum aliqua dependentia à corpore; ita

ut nec

ut nec ipsos actus v. g. intellectus exercere possit, sine phantasia, per quod, quasi sapiunt materiam; dum verò est extra corpus, sicut habet alium modum essendi, sic & operandi multò perfectiorem; & sicut anima rationalis in primò instanti suæ productionis, licet prius naturà existat, quàm uniatur corpori, tamen pro illo priori non potest operari, alioqui posset cognoscere seipsam, sine specie impressa, sicut Angelus; debetque expectare unionem cum corpore, per quam accipiat determinatum modum essendi, ad quem consequantur tales vel tales operationes; ita & natura humana Christi, pro illo prior non potest operari, quia nondum habet determinatum modum essendi, quia neque determinatam Personam. Addit Lugo, si natura posset existere sine subsistentia naturaliter, hoc ipso operaretur perfectiùs, quia haberet modum essendi magis simplicem & independentem.

RESPONDETUR. Cùm hinc inquiratur implicancia, & eam non afferat Lugo, hoc ipso non convincit fundamentum. Nam imprimis non implicat contradictionem, ut anima pro priori unionis ad corpus, saltem divinitus agat: ergo si ita se habet humanitas Christi, ac illa anima, poterit etiam divinitus agere & mereri, & cur non etiam unionem hypostaticam? quòd autem se non intelligat anima, proficiscitur inde; quia pro illo priori naturæ, verè jam realiter, est unita anima corpori, utpote producta ad exigentiam ultimarum dispositionum, atque adeò ut forma informans, non autem assistens; consequenter jam unita corpori, & quod sequitur, in operando dependens ab eodem, constitutaque in statu, in quo se non potest ita intelligere, ut se intelligit Angelus. Illud quod assumit, perfectiùs operaturam naturam, si sine subsistentia operaretur, non convincit; nam nec in Deo si supponeretur carere subsistentia, deberet ex eo perfectior esse ejus operatio, hoc ipso enim careret nunc subsistentiis.

4. FUNDAMENTUM Pontii disp. 38. Theolog. num. 37. Non poterat Christus habere alia opera meritoria, quæ non dependerent ab existentia humanitatis ipsius; sed existentia humanitatis ipsius, necessario pendebat ab unionem hypostaticam; sicut enim forma accidentalitereducta, habet esse, mediante unionem ad subiectum: ita & humanitas Christi, habet esse, mediante unionem ad VERBUM; & in hoc consistit dependentia humanitatis à VERBO.

RESPONDETUR. Negando demonstrari, quòd existentia ipsius humanitatis, necessario pendeat ab unionem hypostaticam, cùm possit hæc ipsa esse existentia, sine hac dependentia; non posset autem esse hæc, si illi esset essentialis ista dependentia. Formaeducta aliter se habet: quia ipsaeductio, formalisatur per exigentiam, ut ab hac dependenter potentia seu subiecto,

producatur: quàm similem exigentiam, non dicit humanitas ad VERBUM; aliàs non posset existere, nisi exigendo ut sibi uniatur Verbum.

5. FUNDAMENTUM est ex istis, quæ affert Suar. disp. 10. Sect. 3. Nulla Persona Angelica vel humana, potest suam prædestinationem ad gloriam mereri: Ergo nec Christus potuit mereri prædestinationem ad unionem hanc, quæ est quid excellentius præ gloria; & quia, sicut in cæteris prædestinatio est ratio omnis boni supernaturalis, à quo meritum proficiscitur: ita, & in Christi anima & humanitate, à prædestinationem ad unionem omnia proficiscuntur.

RESPONDETUR. Quidquid sit de antecedente, cujus robor tandem resolvitur in hoc axioma; Principium meriti non cadit sub meritum, quàm propositionem Petrus à S. Joseph dicit esse veram non nisi de lege ordinaria, consequenter negari posset antecedens; eò quòd non implicet principium meriti, cadere sub meritum. Sed pro præsentem, disparitas affertur; quia quòd prædestinationem non possit aliquis mereri, ratio est: quia sine prædestinationem, quæ trahit collationem mediour supernaturalium, non posset haberi principium illorum actuum elicitivum; jam autem sine unionem hypostaticam, natura humana haberet principium meritorum illorum elicitivum, nempe gratiam habitualement, quàm non implicat independentem ab unionem hypostaticam, conferri humanitati assumptæ. Fieri autem potest, ut aliquis possit majus, & non possit minus, si cætera non sint paria. Unde homo potest generare hominem, non potest generare elephantum. Sic etiam non potest quisquam mereri suam prædestinationem, quæ est minus quid, unionem hypostaticam. Ad alia quæ affert Suar. solvenda.

NOTO 1. Quamvis defacto data sit gratia Christo intuitu unionis, adeoque illà supposita; non implicat tamen dari eandem non illo intuitu; nec apparet implicancia, cur, cùm tali gratia, humanitas unionem mereri non potuerit?

NOTO 2. Si quis non admitteret mutua prioritatem, tueri se posset, quòd nec detur inter Incarnationem & merita; imprimis, quia procederent illa merita à gratia, non intuitu Incarnationis data: Deinde, quòd opera essent causa Incarnationis, Incarnatio autem, non esset causa illorum operum per se, sed sola gratia.

NOTO 3. Dici posse, illa opera fore infiniti valoris; ita tamen, ut non sub formalitate infiniti valoris, accepti à Persona, mererentur, sed sub formalitate elictorum à gratia; diceretque aliquis, principium meriti elicitivum non cadere sub meritum, cadere autem posse principium dignificativum; eò quòd nulla sit in hoc implicancia.

ADDO, ad alia solvenda, quòd non alia quidem merita Christi prævidere potuerit Deus, quàm quæ extitura erant; sed non est necesse, ut

codem

codem modo prævideret illa, saltem in aliquo ligno, quo modo extitura erant: poterant enim, ut dictum supra, inadæquatè prævideri, consequenter poterant prævideri, ut dignificata non nisi à gratia. Unde etiam operatio Christi completè & adæquatè sumpta, idque in decreto completè & adæquatè sumpto, importat subsistentiam VERBI; sed non operatio inadæquatè accepta, & per ordinem ad inadæquatum decretum, & licet decreta operatione, necesse sit decernere & principium illius etiam mediatum, si sit necessariò & indispensabiliter requisitum; sic tamen non requiritur subsistentia; unde etiam illa opera, secundum quod profecta non nisi à natura elevata per gratiam, & secundum quod dignificata à VERBO, essent quidem eadem materialiter, sed non eadem formaliter.

DICES. Si posset decerni & prævideri naturam operaturam sine subsistentia, id ideo esset, quia non necessariò pendet in operando ab hac determinata subsistentia: Ergo etiam poterit decerni natura operaturam, sine ullo principio operandi, & actione; quia etiam natura, non pendet ab hoc determinato principio operativo, & actione.

RESPONDETUR. Negando causalem; non enim ideo præcisè id fit, quia non necessariò pendet operatio ab hac determinata subsistentia: sed quia simpliciter potest esse operatio, & non dependere à subsistentia. Quanquam, quod sensu concederet aliquis antecedens, eodem concederet consequens.

Punctum Difficultatis 2.

Argumenta Partis affirmantis.

1. ARGUMENTUM objicit sibi Suarez tale. Quamvis absoluta præscientia meriti, in tali humanitate, non antecesserit electionem ejusdem, tamen præscientia conditionata antecessit; præcivit enim Deus, quòd, si assumeret humanitatè, in illa, futura erant magna merita.

RESPONDET in suis principiis Suarez. Sed in ordine ad intentum dici potest, etiam præscientia conditionata meritorum dignificationem jam dignitate increatam, non præcessit electionem conditionatam ad unionem: quia conditionatè prævideri debuissent, sine conditionata dignificatione per VERBUM, atque adeo sine titulo condignitatis ad merendam unionem hypostaticam. Si autem non præcessit præscientia conditionata illorum meritorum, ergo erant quid posterius unionem; si posterius, ergo non poterunt mereri jam se priorem unionem.

2. ARGUMENTUM objicit sibi tale. Potuit humanitas Christi prædestinari prius ad gratiam & gloriam, & in illa sic prædestinata poterunt prævideri merita, propter quæ, ad unionem hypostaticam prædestinaretur.

RESPONDETUR. Hæc merita non fore nisi de congruo, non enim forent dignificata dignitate divinam; consequenter nec induissent rationem condigni meriti.

3. ARGUMENTUM est, Amici. Quòd de congruo possit humanitas mereri unionem. Quia scilicet Deus, æterno suo decreto, prius ratione potuit velle efficaciter hanc humanitatem, cum iis gratiæ auxiliis, cum quibus præviderat illam sub quavis subsistentia, sub conditione, bene operaturam; ergo in præmium illorum operum, poterat hujusmodi unionem decernere.

RESPONDETUR. Argumentum ut proponitur non concludit; quia, in præmium meritorum conditionatorum, non datur quidquam absolutum.

4. ARGUMENTUM est à pari.

1. PARITAS. Poterat per nos Christus mereri electionem suæ Matris, etiam per merita subsequenter decretum, de electione Matris: quia poterat mereri per merita ultimò completa morte Christi, quæ mors posterior erat, electione Matris; ergo etiam poterat sibi mereri unionem, per merita sequentia unionem.

RESPONDETUR. Imprimis, tenendo quòd Christus sit meritis meritis, licet non morte, electionem hujus matris: non erit jam difficultas; sed tenendo, quòd etiam morte id meruerit, recurri debet, ut dictum supra in simili, ad acceptionem mortis, quæ prior fuit electione Virginis, & independens ab eadem; consequenter, in hoc merito, non ostendetur quidquam, quod causaretur ab aliquo posteriori. In præfenti autem præcessit unio hypostatica dignificans merita Christi: consequenter, si tribueretur illius actionibus vis merendi eandem unionem, hoc ipso poneretur, quòd prius, causetur ab aliquo posteriori. Rursum, titulus Redemptoris præservativi præcessit signo electionem Matris: qui redemptor præservativus, etiam mortem suam conditionatè obtulit; si obtulit, cum ipsa mors conditionata compleatur sui esse absoluto, etiam illa merita, hoc sensu complebuntur, absolutam morte; nec jam ostendetur, quòd aliquid prius, causatum sit, à posteriori: cum illa conditionata mortis oblatio, præcedat electionem Virginis, hocq; non nisi sensu compleatur absolutam morte, quæ est quid posterius Virgine, quia conditionata implentur absoluto. Jam autem quia non potest ostendi, quòd conditionata prævisio meriti, condignè merentis unionem hypostaticam, & tamè præcedens eandem, debeat compleri absoluto merito: ideo non potest dici, quòd illis sit meritis, tanquam completis, merito absoluto. Quòd autem non præcesserit conditionatum meritum de condigno, probatum in responsione ad 1. Posset quis dicere, quòd id meritis sit Christus Matri, sed non morte; possetque se tueri, quòd etiam in Bulla Alexandri VII. præcitata, ubi agnoscitur Beatissimam

tissimam præservatam esse ab Originali, nihil habetur de morte Christi. Nam verba Pontificis sunt. *Intuitu, inquit meritorum IESU Christi, ejus Filii, humani generis Redemptoris, à macula peccati Originalis præservatam immutam.* Ubi nihil loquitur Papa de morte Christi; sed hoc videretur esse derogatio dignitati Virginis, non participantis ex thesauro præcipuo, mortis & Passionis illius. Deinde cum Pontifex dicat id factum esse intuitu meritorum Filii, jam debuit id proficisci ex meritis, post prædictum, quod illa esset mater, quia scilicet illa merita, sunt à Filio Virginis, dicere autem, quod sint à Filio Virginis materialiter, seu qui postea erat decernendus Filius, videtur, quod non simpliciter acciperentur verba Papæ, in Bulla sua dogmatizantis. Posset item quis dicere, aliud esse, loqui de electione in matrem, & aliud de præservatione ab originali: illud, posset dicere factum ex meritis, independens à morte & matre, non tamen hoc posterius: possent enim signa rationis legitime formari, quibus, decreta substantiâ maternitatis, remitteret, decernendum de titulo immaculatæ Conceptionis, ad posterius signum, scilicet jam sequens mortem absolute prævisam; & ita respondens negaret maiorem supra assumptam ab Amico: quod eadem merita, quæ fuerunt causa electionis, fuerint causa redemptionis. Addo, hanc difficultatem etiam aliis solvendam esse, nam Christus est Redemptor Angelorum præservativus, idque suâ morte, & quomodo morte, siquidem decretum de illis servandis in gratia, præcessit absolutam prævisionem mortis?

2. PARITAS. Angeli meruerunt gratiam habitualement per actus, solum naturâ priores, ipsâ gratiâ. Ergo idem potuit Christus, per ordinem ad unionem hypostaticam.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia pro illo priori antecedentiâ, intelligitur jam principium elicitivum & elevativum, adeoque dignificativum, condistinctum à gratia habituali, nempe auxilium supernaturale; jam autem in præsentem, pro illo priori antecessione ad unionem hypostaticam, non intelligitur quidquam dignificativum, dignitate proportionatâ ad præmium, quod est unio hypostatica. Deinde hoc sensu conceditur, ut sint merita non nisi naturâ priora; quod scilicet, eodem instanti, sint, gratia habitualis & meritum; non autem quod gratia, quæ est posterior naturâ, eliciat illa merita, & dignificet.

3. PARITAS. Potest conferri merces in spem futuri pretii. Ergo & unio hypostatica, potest offerri in spem meritorum Christi.

RESPONDETUR. Disparitatem esse: quia in casu antecedentis, intelligitur dignitas mercis ad pretium. Nec ipso pretio, stat illius dignitas; jam autem non potest, ante unionem hypo-

staticam, intelligi dignitas meriti, ipsaque unio, dat meritis pretium.

4. PARITAS. Modus causandi in causa meritoria, est similis valde modo causandi, causæ finalis; & ideo, quemadmodum finis, in apprehensione præexistens, causat sui ipsius executionem, ita & causa meritoria præexistens, poterit mereri executionem sui principii.

RESPONDETUR. Quando finis causat, habet jam aliquid proprium, sui constitutum in ratione finis, nempe bonitatem, sui gratiâ appetibilem, quæ antecedit sui executionem; jam autem illa merita, pro illo priori, non habent dignificativum proportionatum ad præmium; & si illud dignificativum intelligeretur, hoc ipso jam intelligeretur habitum, quod primò haberi deberet.

5. PARITAS. Potest rex militi dare arma, sciens, bene ipsi usurum, ita ut ipsa arma, sint præmium meritorum.

RESPONDETUR. Quia intelligitur antecedens fortitudo militis, dignificativa illius meriti, ideo concedi potest antecedens; non potest autem pro illo priori, intelligi dignificativum, per ordinem ad illud præmium; nec accipit in præmium miles suum robur, quo dignificat illud meritum: acciperet autem in præmium Christus, id, quod dignificat illius meritum.

5. ARGUMENTUM. Potuit Deus liberaliter, & omnino gratuito decernere, dare Christo unionem hypostaticam, propter merita, ab eadem ipsa unione, participantia valorem.

RESPONDETUR. Potuisse Deum decernere liberaliter unionem hypostaticam, sed non ita, ut illi liberali decreto, forent pro commotivo ipsa merita, unione jam hypostatica dignificata: quia hoc ipso, prius, causaretur à posteriori. Concedo quidem quod ordine intentionis prævideri possint prius merita Christi, præ ordine executionis; quia tamen, in ipso ordine intentionis, jam intelligeretur simul unio hypostatica, pro illo ordine intentionis, consequenter, jam se non posset habere per modum præmii, cum præmium debeat habere, rationem posterioris.

INSTABIS I. Per nos, & liberaliter, & titulo meritorum, movetur Deus ad prædestinationem formandam; ergo & ad decretum unionis potest moveri, & suâ liberalitate, & intuitu meritorum Theandricorum.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia pro illo signo, pro quo intelliguntur merita, nondum intelligitur factum decretum prædestinativum; & si intelligeretur, jam non essent illa merita motivum illius decreti; jam autem pro illo signo, pro quo intelliguntur merita Theandrica, intelligitur jam unio hypostatica; ergo non potest esse præmium, quod debet habere rationem posterioris. In idem recidet, quod illa merita non sint effectus prædestinationis:

tionis; consequenter, si moveant ad prædestinationem, effectus non erit causa suæ causæ; jam autem merita Theandrica sunt effectus, suo modo, unionis hypostaticæ: ideoque si unionem causarent, causaretur prius, ab aliquo posteriori, ad eoque causa, à suo effectu.

INSTABIS 2. Iusti merentur absolute gratiam habitualement & gloriam, licet gratia & gloria, sint præfinitæ ante prævisionem meritorum; quia præfinitur, ut conferendæ in ordine executionis, propter merita; Ergo poterit dici & unio hypostatica, decreta, intuitu meritorum Theandricorum.

RESPONDETUR. Casum antecedentis verum esse: quia, in quo signo intelligitur liberalitas, tanquam motivum prædestinationis, nondum intelligitur prædestinatio, sed se habet per modum posterioris: si se habet per modum posterioris, nihil sequitur absurdi, ut ipsa gratia & gloria cadat sub meritum; jam autem cum intelliguntur illa merita dignificata, unione hypostaticâ, hoc ipso jam intelligitur unio; si intelligitur, jam non potest habere rationem præmii, quia nec rationem posterioris. Rursus, quando decernitur liberaliter gloria, non decernitur dependenter ab actibus visionis ponendis, eo quod hoc ipso intelligeretur ejus antecedentia, cujus deberet intelligi sequela; ita nec potest decerni unio hypostatica, dependenter à meritis Theandricis, quæ sunt posteriora illis.

INSTABIS 3. Etiam hoc decretum unionis, factum est, ut respiciat unionem, tanquam dandam propter merita.

RESPONDETUR. Negando illud sic potuisse formari.

6. ARGUMENTUM est. Saltem potuit Christus, mereri excessum hujus unionis, præ illa; quia potuit Deus decernere humanitatē Christi, cum hac vel illa unione hypostatica indeterminate; & Christo sic præfinito, potuerunt videri merita, ex quibus prævisis, potuit velle hanc potius unionem. Pertrahat hoc punctum Aldrete disp. 27. & affirmat Sect. 4.

RESPONDETUR. Vi unionis hypostaticæ, potuisse mereri Christum, ut sibi, per posterius, daretur in præmium excessiva aliqua unio, neque enim tunc, deberet causari prius, à posteriori; non tamen potuit mereri primam unionem, ex dictis. Sed quia hæc merita, erant merita nunquam ponenda, non poterant movere efficaciter, ad dandam præsentem unionem: quod applica, etiam inferius dicendis.

INSTABIS 1. Aldrete. Principium merens, quod est formaliter elicivum meriti, jam intelligitur determinatum, & simul merita præfinita; ergo illis potuit moveri Deus, ad conferendam unionem de se meliorem.

RESPONDETUR. Concedo totum. Sed nego, moveri potuisse ad conferendam unionem primam.

INSTABIS 2. In ipsa unione distinguendum est per rationem, quid cadat sub præmio, & quid detur gratis? hoc enim fit etiam in humanis, dum commutantur dignitates.

RESPONDETUR. Hæc duo distingui posse; sed nego etiam hoc distincto, quod posset cadere sub meritum condignum, prima unio hypostaticâ.

INSTABIS 3. Id, quod dignificat opus, non debet realiter distingui ab ipso præmio.

RESPONDETUR. Hoc concessio, negatur, quod opus non debeat semper habere prioritatem, respectu præmii; quam prioritatem non haberet, si primam unionem, ut dictum, mereretur.

INSTABIS 4. Potest distingui in gratia, quod se habet per modum formæ dignificantis opus ad præmium; ergo idem dicendum de commutatione unionis hypostaticæ in meliorem.

RESPONDETUR. Concedo totum; sed nego, quod prima unio unquam cadat sub meritum.

INSTABIS 5. Si meritum videatur infallibiliter elicivum, sive detur hoc principium, sive aliud, poterit, qui recepturus est præmium, pacisci cum remunerante, ut sibi detur hoc melius principium.

RESPONDETUR. Potest pacisci, ut sibi detur pro post, non autem primo; propter dicta.

7. ARGUMENTUM. Cum merita Christi sint infiniti valoris, & non possint sufficienter remunerari per præmia subsequencia, ideo extendere debent suam activitatem ad præmium, de quo hic.

RESPONDETUR. Non posse id fieri, quia causaretur à posteriori id, quod prius est; hoc autem repugnat.

Punctum Difficultatis 3.

Quid tenendum?

ASSERO 1. Opera elicita à natura per vires gratia, proprii naturæ ante unionem, nihilominus in instanti reali unionis, si sumantur prout sunt à parte rei, habent condignitatem indeterminate ad aliquam unionem hypostaticam.

RATIO. Quia adæquate sumpta dignificantur in re dignitate VERBI, respectu autem meritorum dignificationum dignitate VERBI, non est excedens præmium, aliqua unio hypostatica, ut dictum supra.

ASSERO 2. Eadem opera sic sumpta, habent quidem dignitatem coæquationis, ad unionem hypostaticam propriam & primam, sed non habent rationem meriti. Partire dignitatem coæquationis à formalitate meriti, coæquatio, stat in æquali dignitate: formalitas autem meriti, stat in conditione actionis laudabilis, natæ habere collationem præmii, sui intuitu.

I. Pars Asserti

PROBATUR. Quia scilicet dignitas illius

* m

actio-

actionis, habet eandem dignitatem, quam unio hypostatica; ergo habet æqualitatem dignitatis.

II. Pars, in qua in præfenti difficultas.

PROBATUR. Tum, quia pro illo priori, & esset intelligibilis dignitas oriunda à Persona Verbi, utpote tribuens rationem meriti de condigno ad unionem hypostaticam: quæ dignificabilitas, ut supponitur, non potest haberi, nisi ab aliquo increato; & non esset intelligibilis: quia si esset pro illo priori intelligibilis dignificatio orta à Persona VERBI, & haberent antecedentiam merita ad illam unionem, utpote causa illius moralis; & non haberent antecedentiam: quia jam, pro illo priori, intelligeretur simultas unionis. Tum, quia si merita antecederent tempore, non haberent rationem meriti de condigno ad unionem hypostaticam; ergo etiam si sumantur priora intelligibilitate præ unionem, non sunt intelligibilia tanquam merita de condigno. Tum quia & essent illa merita de condigno, ut supponitur: & non essent: quia in antecedentia ad dignitatem, non sunt digna, essent enim digna sine forma dignitatis; sed, pro illo priori naturæ, haberent antecedentiam ad dignitatem: quia haberent antecedentiam ad unionem hypostaticam, quæ est illorum dignitas. Addo, implicat non præcessisse id, quod præcessit: sed si deberet vi meritorum subsequentium decerni Incarnatio, debuisset id non præcedere, quod præcessit: Ergo id implicat. Minor probatur. Si vi meritorum subsequentium decerni posset Incarnatio, ante illa merita non debuisset præcessisse decretum, utpote quid sequens illa merita; & tamen præcessit decretum, quia præcessit unio dignificans illa merita, adeoque & decretum circa illam.

Cæterum merita illa accepta non secundum condignitatem ab unione hypostatica derivatam, sed merè acceptam ex gratia, possunt esse merita de congruo, unionis VERBI. Quia non est ratio, cur Deus tot gratias conferre non possit creaturæ, cum quibus se congruè disponat ad unionem hypostaticam, accedente præcipue pacto, de illa danda in præmium; quod pactum non implicat.

DICES I. Nullum haberi fundamentum sic exaltandi merita, dignificata præcisè per dignitatem gratiæ.

RESPONDETUR. Haberi fundamentum in principio negativo, Non implicat; & in principio: quia est multa dignitas thesauri gratiarum.

DICES 2. Ergo non erit fundamentum, cur defuncto Christus sic non sit meritis unionem.

RESPONDETUR. Quia ex una parte non præcessit gratia unionem hypostaticam; & ex altera parte, quia omnis gratia, data Christo, intuitu unionis hypostaticæ, non ergo illam præcessit; quod requiritur ad meritam.

DICES 3. Merita naturalia non possunt mereri gratiam supernaturalem, etiam de con-

gruo: Ergo nec supernaturalia, unionem hypostaticam.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia antecedens docet Fides contra Pelagium: quod de consequenti non habetur. Rursus, quia gratia, per Augustinum, non esset gratia, si naturæ deberetur; quod non sequitur in casu consequentis. Et quamvis, in ratione entis & ordinis, non magis distent, meritum supernaturale & unio hypostatica, quàm natura & gratia; in ratione tamen præmiabilis, ex dictis, magis distant.

ASSERO 3. Merita prout non dignificata unionem hypostaticam, non sunt merita condigna ad unionem hypostaticam.

RATIO: Quia meritorum condignitas ad unionem hypostaticam, non apparet, quòd aliunde accipi possit, quàm ab aliquo increato.

DICES. Merita creata merentur de condigno visionem beatam, ergo & unionem hypostaticam.

RESPONDETUR. Disparitas est, quia majus est, habere in præmium Deum substantialiter ingredientem aliquod compositum, quàm esse Deum objectum actus intuitivi, si cætera adsint paria.

DIFFICULTAS III.

An Christus meruerit unionem per opera subsequenteria?

ASSERO I. Per merita subsequenteria, etiam prout non dignificata à Persona VERBI, poterat Christus mereri unionem hypostaticam de congruo.

RATIO: Quia ex una parte tale meritum non implicat, ex alia, dignificatio illius, haberi potuisset à gratia.

ASSERO 2. Opera Christi subsequenteria, poterunt habere veram rationem meriti de condigno, respectu conservandæ unionis, v.g. Opera Christi primâ horâ elicita, poterant habere vim merendi, ut conservetur unio hypostatica per æternitatem.

RATIO: Quia opera subsequenteria possunt mereri aliam unionem, imò & primam alteri; ergo possunt mereri & conservationem suæ unionis. Deinde, si quid obfaret, quominus mereri possent illa opera conservationem illius unionis, id ideo esset, quia præsupponerent unionem; sed hoc non obest, quia non præsupponerent unionem prout conservatam, sed prout antecedentem. Denique non implicat fieri cum Christo pactum, ut detur illi in præmium conservatio unionis, & ut, ex vi illorum operum prævisorum, decernatur conservatio.

DICES. Illa unio, prout antecedens opera subsequenteria, est causa operum subsequentium, & opera subsequenteria essent causa conservandæ illius unionis: ergo illa unio antecedens esset causa sui ipsius conservandæ.

RESPON-

RESPONDETUR. Non esse absurdum, ut idem sit causa moralis suae conservationis, quia iam tunc conservans physicum, esset distinctum ab ipsis illis meritis, causatis ab illa unione, & impetrantibus illam conservationem.

ASSERO 3. *Non constare, quod conservatio unionis, data sit, in premium meritorum Christi.*

RATIO: Quia nec Patres, nec scriptura de hoc loquitur.

QUAESTIO III.

De Motivo Incarnationis, quod sunt Merita Beatissima, & Sanctorum Patrum.

Quod attinet ad Meritum Beatissima.

ASSERO 1. *Non potuisse Beatissimam mereri de condigno substantiam Incarnationis.*

RATIO: quia est summa improportio cuiusque meriti creati, ad tantum praemium.

ASSERO 2. *Non implicat contradictionem, ut de condigno, mereretur sibi Maternitatem.*

RATIO 1. Asserti, quia si implicaretur nec mereretur, implicaret ideo, quia hoc ipso deberet mereri substantiam Incarnationis: sed id non sequitur: quia, sub eo non nisi respectu, merendo Beatissima ut sit Mater Dei, meretur substantiam Incarnationis, si in ante, & ex vi aliis moti- vi, non praedecreta jam fuisset substantia Incarnationis: sed est praedecreta; Ergo.

RATIO 2. Quia Maternitas Dei, vel physice vel moraliter accepta, non excedit vim meriti etiam condigni creati: quia, esse Filium Dei adoptivum, est quid majus precise, quam esse physice Matrem Dei; idque innuit Christus, qui eos qui faciunt voluntatem Patris, appellat Patres & matres: & Augustinus; *Majus est, inquit, concipere Deum mente, quam ventre*; sed mereri, esse Filii Dei adoptivi, v. g. per gloriam, vel per augmentum gratiae, idque de condigno, competit merito creato, ergo & esse maternitatis physici. Quod vero non excedat moraliter maternitas condignitatem meriti creati, Ratio est: quia independentem a maternitate, poterat tantam vel aequalem gratiam habere Virgo Beatissima, qualis est necessaria ad promerendam gratiam maternitati annexam.

RATIO 3. Quia id non implicat.

ASSERO 3. *Non improbabile esse, quod defacto meruit sibi Maternitatem Beatissima.*

RATIO 1. Auctoritatis. Habet id Antiphona Ecclesiae; *Quia quem meruisti portare.* Et Oratio. *Dens qui gloriosa Virginis corpus & animam, ut dignum Filii tui habitaculum effici mereretur, &c.* Hieronymus: *Tante, inquit, Puritatis MARIA exsistit, ut mereretur officii Mater Filii Dei.* Et Greg. in lib. 1. Reg. c. 1. *An non, inquit, Mons sublimis MARIA, quae, ut ad conceptionem aeterni VERBI peringeret, meritorum verticem, supra omnes choros, usque ad solium Deitatis exivit.* Qui modi lo-

quendi non significant solam dignationem Dei gratuitam, quae etiam vocari solet gratia & meritum, quo sensu sumitur in Oratione Ecclesiae de S. Anna, quae dicitur meruisse, esse mater Genitricis Domini; sed significant simpliciter actiones, quae id merentur. Rursus, sensus illius Orationis de S. Anna procedit de gratia pariendi, ne foret sterilis. Quanquam si etiam illi concesseris prerogativam meriti, ut esset mater Virginis, convinci non poteris, imò simpliciter verba Orationis accipies: nec id tribuendum aliis, quia illis id non tribuit Ecclesia. Concesso autem quod id meruerit Beatissima, concedi debet, quod condigne meruerit; quia meritum simpliciter dictum, supponit pro principali, principale autem in meritis, est meritum condignum.

RATIO 2. Quia non est ita certum, quod, praeter gratiam & gloriam, non possimus nobis quidquam mereri supernaturaliter de condigno, quod si aliquid aliud: cur non & Maternitatem Beatissima?

RATIO 3. Quia si Beatissima non meruisset de condigno maternitatem, id ideo esset, vel quia non supponeret habuisse gratiam, vel quia omnes gratiae illi datae sint, intuitu maternitatis Dei; sed utrumque hoc non probat intentum. Non *primum*: quia antequam supponebatur electa in matrem Dei, supponebatur jam Christus, caput influens in membra, supponebatur Christus mortem acceptasse, & caetera similia; cur ergo virorum meritorum, non potuisset praevideri operatura? Non etiam secundum: quia quamvis aliqua gratiae datae sint Beatissimae intuitu maternitatis, non est tamen necesse dari omnes; cur ergo defacto, ratione illarum aliquarum gratiarum, non potuisset & operari, & praevideri operatura? Quod autem Christus non habuerit ulla gratias, nisi intuitu Incarnationis, habuerit autem Beatissima, referri debet in signa rationis, & decreti, supra assignata; quia scilicet Beatissima, ante suam maternitatem, potuit praevideri, habens gratiam ex alio principio, quam ex maternitate, nempe vi capitis, & vi decreti quoad substantiam Incarnationis, quam sequitur acceptatio mortis, & caetera similia. Jam autem antequam Christus decretus est caput influens, adeoque, ante decretum Incarnationis, in nullo priori signo cum gratia praevideri potuit defacto. Deinde, cum Sancti doceant, Beatissimam meruisse maternitatem, hoc ipso docent, praecessisse merita ante maternitatem: consequenter, praecessisse principium merendi, ante maternitatem: adeoque, illa principia non esse data, ex subsequenti, decreti jam maternitatis; quod tamen non docent de Christo.

Quod ad Sanctos Patres attinet.

ASSERO 1. *Eos non potuisse mereri de condigno substantiam Incarnationis.*

* m 2

RATIO

RATIO est. Maxima improprio tantum mysterii, cum quocunque merito creato.

ASSERO 2. *Potuisse illos mereri de congruo substantiam incarnationis.*

RATIO est: Quia id non implicat; præcipue autem, cum potuerint habere gratiam, independentem à meritis Christi & elicita ex hac gratia operationes in hunc finem offerre, quo casu, non erit ratio, cur de congruo id mereri non potuerint?

ASSERO 3. *Defecto non meruisse illos de congruo substantiam incarnationis.*

RATIO est: Quia omnes, quæ Sanctis Patribus datæ erant gratiæ, intuitu incarnationis datæ sunt; ergo jam supponebatur incarnatio, ante illorum merita congrua.

ASSERO 4. *Aliquos ex illis, ut David, Abraham, meritos fuisse circumstantiam incarnationis, quod ex his Parentibus Christus nasceretur.*

RATIO, Authoritas Scripturæ ex Gen. 27. 2. Reg. 2. 1. Paralip. 22.

ASSERO 5. *Plures ex ipsis meruerunt incarnationis circumstantiam, quæ est, Acceleratio. Non quod citius facta quam primò Deus decreverit;*

sed quod non decrevisset tam citò, nisi prævidisset preces illorum.

RATIO asserti est authoritas scripturæ, ubi Dan. 9. Hebdomades dicuntur abbreviatæ.

DICES. Merita Christi non poterant dari, nisi cum hac duratione; ergo cum sint prævisa merita Christi, ante Patrum merita, utpote causa meritorum, quæ conveniebant Patribus: prævisa sunt cum hac duratione; ergo determinatio de hac duratione præcessit illorum merita: ergo ulterius, tempus incarnationis non cadebat sub rationem meriti Patrum.

RESPONDETUR. Pro aliquo signo rationis, non est necesse prævideri omnia identificata realiter; nam ubicatio, ut diximus in physicis, identificatur realiter entitati, nec tamen fuit necesse, in primo decreti signo, statim decerni de omnibus ubicationibus Christi: esse item huius filium, identificatur entitati Filii, nec tamen erat necesse prævideri in primo decreti signo, cujus esset futurus Filius Christus; ita ergo nec erat necesse prævideri illa merita, cum hac duratione. Confule alios fusiùs ista tractantes.

DISPUTATIO IV.

De ipsa Incarnatione.

Tractando de ipsa Incarnatione secundum se, tria potissimum expendi possunt. *Primo*, quid sit incarnatio, accepta, secundum quod dicit unionem Personæ divinæ, cum natura humana? *Secundo*, quid sit incarnatio, secundum quod dicit, terminum illum cui assumere convenit, nempe secundam Personam? *Tertio*, Quid defecto sit unitum isti Personæ, seu quid assumptum?

QUÆSTIO I.

De Incarnatione prout dicit unionem.

In Christo duplex unio est. *Primo*, unio corporis & animæ rationalis: deinde unio naturæ humanæ, cum Persona VERBI. Distinctas esse has uniones, probat imprimis distinctio extremorum unibilium; unio autem sequitur naturam unibilium. Quod etiam à posteriori probatur: quia facta est separatio inter animam & corpus, adeoque disunio, in triduo mortis; cum tamen unio hypostatica soluta non fuerit; secundum illud Damasceni, *VERBUM, quod semel assumpsit, nunquam dimisit.* De prior unionem hic non agitur, quia idem de illa dicendum, quod

de unionem in homine. De hac altera hic disputabitur.

DIFFICULTAS I.

Quid unio Hypostatica?

Tota hæc quæstio manca esset, non præsuppositis istis, quæ in simili dicta in Philosophia; magis propria huius loci hic attinguntur.

DICENDUM est 1. *Unionem hypostaticam salvari non posse, sine aliqua entitate modali.*

PROBATUR principio in materia de distinctionibus stabilitis. Impossibile est, transire ab uno contradictorio ad aliud, sine sufficienti mutatione, ergo & à non esse terminati Personæ divinæ, ad esse terminati eadem, impossibile est transire sine sufficienti mutatione; sed nulla alia sufficiens ostenditur, nisi ponatur entitas modalis: ergo. Subsumpti antecedens probatur solâ inquisitione, quæ sit illa mutatio? defendetur, quæ hoc antecedens mox dicendis. Et secundum hanc conclusionem convenimus cum Modalistis.

DICENDUM 2. *Illæ Modalitates, non habebit rationem dispositionis formaliter, sed connotari determinati, ut VERBUM personaliter naturam hanc*

humanam & naturam humanam, hæc, ut terminetur ab hac Persona. Quod non debeat habere rationem dispositionis.

PROBATUR 1. Quibuscunq; dispositionibus positis, potest necdum sequi unio, & tamen illa determinatione posita, debeat sequi unio: quia hoc ipso non esset determinatio; ergo illa modalitas non habet rationem dispositionis. Antecedens probatur. Quia, posita aliqua forma, potest Deus omnia illa impedire, quæ sunt secundarii effectus, retento solo primario; non est autem alius primarius effectus illarum dispositionum, nisi disponere, vel unioni aptare subiectum: cum effectus formalis dicat formam, subiectum aptum, & unionem eorundem; ex quo non sequitur, nisi merum disponere ad unionem, non autem ipsum esse unitum.

PROBATUR 2. Quia quæcunq; aliæ manifestæ dispositiones, sunt tales, ut illis positis, possit impediri id, ad quod fit dispositio, ut inducens videbit. Ergo idem dicendum esset de hac Modalitate, si foret per modum dispositionis.

PROBATUR 3. Quia definitio dispositionis, non est definitio unionis; quæ autem in Physicis non habent in re eandem definitionem, possunt inter se separari: nisi adsit ratio ordinis essentialis, qualis est in nostra determinatione; dispositio autem quæ talis, si diceret ordinem essentialem, ad uniri, hoc ipso extraheretur à conditione dispositionis. Habebit autem se illa modalitas, per modum determinationis: quia omnis modalitas, definitivè, est determinatio entitativa, hocque ipso intelligi debet sequi unio, quia, hoc ipso, determinatio illa non esset determinatio; adhuc enim maneret indeterminatio ad uniri.

RESPONDEBIS 1. Positis ultimis dispositionibus, potest non sequi unio per nos, deberet ergo etiam non sequi, posita illa determinatione.

CONTRA: quia effectus formalis, qui est ultimum disponere, adhuc totus salvaretur, non posita unione: salvaretur inquam, quia in ratione dispositionis, non requireretur jam ulterior; non salvaretur autem ratio determinationis, si ad nihil determinaret: ad nihil autem determinaret, si maneret indifferentia ad uniri, & licet determinationis, quæ est quid physicum, & unionis, sit alia definitio, cætera tamen non sunt paria; quia scilicet ipsa definitio determinationis non salvaretur, si relinqueretur indifferentia ad uniri.

RESPONDEBIS 2. Adhuc illa dispositio modaliter determinatio, sequi ergo illam debet unio.

CONTRA: Concedo quidem, quod determinabit, sequeturque illam necessariò unio: sed non sub titulo dispositionis.

RESPONDEBIS 3. Quidquid ad totum aliud quod requiritur, est vel dispositio, vel extrema componentia, aut principia.

CONTRA: Quia hæc modalitas potest venire nomine principii formalis; vel certe neganda erit maior: extremumque aliud assignabitur, nempe ratio determinationis ad uniri.

DICENDUM est 3. *Unionem hypostaticam formaliter, non aliud esse, quam naturam humanam, prout habet rationem terminatam & suppositam actu à VERBO, & VERBUM prout habet rationem terminantis actu, & exercitium suæ suppositivitatæ.* Et secundum hanc conclusionem, convenimus cum Nominalibus.

PROBATUR 1. Quia, si nihil obsit, dicta Patrum & Conciliorum simpliciter sunt accipienda: Patres autem & Concilia, nunquam istius entitatis mediæ, ad faciendum, ut natura humana subsistat subsistentiæ VERBI, meminerunt; sed id semper rejiciebant, non nisi in Naturam assumptam, & Personam assumptentem.

RESPONDEBIS. Non meminerunt etiam illius modalitatis determinativæ.

CONTRA. Non meminerunt quidem, sed illam debere dari, argumentum positum evincet.

PROBATUR 2. Quia unio corporis & animæ, ut dictum alibi, non est ulla entitas intermedia; ergo nec unio hypostatica. Consequentia probatur ab Athanasio; *Sicut, anima rationalis & corpus, unus est homo: ita Deus & homo unus est Christus.* Et deinde, videtur hoc consequentius dici, ad connotata, aliàs defensa.

PROBATUR 3. argumento negativo. Sicut non sunt multiplicanda entia sine necessitate, sic nec rationes formales ut quo, sunt multiplicandæ sine necessitate; sed posita modali entitate, non nisi pro connotato, & posito, quod hæc natura sit hujus suppositi in actu secundo, & hoc suppositum sit suppositum hujus naturæ in actu secundo, sufficienter esse formale suppositionis intelligitur: ergo in hac ratione sola constitui debet.

DIFFICULTAS II.

De Responsionibus & Fundamentis Oppositorum.

Quoad responsiones attinet, illæ ad hoc maximè attendent, ut ostendant sufficientem mutationem independentem ab entitate modali. Proponentur autem tam ea, quæ in impressis habentur, quam ea quæ à pluribus nostræ Provinciæ Professoribus, aut inventa, aut usurpata sunt.

Punctum Difficultatis 1.

Recensentur aliquæ Responsiones.

RESPONDENT 1. Nominales, & concedunt,
* m 3 ad de-

ad denominationem intrinsecam, requiri mutationem intrinsecam: concedunt, denominationem uniti, inter humanitatem & Verbum, esse adæquate intrinsecam: concedunt, in natura humana fuisse mutationem intrinsecam: concedunt, necessariam fuisse formam, vel quasi formam novam, per quam fieret illa mutatio: & his omnibus concessis, negant, quod VERBUM non sit forma, vel quasi forma, ratione cuius, vera est denominatio, quod humanitas unita sit VERBO; ipsa enim increata VERBI Personalitas, est ratio formalis, per quam, humanitas, de non subsistere actu, transit ad subsistere actu.

CONTRA. Quæro, quare natura humana transit, de potentia subsistendi Personalitate divinâ, ad actum subsistendi? respondes, haberi id ratione Personalitatis divinæ: quæro, per quid transit ipsa Personalitas, à non esse actu terminantis, ad esse actu terminantis? respondes, mutatione factâ in naturâ: quæro ulterius, potest esse Persona VERBI & humanitas, & non esse illa mutatio; per quid ergo transitur, ad illam mutationem, & quid est illa mutatio?

RESPONDENT 2. Nominales. Quod illa mutatio sit aliquid præter illa duo, prout aliquid, non est nihil; non tamen est aliquid, quod sit idem, quod ens per se, & habens quidditatem propriam & existentiam, quæ per se possit terminare actionem agentis; nec est primò seipso Ens, sed modus essendi. Unio autem hypostatica est revera aliquid à parte rei; est enim nova denominatio humanitatis, secundum quam humanitas, existit differenter à seipsa, utpote jam habens determinationem ad terminari Personâ divinâ; qui modus essendi procul dubio est aliquid; quis enim dubitet, num sit aliquid, id, quod est, duo subsistere indivisè in eadem hypostasi divina.

CONTRA. Potest esse entitas naturæ, & entitas Personæ divinæ, & non esse id, quod est, naturam humanam habere indivisum subsistere cum VERBO, per quid ergo transit, ad habere indivisum subsistere? Concedo, quod hæc suppositio non sit nihil: Concedo, quod unio sit modus essendi; sed quærere restat, per quid transeat ad istum modum essendi: cum iste modus essendi, nullam novam entitatem importet. Et sicut ad modum essendi, qui est relatio, transitur præsuppositâ aliquâ mutatione, seu ratione fundandi, ostende quidnam sit simile in præsentî. Reditq; argumentum. Potest esse natura humana, & subsistentia VERBI, & non esse illud aliquid, prout opponitur nihilo; per quid transitur ad illud aliquid oppositum nihilo?

RESPONDENT 3. Nominales. Necessariam omnino esse hanc determinationem, quæ autem illa sit, jam explicant, & dicunt, ly, Per quid,

significare tria genera causarum: scilicet, per quid determinetur activè, Per quid formaliter, & Per quid materialiter. Quoad primum, activè determinatur à principio activo, ejusq; actione: estq; omnino necesse ponere hujusmodi actionem: alioquin non poneretur hic effectus in humanitate, qui est, illam subsistere divinè. Et ratio est: quia sicut agens est primum principium, unde motus, ita actio est primus actus, à quo incipit motus. Unde mirum non est, quod VERBUM & humanitas, potuerint simul existere, sine unione hypostatica: si nimirum Deus (ut libere potuit) non exercuisset vim activam, suspendissetque illam actionem, quæ necessaria fuit ad hunc effectum, qui est subsistere actu in VERBO. Quia verò hæc determinatio est extrinseca, jam aliam intrinsecam assignant, dicuntque duplicem esse intrinsecam determinationem, per quam Natura ad esse terminata, & Persona ad esse terminantis, transit; una quidem determinatio, est quasi in genere causæ formalis, per ipsammet subsistentiam; altera in genere causæ materialis; & hæc habetur ab ipsa humanitate. Quando itaque quæritur, per quid determinatur formaliter humanitas, ut subsistat in VERBO? responderetur, determinatur formaliter per actum hypostaticum, ipsa verò Personalitas divina per nihil aliud formaliter determinatur, in ordine adhuc effectum, qui est subsistere, quia & omnes aliæ formæ & actus, cum sint actus, & ipsum, Quo aliud est formaliter, non indigent alio actu, & alio Quo. Dicunt autem, hanc responsionem à se allatam, circa determinationem humanitatis & VERBI, esse scientificam, primam, & necessariam. Cum enim juxta Philos. 2. Posterior. c. 7. omnis quæstio petat causam & medium; & si est scientifica, petit causam primam & necessariam, id est, quâ positâ non potest non poni effectus, quâ sublata non potest non tolli, ex 2. Physicor. tex. 20. & 38. proinde, & hæc quæstio, per quid humanitas actu uniatur VERBO? causam quærit; eamq; primam & necessariam. Argumenta autem opposita quærunt causam causæ; quærunt enim causam formalem causæ formalis, cujus nulla jam alia causa assignari potest; vitioseque assignatur, sive ponatur aliquid modale, sive reale, quod ipsum reprehendit Philosophus 2. de Anima tex. 7. Sicut enim materiæ, non est alia causa materialis, sic nec formæ alia causa formalis; alioquin in quolibet essent duæ formæ, & duæ materiæ; imò innumeræ: cum etiam de secunda causa quæri possit, per quid causet formaliter vel materialiter? & sic in infinitum; vel si dicatur causare per se & immediatè: cur etiam prima id non faciet? Quod si dicas, recursum debere fieri ad causam alius generis, hoc jam in præsentî asseretur. Quando igitur quæritur, per quid c. g. anima est unita actu corpori? respon-

respondetur, quia agens eam univert, ipsa anima
exercente actum secundum formam, & materia
exercente actum secundum materiam, ut fiat to-
tum & homo. Nec aliter Aristoteles ipse re-
spondit: nam 8. Metaph. t. 8. *Quæ hujus causa
est, inquit, ut, quod potentia est, actus sit, in quibus-
dam, generatio est, præter illud quod fecit? nulla e-
st alia causa, ut actu sphaera sit, quæ potentia sphae-
ra erat.* Et t. 17. *Quare nulla alia causa est, nisi, si
quod fuit, tanquam ex potentia in actum movens.*
Quod autem de unione dicitur, idem de actua-
li sustentatione humanitatis dici debet. Qua-
re, inquit, & nos, quando ad quæstionem,
per quid formaliter intrinsicè determinetur
humanitas, ut sustentetur, & VERBUM ut su-
stentetur? Respondemus: quod formaliter intrin-
sicè determinentur suis entitatibus, secundum
certam habitudinem sumptis: recte, inquit,
& scientifice respondemus: quia, quæstioni
formali, causam formalem assignamus: ipsius
autem formalis, non aliam formalem, ut Moda-
litate, sed alterius generis causam, nimirum de-
terminationem ab agente extrinseco factam, o-
stendimus; præter quam, nihil aliud requiri-
tur: cum ad tollendam uniuscujusque rei indif-
ferentiam, alterius oppositorum, ad quod est
indifferens, præsentia, vel informatio sufficiat,
ut docet Aristot. t. 63.

CONTRA 1. Restauratur argumentum. Im-
possibile est transire à contradictorio ad contra-
dictorium sine mutatione sufficienti: Ergo & à
non esse actionis, ad esse actionis, determinantis
indifferentiam humanitatis & VERBI, transiri
non potest sine sufficienti mutatione: quæ au-
tem illa? Rursus: Potest esse Persona VERBI
& natura humana, & tamen Persona VERBI
non habere determinationem à se ipsa, ad præ-
standum hunc effectum, qui est, subsistere na-
turam humanam: potest item esse entitas hu-
manitatis, & non habere rationem personatæ à
VERBO: potest insuper, existente Persona
VERBI & humanitate, non esse illa actio deter-
minativa in genere efficientis: quid ergo est il-
le accessus ejusdem? Cumque illa actio per illos
nihil sit novum, præter ipsam naturam huma-
nam & Personam VERBI, quæ possunt esse, &
non haberi ratio actionis: quæro, quid est il-
lam haberi?

CONTRA 2. Quia, quamvis impossibile est,
ut sit Persona VERBI à parte rei, & non consti-
tuat VERBUM prout distinctum ab aliis
personis, potest tamen esse VERBUM à parte
rei, & non terminare naturam humanam: per
quid ergo transit ad esse terminantis eandem?
& cum, ante assumptionem, se ipso non transi-
tat ad assumptum, cur modò se ipso, transit ad
assumptum?

CONTRA 3. Quia quamvis formâ (idem
dic de materia) non indigeat determinari, in ge-
nere causæ formalis, & secundum rationem

formæ, ab alia forma: idque reprehendat Aristo-
teles: neque enim est necesse albedinem de alba-
ri aliâ albedine: nihilominus restat quærere,
cum illa forma, quæ in ratione formæ non indi-
get formari aliâ formâ, possit non esse informa-
tiva hujus subjecti, per quid transit, ad esse in-
formativam? cumque illa forma possit esse non-
nisi sibi & in se, ut loquuntur oppositi: possitque
etiam esse sibi & in se, simulque alteri: per quid
transit, ut sit etiam alteri? Adde ideo, in gene-
re causæ formalis v.g. prout importat rationem
formæ, non est necesse aliâ determinatione de-
terminari illam ad rationem formæ: quia hoc
ipso, quod est à parte rei, habet illam rationem
formæ: ita ut id nec divinitus ab illa separari
possit: transitque à non esse habentis rationem
formæ, secundum formalitatem formæ, ipsâ sui
existentia, ipso suo esse extra causas, ipso non es-
se, mutato in esse: quæ etiam taxa est, per quid
aliquid seipso transeat ad esse talis. Quia verò
potest esse à parte rei forma, habereque suam en-
titatem extra causas, & non habere formalitatem
esse alteri, seu actu informantis: restabit quære-
re, per quid transeat ad illam partem contradi-
ctionis? Denique hac in materia, duo in forma
(idem dic de subjecto) distingui possunt. 1mo
habet rationem formæ sub formalitate formæ
secundum se: 2do habet rationem formæ sub
formalitate formæ (ut oppositi dicunt) alte-
ri, seu formalitatem aliud informantis: quæ
formalitas, licet trahat secum priorem, illique
identificetur quoad rectum: non enim aliâ en-
titate forma est forma sibi, & aliâ entitate for-
ma alteri: nihilominus, quia hæc secunda for-
malitas, potest abesse, ideo quæritur, per quid
transeat ad illam habendam? Unde immeri-
tò imponitur nobis, quasi dicamus, formam in
genere formæ ab alio determinari, cum non nisi
intentum sit, evincere, quod in genere actu in-
formantis, vel actu alteri, ut dicunt, indigeat
determinativo: cum possit esse, & non esse
alteri.

RESPONDENT 4. & anteresponsum.

SUPPONUNT 1. Quod omnis actio, debeat
terminari ad dandum esse aliquod alteri: adeo,
ut si nihil per actionem recipiat Esse, impossi-
bile sit, etiam imaginari actionem. Porro Esse al-
teri, potest dupliciter tribui: nimirum vel ex
nullo præexistente esse: sicut accidit in crea-
tione Angelis: vel ex præexistente esse: uti fit
quando refurgit homo.

SUPPONUNT 2. Duo esse actionum seu pro-
ductionem genera. Aliæ enim actiones factivæ,
aliquæ communicativæ dicuntur: & per hoc
ad invicem differunt: quia actio factiva, à non
esse simpliciter, tendit ad esse simpliciter: unde
& terminus illius supponitur simpliciter non
fuisse: & nunc per actionem, Esse, simpliciter,
producitur, ut patet in creatione Angelis. Actio

*m 4

verò

Verò communicativa, non tendit ad esse simpliciter, sed ad esse secundum quid, & per illam fit aliquid novum, propter solam communicationem, seu unionem duorum in eodem esse: ut patet in resurrectione hominis, in qua nec anima fit simpliciter nec corpus; sed anima fit, ut ita dicam, incorporata, & corpus fit animatum: & ex utroque, fit novum ens compositum.

SUPPONUNT 3. Terminos formales *Quo*, utriusque istius actionis, per hoc differre: quod terminus formalis *Quo* actionis factivæ, ita terminet, ut simul accipiat esse sibi, & simul det esse alteri: sicut v. g. formæ materiales, & ipsæ accipiunt esse sibi ab agente, & simul dant alteri, esse formale, tanquam *Quo* formaliter est aliud. Terminus autem formalis *Quo* actionis communicativæ, non accipit per eam actionem esse sibi; sed tantum, per suum esse, ante præhabitu, dat esse formaliter alteri: anima enim hominis resuscitati, quæ est terminus formalis *quo* resurrectionis, non accipit esse sibi, sed dat formaliter esse alteri, &c. *His suppositis*

FORMANT RESPONSIONEM. Quod omni actioni respondeat peculiaris terminus, itemque decreto efficaci; sed id etiam in præsentia dicunt haberi. Terminus enim formalis hujus actionis, per quam VERBUM Caro factum est, est ipsa Persona VERBI; hæc enim principaliter se habet in constitutione hujus totius, quod est Christus: id autem, quod se habet principaliter in constitutione totius, terminus formalis *Quo* dicitur, uti videre est in anima constituyente hominem. Terminus formalis *Qui*, est totum illud formale, constitutum ex personalitate VERBI, & naturæ humanæ, Terminus autem totalis, est totum illud constitutum ex Persona divina, & ex duabus naturis, humanæ & divinæ: per quod etiam hi duo termini differunt. Hæc igitur actio divina, in quantum intelligitur tendere ad terminum formalem *Quo*, est merè communicativa, cujus terminum formalem non est necesse produci, sed sufficit nonnisi alteri extremo communicari. Et sub hac formalitate, terminus iste formalis, potest terminare actionem agentis positivam: siquidem actus subsistendi naturæ humanæ, sine dubio, est aliquid positivum, & novum, quod antea non fuit: vi cuius fit, ut VERBUM, quod in ante nonnisi in se, & sibi, fuit ratio personandi, fiat ratio personandi alteri, nimirum naturæ humanæ. Et hac ratione, persona VERBI bene potest dici terminus actionis Incarnativæ, & Generationis æternæ. Siquidem, ut est terminus generationis æternæ, non comparatur cum natura humana secundum rationem actus, neque humanitas cum VERBO, secundum rationem potentiae; sed utrumque comparatur per modum actus & actus: adeoque non faciendo unum per se. Ergo potest dari nova actio, & novum decretum Dei efficax, volentis, hæc duo sibi quodammodo proportionari, secundum rationem actus & po-

tentiae: ut unum, sit alteri ratio formalis *Quo* essendi, & subsistendi. Præter autem terminum formalem *Quo*, qui terminus est nonnisi terminus actionis communicativæ, ostendunt terminum *Qui*, qui possit esse terminus quodammodo actionis productivæ: & hic terminus est totum illud, constitutum, ex formali quasi & materiali: non quidem, quod producatur ex non esse simpliciter: sed quod producatur ex non esse secundum quid; quia nimirum producit illa actio, non quidem subsistens simpliciter, sed subsistens in natura humana: & facit, non ut VERBUM simpliciter vi actionis hujus sit; sed ut VERBUM sit homo. Addunt, illud subsistere non esse novum simpliciter & sibi: esse tamen novum alteri, adeoque & novum secundum quid: proque illo priori, pro quo humanitas & VERBUM concipitur indifferens, ad uniri hypostaticè, & non uniri, haberi quidam per modum viæ: terminum autem haberi, posito decreto.

CONTRA 1. Potest esse natura humana à parte rei, & persona VERBI, & non esse ista actio communicativa; nec actio agentis, quæ vocatur positiva, nec terminus ille formalis exercens rationem formalem *Quo* in humanitate; potest item non esse terminus ille *Qui*: ostende ergo sufficientem mutationem, per quid ad hæc omnia transeat?

CONTRA 2. Negabunt Modalistæ, dari aliquam actionem communicativam, quæ tamen nullius physici sit productiva; dicentque Modales, in resurrectione, produci aliquid novum entitativum, nempe unionem.

CONTRA 3. Tum quia, concessio, quod omnis actio debeat terminari ad dandum esse: concessio, quod alia sit actio factiva, & alia communicativa: concessio, quod per actionem communicativam fiat aliquid, novum per solam communicationem, seu unionem duorum in eodem esse: quærere restat, per quid transeat, ad esse unionis duorum in eodem esse? Concesso, quod terminus formalis *Quo* actionis communicativæ non accipiat illā actionem esse sibi, sed alteri; restabit quærere: per quid transeat, à non dante *Esse* formaliter alteri, ad esse, dantis *Esse* formaliter alteri? Tum quia, concessio, quod terminus formalis actionis, per quam VERBUM caro factum est, sit ipsa Persona VERBI, & quod illa, in præsentia, habeat rationem principalis, & rationem *Quo*: quærere restat, per quid transeat, à non esse habentis rationem. *Quo* actu, in natura humana, ad esse habentis rationem *Quo* in eadem? Tum quia, concessio, quod Terminus *Qui* sit totum constitutum ex personalitate & natura humana, & quod terminus totalis, sit totum constitutum ex Persona VERBI, & duabus naturis; restat quærere, per quid transeat ad hunc terminum *Qui*, ad hunc terminum totalem? Tum quia, con-

concesso, quod actio divina, tendens ad terminum formalem *Quo*, sit ratio communicativa, cuius terminum sufficiat alteri communicari; restat querere: per quid transeat, à non esse communicati alteri, ad esse communicati alteri? Tum quia, posito, quod agnoscat illic actio agentis positiva, & eius terminus, qui est actus subsistendi naturæ humanæ; querere restat: cum illa actio, per oppositos, nihil sit, præter illa duo extrema, quæ possunt esse, quin sit illa actio: querere inquam restat, per quid transeat à non esse illius actionis positivæ, ad esse illius actionis positivæ? per quid item transeat, à non esse actu subsistendi naturæ humanæ, ad esse actu subsistendi? Tum quia, concessio quod hoc, quod est alteri esse rationem essendi, sit effectus novus, & ab ipsis extremis separabilis; querere restat: per quid transeat ad hunc effectum novum? in quo item sita illa novitas? cum esse rationem essendi alteri, per oppositos, nihil dicat, præter humanitatem & personam VERBI. Tum quia, concessio, quod decreti efficacis possit esse hoc objectum, ut VERBUM, quod non nisi sibi & in se fuit, sit ratio essendi alteri; querere restat: per quid transierit VERBUM, ad rationem essendi etiam alteri? Tum quia, concessio, posse assignari pro termino *Qui*, totum illud constitutum: querere restat: per quid transeat ad illud totum, ad illam pullulationem termini *Qui*, ad illud esse novum secundum quid? Tum quia, concessio, quod possimus concipere Personam VERBI, & naturam humanam prout unibilem non nisi, & postea, prout unitam; querere restat, per quid transierit ad istud, prout unita? hocq; potius, erit illa via, & illud medium.

CONTINUANTUR

RESPONSIONES.

Respondent adhuc quidam cum Typhano, &c.

SUPPONUNT 1. Unam actionem cum alia, duobus modis posse esse eandem, & totidem modis novam, & diversam ab alia: nimirum, vel simpliciter & adæquatè, vel non nisi secundum quid & inadæquatè.

SUPPONUNT 2. Plura esse, quæ ad perfectam unitatem actionis requiruntur. Sicut enim ad unitatem perfectam motus, requirit Aristot. 5. Physic. tex. 34. unitatem Subjecti, Termini, Temporis, & eundem tendendi modum ad terminum: hinc motus circularis & rectus, quamvis ab eodem termino, à quo fiant, & ad eundem terminum ad quem tendant, tamen non sunt idem, & unus motus: sic etiam, ad perfectam unitatem actionis, requiritur idem numero agens, idem terminus, idem tempus, idem modus agendi. Si igitur actio secundum omnia ista erit diversa, erit simpliciter & adæquatè no-

va, si autem aliquid desit, tunc actio inadæquatè tantum, & secundum quid erit non eadem.

SUPPONUNT 3. ex S. Thoma. Quod dignitas & species actionum, proinde & diversitas ac novitas realis, desumatur ex novitate & diversitate reali terminorum. Unde ex parte terminorum, distinguenda est duplex novitas actionum; si enim termini sint adæquatè & simpliciter diversi, etiam actiones erunt tales: si verò termini inadæquatè tantum differunt, etiam actiones inadæquatè different. Quia enim actio, realiter & entitativè, seu ut alii vocant, subjectivè, est eadem cum suo termino: idcirco, qualis est entitas termini, talis etiam debet esse actionis realitas. De termino autem agendo, consequenter censent, terminum, cuius conditionem sequitur actio, interdum esse simplicem, qualis est Angelus; interdum compositum, ut homo; hinc fit, ut actio sit interdum ex parte compositi simplex, interdum composita; cumq; esse Paulum, non sit quid simplex sed compositum, etiam intervenient duæ partiales actiones, quæ uniuntur hoc ipso, quod partiales earum termini, nimirum anima & corpus, in homine uniantur.

His suppositis

FORMATUR RESPONSIO. Actionis novæ debet esse novus terminus, eo modo, quod actio nova est. Rursus, actio Incarnationis, est composita: & quia composita actio, ab iis actionibus, quæ terminantur ad partes, eo modo solum differt, quo ipsum totum differt à suis partibus, nimirum inadæquatè: ideo & hæc actio, ab actionibus terminatis ad ista extrema, non differt simpliciter, sed tantum secundum quid; consequenter, non erit aliqua actio simpliciter nova, adeoque, nec erit necesse, huic actioni aliquam novam entitatem, pro termino assignare. Cuius ratio est: quia cum Christus non sit quædam tertia natura, à VERBO divino & humanitate realiter aut essentialiter diversa; ideo actio Incarnationis, non est tertia, aut simplex quædam actio, ab æterna VERBI divini, & temporali humanitatis assumptæ, generatione; sed sunt duæ illæ generationes hypostaticè indivisæ. Ex quo

INFERUNT. Quod generatio æterna Filii Dei, quæ ante Incarnationem erat sola generatio VERBI, postea in Incarnatione, &, ut terminatur ad VERBUM unitum hypostaticè, est Incarnatio activa: & similiter generatio humanitatis Christi, quæ fuisset generatio hominis puri, si humanitas illa sola fuisset & separata à VERBO, quia modò terminatur ad humanitatem realiter unitam VERBO, evadit jam generatio, hominis Dei.

CONTRA. Potest esse actio terminata ad naturam humanam, & productio VERBI, & non esse totum hoc hypostaticum: per quid ergo transiit ad esse hoc totius? Item, potest esse hæc utraq; productio, & non haberi ista secundum

dum quid nova, secundum quid diversa, secundum quid distincta actio; per quid ergo transiit ad illam? Concedo, actionem incarnativam esse duas actiones compositas: sed cum potuerint esse illae duae actiones, unaquaeque per se, & non habere rationem compositae actionis: quærere restat, per quid transierint ad esse compositae actionis? Concedo, quod actionis novae novus debeat esse terminus, & quidem eo modo, quo actio nova est; sed redit argumentum: Nisi ponatur nova actio productiva alicujus novae entitatis, non poterit esse sufficiens mutatio, ad transcendendum à non esse uniti, ad esse uniti: quæ enim illa? Concedo, quod composita actio, ab aliis actionibus, quæ terminantur ad partes, eo modo soleat differre, quo ipsum totum differt à suis partibus; sed nego, quod à non esse totius, ad esse totius, possit transiri sine sufficienti mutatione; quæ autem illa? Nego consequenter, quod actio illa non differat simpliciter ab actionibus terminatis ad ista extrema: cum non transeat ad esse totius, illis actionibus ad extrema terminatis: præcipue, cum possint esse illae actiones, & illa extrema, & non esse unio. Concedo, quod Christus non sit tertia entitas, à VERBO & humanitate indivisibilis; sed nego, quod VERBUM & humanitas, ad esse indivisibilium, transire possint sine sufficienti mutatione: quæ autem erit? consequenter, actio incarnativa erit actio, terminata ad id, quod salvat illam mutationem. Concedo, quod actio incarnativa, sint duae generationes hypostatice indivisibiles; sed quærere restat: per quid transeat, ad esse hypostatice indivisibilium? Concedo, quod generatio æterna, prout terminatur ad VERBUM humanitati unitum, sit incarnatio activa; sed quærere restat: per quid ad hoc transeat? Addo. Negabunt Modalistæ, actionem, realiter & entitative esse idem cum subiecto; cum eam distinguant modaliter. Rursus, quamvis totum nihil aliud sit à suis partibus unitis, collectivè sumptis: dicent tamen Modalistæ, illas, unitas & collectivè acceptas, involvere modalitatem.

RESPONDENT ultimò alii, cum P. Sigismundo Zaraneck, qui suo tempore habebatur inter prima ingenia. Datur distinctio formalis ex natura rei, quæ est alietas formalitatum, & quidditatum, reperibilis in rebus sine fictione intellectus: quæ ipsa distinctio adhuc duplex est; aut enim est formalis tantum, aut modalis, idque appropriatè dicta, vel non. Formalis tantum, est alietas actualis rationum seu formalitatum objectiva, quæ nec sunt res distinctæ, nec modi reperibiles in una entitate ante operationem intellectus, cujusmodi distinctio, est inter gradus superiores Metaphysicos & differentias. Modalis autem appropriatè dicta, est alietas actualis modorum essendi appropriatè dictorum, in-

ter se, aut à modificato separabili ad ipsius permanentiam: cujusmodi alietas, est inter actionem & passionem, respectusque transcendentales. Modalis autem non appropriatè dicta, est actualis alietas modorum essendi, non appropriatè dictorum, aut à modificato inseparabili ad ejus permanentiam, cujusmodi alietas est inter modos essentis, & in alietatis aptitudinalis, & inter Ens, à quo, ad ejus permanentiam, nequeunt separari. Porro modi, licet accipisoleant pro Entitatibus, non fixum & ratum, sed affixum esse habentibus: probabilior tamen est, ex antiquioribus modorum auctoribus, cui favet Suar. eorum acceptio: quæ modi appropriatè dicti accipiuntur pro modis essendi, non entitative, sed essetive, formaliter, & quidditative, distinctis ab aliis rebus, quæ non sunt modi essendi, separabiles à suis fundamentis, non ad suam, sed ad talium fundamentorum permanentiam; in qua acceptione, definiri possunt modi, quod sunt rationes essendi intrinsecæ, ex natura rei distinctæ formaliter à modificatis, separabilibus ad sui permanentiam, tribuentes ipsis modum essendi diversum, diversamque denominationem. *Hæc doctrinam suppositam*

FORMANT RESPONSIONEM dicuntque. Possit esse humanitatem Christi, & non unitam VERBO, si non sit modificata modo illo essetivo: secus si sit illo modificata: dicunt ulterius, determinativum, per quod transiit à non esse uniti ad esse uniti, esse modum quidditative & essetive distinctum: licet determinativum illud, non sit modus entitativus: sufficit enim modus essendi, appropriatè dictus: dicunt denique, ad hoc, ut aliquid transeat ab uno contradictorio ad aliud, non requiri, ut mutetur intrinsece & entitative: alias nec Deus sine sui mutatione transiret ad esse creantis; sed sufficit, quod mutetur extrinsece, novasque subeat denominationes, per extrinsecas mutationes. Et ita in præsentia materia; Unitum, novam, inquirunt, subit denominationem; per extrinsecam mutationem differentie temporis, cui est alligata unitio, vel actio divina, movens humanitatem, de potentia obedientiali dependendi à VERBO supposititaliter, in actum dependendi ab eodem supposititaliter, obedientialiter.

CONTRA I. Potest esse natura humana, & non habere modum istum essetivum: per quid ergo transiit, ad habere modum essetivum? & per quid ille ipse essetivus modus, transiit à non esse modi essetivi, ad esse modi essetivi?

Neque valet si dicas, quod pullulet ille modus essetivus, quæ pullulatione illius posita, seipso jam transiit ille modus essetivus, à non esse modi essetivi, ad esse modi essetivi: non inquam valet; quia sunt aliqua, quæ seipsis transeunt à non esse ad esse, nullâ mutatione extra se posita: ut, cum novo sui esse, transiit angelus, à non esse

esse, ad esse: alia sunt, quæ seipsis transire non possunt à non esse ad esse: v. g. paries unus albus, non transit seipso ad esse similis, sed requiritur mutatio in alio pariete; detur ergo regula, ex qua dignoscatur, quidnam seipso transire possit, à contradictorio ad contradictorium, quid non possit: ex quâ regula, si sit legitima, intelligitur, quòd seipso non transeat ille modus effectivus, prout hic defenditur, à non esse ad esse effectivi, ad esse modi effectivi. Per nos autem hæc regula datur. Ea transeunt seipsis, quorum Entitas physica ponitur, illâque positâ, iam non potest non reperiri illa denominatio, de qua quæritur. Ostendit hoc inductio in quacunque materia formabilis. Sic, à non esse albedinis, transit albedo, seipsâ positâ, Angelus item &c. Ratioq; inductionis dari potest: quia ly seipsum, definitivè est repetitio ipsius se: repetitio ipsius se est repetitio suæ Entitatis; consequenter, transire seipso ad seipsum, erit transire suâ entitate, ad suam entitatem; & quia potest esse entitas humanitatis, & entitas VERBUM, & non esse transitus ad esse uniti: ideo hæc seipsis non transeunt, ad esse uniti: cumque ipse ille modus effectivus non afferat novam physicam entitatem: hoc ipso, non affert id, quod seipso dicatur transire.

Neque valet, si dicas, quòd afferat se, sed effectivum: quia de hoc ipso se effectivo, redit quæstio: cum istud ly Effectivum, non afferat novam entitatem physicam, non potest ostendi, quòd illi quadret regula, ostendens, quænam seipsis ad contradictoria transeant: sicut seipso, per modum effectivum, non transit paries, qui est unus albus, ad esse similis. Tum quia interdum salvatur transitus à contradictorio ad contradictorium, sine mutatione intrinseca, ut in Deo transeunte ad esse creatoris: interdum cum mutatione intrinseca, ut cum transitur à non esse calidi ad esse calidi; detur ergo regula legitima, hoc taxandi: ex qua, si sit legitima, inferetur: quòd, à non esse modi effectivi, ad esse modi effectivi, non possit transiri sine mutatione; quæ sufficiens esse non possit nisi sit, saltem in alterutro unitorum, intrinseca. Regula hæc à nobis assignatur. Mutatio sufficiens, transitus à contradictorio ad contradictorium, debet esse proportionata denominationi, quæ tunc acquiritur: ostendit hoc inductio. Neque enim per mutationem factam acquisitione caloris, evadit aliquis sapiens, aut per solutariam albedinem, similis. Et certè, si non sit proportionata mutatio denominationi, hoc ipso non erit sufficiens; cum enim illa mutatio habeat vim, suo modo causandi illam denominationem: si illi non sit proportionata, ex ipsa improportione, vim causandi illam denominationem, non habebit. Porro denominationes aliquæ sunt intrinsecæ, v. g. denominatio albi: & in his proportionata mutatio, non est alia,

nisi intrinseca: aliæ sunt denominationes merè extrinsecæ, qualis est denominatio cogniti, si cognitum non quâ relativum sumatur; & in his mutatio, sufficit extrinseca: aliæ sunt mutationes intrinsecæ ad extrinsecum, ut denominatio similis, æqualis, omnesque denominationes relativæ, quæ tales; & quia in hoc concreto, quod est ratio intrinseci ad extrinsecum, habetur & ratio intrinseci, & ratio extrinseci; etiam mutatio debet esse intrinseca & extrinseca: & sic paries albus sibi intrinsecâ albedine, transit ad rationem similis, sed in circumstantia, extrinseci sibi, alijs albi. Denique aliquæ sunt denominationes ex ly Cum, ex ly Simul, ex ly Secum, idque substantiales, vel accidentales; ad tales denominationes, præter entitatem eorum, quæ Cum, Simul, Secum &c. dicunt, debet ostendi mutatio in aliquo dicente ordinem illius Cum, illius Simul, quia hoc ipso non esset proportionata illa mutatio; nam ad rationem v. g. Cum, quæ est denominatio ordinem importans, non potest esse proportionata mutatio, nisi dicens etiam istum ordinem; ci enim quod importat rationem ordinis, non est proportionatum, non importans rationem ordinis; ostendatur ergo, quid sit illud, quod dicit talem ordinem, sitque mutatio quæsita, ad esse illius modi effectivi?

Compingitur breviter hæc ratio. Concedo, quòd sufficiat interdum mutatio extrinseca; ostende quænam hic illa, eaque sufficiens, ut transeat ad esse modi effectivi? quorsum item recurritur, quòd sufficiat mutatio extrinseca, cum modus ille effectivus, sit quid intrinsecum? Tum quia de hoc ipso quæritur, quid sit alligari certæ differentiæ temporis unionem? per quid ergo transitur ad illam unionem? Tum quia potest esse humanitas Christi & VERBUM, & non esse actio movens humanitatem, ad esse actu dependentis, supposititaliter, obedientialiter, à VERBO, per quid ergo ad hoc transitur? Tum quia decernente Deo, ut hic paries sit similis, debet respondere mutatio, solâque voluntate Dei alligatâ certæ differentiæ temporis, non transitur ad hanc denominationem. Ergo nec transibitur illâ ita alligatâ voluntate, ad denominationem uniti.

CONTRA 2. Quia ipsa quæ indoctrina assumuntur non satisfaciunt. Tum quia, non videtur esse commoda illa distinctionis formalis ex natura rei ut sic definitio: quia nihil loquitur de alietate actuali, cum alietas, possit etiam esse aptitudinalis; nec hæc definitio distinguit distinctionem hanc formalem, à distinctione rationis ratiocinata, quæ etiam dicit alietatem sine fictione intellectus, sed non actualem. Et si in definitionem distinctionis formalis tantum, positum est ly actualis: cur non etiam in definitione distinctionis ut sic formalis? Et certè, cum

tam

tam de distinctione formali tantum, quam de distinctione modali appropriata, & non appropriata, dici possit alietas actualis: sicut de illis dici potest, est distinctio formalis, tanquam divisum de suis dividendis: hoc ipso ostenditur, alietatem actualem esse prædicatum genericum, adeoque in rationis genericæ definitione, poni debuisset. Tum quia ly appropriatè, supponit pro eo, quod, ex usu & acceptione Doctorum, hoc vel illud significat; indubiè autem, si quis, extra præsentem discursum, dicat, se non tenere modos, non supponitur, quod non teneat modos effectivos, sed Entitativos: unde etiam illi appellantur modalistæ, qui defendunt modos Entitativos. Quod autem hæc acceptio sit eruta ex antiquioribus modorum auctoribus, illi citari debuissent, qui etiam tanto pondere, hanc noviter excitatam quæstionem, non tractarunt, licet fundamentum præstent tractantibus. Suarez, ad quem provocatur, nec ullus Antiquiorum aut Recentiorum habet distinctionem in modos effectivos & entitativos, sensu à respondente usurpato. Et, si Suarez quærit, an unio in corpore humano, sit materialis vel spiritualis? certè non quærit de formalitate ex natura rei, vel modo effectivo. Sed de mente Suarii, actum in materia de distinctionibus. Tum quia dicitur actionem & passionem esse modum appropriatè dictum, jam autem in alietatem, & inseitatem, non appropriatè dictos, sumendo in alietatem & inseitatem aptitudinalem: cur ergo, sicut inseitas & inalietas extrahuntur ad conditionem modorum non appropriatè dictorum, per aptitudinalitatē, nam inalietas actualis potest non convenire accidenti, permanente ejus entitate; cur inquam etiam actio aptitudinalis, non debet dici modus non appropriatè dictus: cum sine aptitudinali operari, non possit permanere ens; nam, esse est propter operari.

CONTRA 3. Quia hic modus effectivus, idem dic de formalitate ex natura rei, actu nemine cogitante pullulante, nullo modo condistinguitur, nisi verbo solo, ab entitativo modo. Quia ille modus est, nemine cogitante est contradictoriè oppositum non enti, ens est: consequenter, ille modus erit ens: cur ergo adjectivè non dicitur modus entitativus? Neque valet si dicas, sufficere, quod sit nemine cogitante *Entis*; quia quæro, quid deest illi, ne ita sit *Entis*, sicut & modus, ex ratione modi, est *Entis*? Habet item ille modus effectivus existentiam suam nemine cogitante, habet & modus entitativus. *Dices*, habet existentiam modus effectivus, non nisi distinctam ex natura rei, non autem entitativè, à modificatis. *Contra* erit: hoc, quod est habere nemine cogitante distinctam existentiam, licet non nisi formaliter ex natura rei, modò inferat esse actu oppositum non enti, nullo certè differt à vera existentia entitativa. Rursus,

est ille modus effectivus terminus actionis unitivæ: quid illi deest, ne sit modus entitativus? cumque defacto accipiat esse oppositi nihilo actu: quomodo non est terminus actionis dantis existentiam? Rursus, ille modus effectivus est oppositus nihilo, non oppositione extremorum, quæ unit, sed seipso: adeoque suā entitate distincta ab extremis; quid ergo illi deest ad rationem modi? *Dices*, illum modum non esse ens per se; quæro, quo sensu, non est ens per se? si enim non est ens per se, quia ille modus non est ens substantiale: idem dicent, qui modum pro connotato ponunt. Et si illa formalitas ex natura rei, seu ille modus effectivus, est substantialis: Ergo etiam erit ens per se: quid ergo illi deerit, ne sit modus entitativus? *Dices*, quia non habet quidditatem propriam. Imò habet; quia habet propriam definibilitatem, & est ratio obiectiva intelligibilis nemine cogitante. *Dices*, te non tenere quod habeat ista formalitas, vel iste modus effectivus, distinctam etiam ex natura rei existentiam. *Contra* erit: quia illa formalitas erit opposita actu nihilo: quomodo ergo non est ens actu? si est ens actu, quid illi defideratur, ne dicatur habere existentiam actu? Deinde etiam illa formalitas, ille modus effectivus, est interdum intra causas, interdum extra causas; est enim, ut dicunt, separabilis; si autem est interdum extra causas: Ergo existit; existere enim, est extra causas esse: si existit, quid titulo existentie illi deficit, ne sit modus entitativus? *Dices*, quod per se non possit terminare actionem agentis. *Contra* erit. Terminat imprimis actionem agentis communicativi; & si antea erat nihil, modò opponitur nihilo, nec est quid increatum: quomodo igitur actionem agentis non poterit terminare?

INFER per modum Conclusionis. *Qui tenet modum effectivum, vel formalitatem ex natura rei, nemine cogitante actu pullulante, habentemque existentiam formaliter ex natura rei distinctam, est in re ipsa tenere entitatem modalem.* Ratio ex dictis, quia hæc nihilo differunt.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur argumenta, quæ potius ostendunt, quod unio non sit Modalitas.

PRÆter argumenta in Physicis allata, pono imprimis objectiones, mei in Theolog. Profess. P. Venceslai Darowski. Cum quo

OBJICITUR 1. Suppositio & terminatio, quæ suppositatur natura humana in VERBO, non est aliqua entitas media, inter humanitatem & VERBUM; sed unio hypostatica, est ipsissima terminatio formalis seu suppositio: Ergo non est media entitas, inter humanitatem

tem & VERBUM. Major probatur: quia natura humana in Christo, terminatur & suppositatur formaliter immediate, ipsamet increata subsistentia & personalitate VERBI: Ergo suppositatio & terminatio, secundum id, quod dicitur, ut vocant, in recto, non est entitas media inter naturam humanam & VERBUM.

RESPONDETUR. In nostris principiis conceditur totum, neque enim per nos, illa modalitate media, unitur humanitas & VERBUM, sed seipsis, modo explicato; ita tamen, ut hoc non possit fieri, sine præsupsita mutatione, ratione illius determinativæ modalitatis.

In aliorum principiis, dicitur communiter, negandam esse maiorem. Probatio illius distinguitur. Natura humana in Christo terminatur & suppositatur formaliter & immediate ut Quod, à Persona divina. Conceditur Antecedens. Ut Quo. Negatur. Ut Quo enim suppositatur à media illa entitate, tanquam à via & medio, ut fiat terminatio: Ut Quod autem, à Persona divina, tanquam ratione Quæ terminandi, & principio suppositandi formaliter.

INSTABIS I. Id, quo formaliter, & exercitè, & in actu secundo terminatur & suppositatur natura humana in Christo, debet esse, ipsum formale & exercitum subsistere divinum filiale: sed nullum ens creatum, quale est illa entitas intermedia, est ipsum formale, actuale, & exercitum subsistere divinum filiale: Ergo nullum ens creatum, proinde neque entitas intermedia, potest esse id, quod formaliter, exercitè, & in actu secundo terminatur & suppositatur natura humana in Christo. Major probatur. Natura humana in Christo subsistit filialitate divina: Ergo id quo formaliter, exercitè, & in actu secundo terminatur, & suppositatur natura humana in Christo, debet esse ipsum formale, actuale & exercitum subsistere filiale divinum. Consequentia probatur: quia hoc, quod est, naturam humanam subsistere filialitate divina, ab eo tantum habet natura humana, quod est ipsum, Quo formaliter, exercitè, & in actu secundo, filialitas divina.

RESPONDETUR. Quod hic terminus, ratio terminandi ut quo in actu secundo, sit terminus genericus, & ad duo distinctissima restringibilis: nam ratio terminandi ut quo, sumpta pro forma, quæ entitativè est terminus, spectat ad ipsam personam; quæ est terminus naturæ, habetque se sicut ratio quæ terminandi, & quod idem est, ut quod terminat. Ratio autem terminandi ut quo, accepta pro via & medio, quo se terminus ille actu communicat, est illa entitas intermedia per Modalistas. Vi ergo hujus doctrinæ distinguitur major. Id quo formaliter, exercitè & in actu secundo, tanquam per formam quandam, terminatur natura humana in Christo, debet esse ipsum filiale esse divinum. Conceditur Major; quo, tanquam medio &

viâ communicandi illum terminum, terminatur natura humana, debet esse ipsum Filiale esse divinum. Nego maiorem.

INSTABIS 2. Ut natura humana subsistat in Christo actualiter, debet id habere ab aliquo actu: at hic actus, per Modalistas, nullus potest assignari. Quia imprimis non potest dici, quod hoc habeat ab illo actu, qui dicitur esse, Id quo, formaliter, exercitè, & in actu secundo, terminatur natura humana; quia istud quo, est aliquid creatum, adeoque non est ipsum filiale subsistere: neque etiam potest id habere ab ipso præcisè subsistere divino; siquidem ipsum subsistere divinum, prout ab illa modalitate præcisum, non est per modalistas, Id quo natura humana terminatur & suppositatur formaliter, exercitè: jam autem natura humana non potest aliunde habere, id quod est subsistere actualiter, divinè, nisi ab eo, quo actualiter terminatur & suppositatur.

RESPONDETUR. Diverso modo id haberi à Modalitate, nempe tanquam à via & medio; & diverso modo, ab ipsamet filialitate divina, tanquam ratione ut quo, simul habente rationem quæ terminandi; adeoque rationem ut quod.

INSTABIS 3. Subsistentia increata VERBI, quatenus comparatur ad naturam humanam, præcisè ab entitate modali, nihil confert exercitè humanitati; neque etiam humanitas, comparata ad subsistentiam VERBI, tanquam ad principium terminativum, sortitur aliquem specialem effectum: præter illum, quem habet formaliter ab illa tertia entitate media; alioquin, illa Entitas media, frustra poneretur: Ergo.

RESPONDETUR. A ratione formali ut Quo, sumpta, pro forma, quæ est terminus, habet aliquod esse speciale humanitas, nempe, Esse divinum, quod ipsum Esse divinum, terminativè dicit illa modalitas; esse autem formale, quod habet ab entitate intermedia, est esse uniti, & esse habentis medium & viam, ut sibi illa persona communicetur. Nec inde tamen sequetur, otiosam esse illam entitatem intermediam: Si enim personæ competeret esse ita rationem terminandi, ut nunquam indigeret viâ & medio ad terminandum, otiosa jam esset illa modalitas; secus si possit, ut revera potest, esse, & non terminare v.g. naturam humanam.

Hæ rationes ostendunt bene intentum supra, suntque probationes ejus Conclusionis, quæ dicit, quod formaliter ratio unionis, non sit pendenda ab illa entitate. Solutæ tamen sunt ad defensionem communioris sententiæ; unde, & instantiæ allatæ concedi possent omnes, in nostris principiis.

OBJICITUR 2. Communicatio & indivisio duorum secundum idem esse, non potest fieri per aliquam entitatem mediam distinctam ab ipso esse, quod communicatur; sed terminatio

*n

& sup-

& suppositio naturæ humanæ, quam exercet VERBUM, est communicatio & indivisio duorum in eodem esse: Ergo non potest esse per aliquam mediam entitatem distinctam. Minor probatur. Quia, si terminatio & suppositio humanitatis, quam exercet VERBUM, non est communicatio & indivisio duorum in eodem esse, verum esset dicere: Esse hypostaticum VERBI, non est Esse hypostaticum humanitatis; quod est absurdum. Major principalis probatur. Communio formalis duorum, & indivisio quoad Esse, est inter ea, quorum unum, vel est id, quod aliud, vel est id, quo aliud: adeoque, ut inter potentiam & actum intercedat communio & indivisio quoad Esse; sed si præter actum & potentiam, esset tertia entitas, quæ sit id *Quo*, in actu secundo, formaliter & exercitè, actus faciat potentiam talem: sequitur, quod non ipse actus erit id, *Quo* potentia sit id actu, ad quod erat potentia: sed tertia quædam entitas, prorsus distincta ab entitate actus & potentia.

RESPONDETUR. Communicatio & indivisio duorum secundum idem esse, non potest fieri per aliquam entitatem intermediam, tanquam per terminum & ipsum esse communicatum. Concedo maiorem. Communicatio & indivisio duorum secundum idem esse, non potest fieri per aliquam entitatem tertiam, tanquam per rationem, quæ sit medium, via &c. communicandi illud esse. Nego maiorem. Concessa quæ Minori, distinguitur consequens, & negatur consequentia. In nostris autem principiis, sicut & sequentibus instantiis, conceditur totum: tantum negabitur, quod possit transiri ad illud esse actu, ad quod fuit potentia, sine connotata modalitate.

INSTABIS I. Quia si unum extremum est id, *Quo* alterum formaliter est: Ergo ipsummet esse unius extremi est formaliter ipsum esse alterius extremi; Ergo unum extremum, quæ extremum, est seipso indivisum ab alio extremo quoad esse: Ergo ulterius gratis fingitur tertium quoddam esse, quod se gerat per modum medii.

RESPONDETUR. Distinguendo Consequens primum. Ergo ipsummet esse unius extremi, tanquam formæ & termini, est formaliter ipsum esse alterius extremi. Concedo consequentiam. Ipsum esse unius extremi, est formaliter ipsum esse alterius, per modum viæ, & medii, illam rationem communicandi. Negatur consequentia; ad hocque est necessaria illa entitas.

INSTABIS 2. Sicut res, cum erat in potentia, laborabat uno non esse, ita, cum est in actu, satiatur uno esse; & actus utitur ipsamet actualitate sui esse, tanquam medio, quo formaliter potentiam extrahit ex illo non esse.

RESPONSUM, ipsam entitatem uti suo esse, tanquam medio, quo formaliter in genere formæ, termini, complementi, extrahitur poten-

tia ad esse; sed non uti suo esse, tanquam viâ medio, ad communicandum illud esse extraktivum.

INSTABIS 3. Privatio formæ, quæ est in materia, debet tolli per esse ipsiusmet formæ, non autem per aliquid aliud distinctum: non esse enim, non tollitur nisi per esse: Ergo & carentia esse hypostatici divini, quæ est in natura humana, debet immediatè formaliter tolli, ipso esse hypostatico VERBI; non autem per aliquam entitatem distinctam.

RESPONDETUR. Duplicem formæ privationem dici à materia. *Imò* Formæ ratæ, quæ est ratio ut *Quo* in genere formæ, termini, complementi: & hæc tollitur per ipsammet entitatem formæ, termini, complementi, consequenter personæ. Aliam autem privationem dicit materia, privationem rationis communicandi, viæ & medii ad illam formam; & hæc privatio tollitur dictâ modalitate.

INSTABIS 4. Hoc subsistere divini VERBI, quod vocatur *Quo* extremi, seu formæ, termini, & complementi, quando se gerit per modum extremi *Quo*, confertur naturæ humanæ ali-quod esse formaliter & immediatè seipso, an non confert? si confert: certum est fore increatum; cum nihil habeat VERBUM in seipso, non increatum; proinde si confert aliquid seipso naturæ humanæ, erit id increatum, nimirum ipsum subsistere VERBI; quod proinde subsistere, erit formale vinculum, in quo natura humana, colligata est personæ divinæ: siquidem nullum potest esse formalius vinculum duorum, nullaque intimior communicatio & conjunctio, quam si erit indivisum idem utriusque esse; consequenter omne aliud medians vinculum, est superfluum. Si autem dicas, tunc cum VERBUM se gerit per modum extremi ut *Quo*, non conferre naturæ humanæ ullum esse increatum, formaliter & immediatè seipso, sed tantum transmittere quodammodo, ad naturam humanam, illum modum creatum mediæ entitatis: & vicissim naturam humanam refundere illum modum in personam VERBI; tunc ex hoc manifestè sequitur, naturam humanam, & Personam VERBI, non communicare secum formaliter ullum aliud esse, præter illud, quod affert ille modus creatus, mediæ entitatis; de hoc autem non est dicere, quod sit ipsum esse formaliter substantiæ divinæ: Ergo inter esse naturæ humanæ, quod habet ex vi illius modi superadditi, & inter ipsum subsistere increatum VERBI, est divisio quoad esse. Probatur consequentia. Quia ubi habet locum affirmatio & negatio, ibi necessariò est divisio duorum quoad esse: Ergo si de modo illo, addito supra humanitatem, potest affirmari, quod sit quoddam esse creatum, & potest negari, quod non sit ipsum subsistere increatum: sequitur quod natura humana, etiam illo modo mediæ entita-

titatis affecta, sit divisa quoad esse, ab increato subsistere VERBI: consequenter dici tantum posset, unio humanitatis in hypostasi, non tamen unio secundum hypostasim: inter quæ duo, observat Cajetanus, ex S. Thoma, differentiam, hic q. 2. a. 5. ad 3.

RESPONDETUR. Illud extremum, quod est persona divina, cum habet rationem extremi actu, confert humanitati in ratione formæ, termini, complementi, aliquod esse formale seipso immediate: neque enim in hoc genere mediat quidquam; sed non confert quidquam immediate, in genere rationis ut Quo, Medii, Viæ, ut communicet se illa ratio formalis, & immediata, seipsa tribuens rationem increati, Non est autem majus vinculum, quam seipsis uniri: Sed dicent Modalistæ, id non posse haberi inter ea, quæ possunt non esse unita & existere: nec ulterius sequetur, quod ex vi illius modi, sit divisa humanitas ab increato Subsistere VERBI: quia ille modus essentialiter terminativè, dicit VERBUM, & cum dicat essentialiter terminativè VERBUM, fit ut ex vi illius unionis, non dicat humanitas negationem filialis esse divini.

INSTABIS 3. Admisso illo duplici Quo, in explicabile erit, quid sit illud Esse id, Quo aliud, tanquam formâ, & quid sit, esse id Quo aliud, tanquam viâ? consequenter, quid sit in homine, id, quo corpus vivit tanquam formâ, & quo vivit tanquam medio.

RESPONDET Modalistæ. Id, Quo tanquam formâ, est ens ratum, estque ipsa anima v. g. id autem Quo aliquid tanquam viâ, est ipsa illa modalitas: sicut & in principiis oppositorum, unio quæ est formalitas, vel Modus essetivus, est viâ, & id Quo unitur, nemine cogitante, ipse actus & potentia.

OBJICITUR 3. Non sunt multiplicanda entia sine necessitate, nulla autem necessitas istius entitatis modalis.

RESPONDETUR. Necessitatem illius esse ad salvandum transitum à contradictorio.

Punctum Difficultatis 3.

Solvuntur Argumenta contra Modalitatem pro connotato importatam.

CONTRA modum nostrum defendendi unionem hypostaticam, quem innuit Vasq. disp. 18. cap. 3. num. 26.

OBJICITUR 1. Si, antequam intelligatur natura sustentata, & terminata à VERBO, intelligitur cum illo modo, tanquam cum aliquo prævio: sequitur, quod simul, atque concipitur unita, intelligatur novum aliquid in ipsa: ac proinde, præter ipsam suppositionem & terminationem, quam intelligimus in suo genere à VERBO provenire, tanquam à susten-

tante, deberet esse alius novus modus in natura ipsa, idque distinctus ab illo præcedenti quem præhabuit; seu potius sequitur ipsam terminationem & suppositionem, debere esse aliquid novum in ea; eaque enim fieri potest, ut natura terminetur, & hoc ipso non habeat in se aliquid, quod non habuit antequam terminaretur: siquidem contradictoria de aliqua mutatione, enuntiari non possunt.

RESPONDETUR. Negando sequelam. Posito autem illo modo pro connotato, ponitur aliquid novum reale in natura, scil. ipsa Persona assumens, quæ sine illo connotato, non est determinata ad assumptionem; ponetur etiam novum formaliter in natura, scil. actus secundus assumptionis, ad quem transitur, ratione præviæ positæ entitatis Modalis; nec erit jam necessitas ullius alijs modi entitativi conurgentis.

INSTABIS. Si præter entitatem noviter productam, datur aliquis alius effectus formalis, proveniens à solo VERBO, nimirum, ipsa terminatio & suppositio naturæ, frustra jam ponitur illa entitas modalis determinativa.

RESPONDETUR. Non frustra ponetur, quia non transiret ad illum effectum formalem, proveniente à solo VERBO, sine ulla entitate, quæ sola est sufficiens mutatio. Et licet suppositio & terminatio, quæ proficiscitur à Persona, fiat sine ulla nova entitate superaddita, determinatio tamen illa, non potest fieri sine nova entitate; quia mutatio sufficiens, ut trans-eatur ad esse suppositionis, haberi poterit ex illa posita modalitate, & sine illa non haberetur; nihil autem simile ostenditur, per quid transiri posset ad ipsam illam determinationem.

OBJICIT 2. Commune argumentum Lugo, probans, illam unionem, esse modum. Repugnat dari denominationem novam realem, absque ulla nova reali forma, à qua proveniat; sed denominatio humanitatis VERBO unitæ, est realis & nova: Ergo oportet aliquid novum à parte rei poni, ratione cuius sit vera talis denominatio; hoc autem novum, non sunt sola extrema: potuisset enim esse VERBUM, & hæc eadem humanitas in rerum natura, absque eo, quod humanitas esset unita VERBO: Ergo debet dari aliquid aliud præter extrema, ratione cuius, verificetur hæc prædicatio, & denominatio formalis nova.

RESPONDETUR. Concedendo totum: hoc autem novum, dicitur esse connotatum illud modale. Major deberet etiam, nonnisi cum explicatione, admitti: denominatio enim uniti, præter humanitatem & personam VERBI, in circumstantia illius connotati, est denominatio realis, prout realis opponitur fictæ: sed non nova realis, hoc est, physicè, entitativè ab illa distincta. Quod si est nova realis denominatio, prout opponitur fictæ, sufficiet etiam dari novam

novam formalitatem realem, prout opponitur fictæ, quæ sit ipsa unio pro formalitate accepta; non est tamen necesse, ponere novam formam physicam, & entitativam, distinctamq; realiter. Et ita, relatio est forma denominans relatum, quæ forma, est realis prout opponitur fictæ: sed non realis, quasi sit entitative distincta à fundamento, in circumstantia termini, & rationis fundandi, posito.

INSTAT 1. Hurtadus. Potest perire unio hypostatica, & separari à natura humana & VERBO, adeoque interire, absq; hoc, quod aliquid intereat identificatum naturæ humanæ, aut VERBO; Ergo id, quod est humanitatem uniri VERBO, est alia forma, quæ non sit natura humana, nec VERBUM. Probatur Consequentia; quia non potest aliquid corrumpi & desinere realiter, quin corrumpatur, quicquid est realiter unum & idem cum ipso; & e contra, quod perseverat alio corrupto, non est idem realiter cum ipso.

RESPONDETUR. Sicut potest perire relatio, manente pariete albo, nec tamen relatio distinguitur realiter à pariete; quia non potest perire, si ponatur circumstantia termini, & rationis fundandi; ita quamvis perire possit unio hypostatica, manente personâ VERBI & humanitate, non supponitur, unionem hypostaticam esse distinctam modaliter; quia etiam non potest perire, manente humanitate & VERBO, in circumstantia connotatâ modalitatis. Dici etiam posset, quod pereat unio hypostatica, peritione debitâ formalitatibus & connotativis entibus; quas formalitates, & connotativa entia, non est necesse distinguere physicè; licet non pereat tanquam forma physica.

INSTAT 2. Arriaga. Acceptis illis omnibus phrasibus, quas nominales afferunt, vel est aliquid ex parte objecti, quod antea non erat, vel non est: si non est: ergo non est facta mutatio: ergo nec transitus, à non esse uniti, ad esse uniti: si autem est aliquid ex parte objecti: ergo habetur intentum.

RESPONDETUR. In principiis nostris sufficientem esse illam entitatem modalem pro connotato importatam, non tamen habet per hoc intentum Arriaga: quia ille vult, pro ipso formali unionis, importari illam entitatem.

INSTABIS 3. Sex semper facit sex, sive dicas bis tria, sive ter duo, sive sexies unum: Ergo etiam, si nihil plus dicit unio, quàm VERBUM & humanitatem, quidcunque dicas, semper idem dicis.

RESPONDETUR. Dicere plus unionem, nempe illam entitatem modalem, non quidem quæ constituat rationem formalem uniendi, sed tamen quæ sit connotatum prærequiritum.

OBJECITUR 3. Assignatâ hac modalitate, non assignatur terminus intrinsecus, de novo

productus per unionem, quem requirunt Modalistæ.

RESPONDETUR. Argumentum sicut proponitur non convincere, nam Modalistæ nolunt produci per illam unionem, aliquem alium terminum, sed ipsam unionem dicunt esse terminum, qui producit; & tamen arguens assumit, quod per unionem deberet aliquid, idque physicè, in sententia Modalium, produci. In sententia, quæ requirit hanc modalitatem pro dispositione, directè dici potest, quod non detur actio efficientis, nisi ad illam dispositivam modalitatem, cui responderet tanquam terminus dispositio illa. In nostris autem principiis, assignatur illi actioni efficienti terminus physicus, nempe modalitas determinativa. Addo, cum hæc sententia sit media, inter sententiam Modalium & Nominalium, non esse necesse, ut omnia assumpta Modalium indiscriminatim admittat.

INSTABIS. Ille modus, si est præviis ad unionem, non potest determinare essentialiter & non impedibiliter etiâ divinitus, ad esse uniti; sic enim jam divina potentia determinaretur per aliquid prævium creatum, & necessitaretur ad uniendum, ab aliquo ente creato, quod non esset unio, sed prius unione.

RESPONDETUR. Argumentum hoc probare multum; probat enim, quod prius non possit determinare essentialiter, ut sit hoc se sequens, & sequens, & posterius; neque enim determinationem sequentis, habet à sua entitate, cum potuerit esse, & non esse sequens: sed hæc determinatio habetur ab illo antecedente, quod est prius. Probaret item, quod fundamentum relationis, ratio fundandi, & terminus, non determinet essentialiter, & inimpedibiliter, etiam divinitus, ad esse relationis. Sic enim determinaretur per aliquid prævium divina potentia. Probaret item, quod possit esse actio efficientis sine effectu, quia est quid prævium ad effectum. Directè autem dici potest, quod à prævio per rationem non nisi, & habente vim essentialiter determinandi, possit determinari potentia divina; licet ab aliquo prævio tempore, & non habente vim essentialiter determinandi, non possit determinari. Si illo priori modo determinetur potentia divina, nihil absurdum est; ut ostendit allata inductio. Et certè, si aliquid sit prævium, non nisi ratione, & sit insuper illud ipsum in re, secundum omnia quæ ad illud spectant consideratum, sicut in re relatio est fundamentum, terminus, ratio fundandi; non erit absurdum, quod concurrente Deo ad hoc prævium, jam concurrat Deus & ad hoc, quod in re est illud. Item si concurrat Deus ad essentialiter determinativum, hoc ipso ligat se Deus suo concursu, ut non possit non velle illud, ad quod debet esse determinatio; hoc ipso enim convinceretur nolle concursum ad essen-

ad essentialiter determinativum; cum tamen vera ad illud concurrerit. Universaliterque, tunc est absurdum ab alio prævio determinari potentiam divinam, quando potest non intelligi, illud prævium producendo, determinare se omnino Deus, etiam ad secutura: haberet enim determinationem, in linea existendi creata, libertas divina, & non à sua voluntate: nam in linea possibili, non voluntas divina possibilitatem, sed possibilitas voluntatem divinam determinat.

Et quia in re, unio, dicit naturam humanam, Personalitatem, & illud connotatum; dicitque illud connotatum vim essentialem determinantem ad unionem: fit, ut determinando se Deus ad illud prævium producendum, liget etiam se, ut sequatur unio; tuncque suppositio antecedens tollit libertatem, quando illa posita, non potest non sequi eventus, & insuper, non est in mea potestate ponere, vel non ponere illam suppositionem antecedentem: est autem in potestate Dei, ponere, vel non ponere, illam entitatem determinativam.

CONTINUATUR SOLUTIO.

OBJICIT 4. Quidam, ostendendo, quod hæc entitas modalis sit intrinsecum constitutum, & pars uniti hypostatici. Positis omnibus constitutivis intrinsecis uniti hypostatici, cæteris verò omnibus ablatis extrinsecis, eo ipso formaliter & immediate ponitur unitum hypostaticum: quod utique identificatur suis intrinsecis constitutivis. At verò posito VERBO & humanitate, ablata verò modalitate, eo ipso formaliter & immediate non ponitur unitum hypostaticum: Ergo Verbum & humanitas non sunt omnia constitutiva intrinseca uniti hypostatici; sed præter hæc, illa entitas modalis est constitutum intrinsecum.

RESPONDETUR I. Non esse hoc formatum argumentum, per recurrentes eosdem terminos: nam subjectum minoris est istud: Posito Verbo & humanitate & ablata modalitate: cuius ablata modalitatis, non fit mentio in consequenti: additum enim illud, quod præterea illa modalis entitas sit constitutum intrinsecum, non spectat ad complendum subjectum minoris, sed se tenet per modum additi & illustrativi consequentis. Quod si formetur ita consequens: Ergo Verbum & humanitas, ablata entitate modali, non sunt constitutiva intrinseca uniti hypostatici, concedetur totum; non quod illa modalitas habeat rationem constitutivi, sed quia Verbum & humanitas, non nisi in circumstantia illius modalitatis, sortiuntur denominationem uniti. Non repugnat autem, ut aliquid sortiatur denominationem aliquam, in aliqua circumstantia, ita ut illa denominatio, in re, sit ipsum illud in tali circumstantia posi-

tum. Sed hoc argumentum, & sequentia, plenius discussa vide in materia de Relatione, & in materia de Sacramentis, ubi de constitutivo intrinseco: & ubi agitur, an intentio sit pars Sacramenti?

RESPONDETUR 2. Retinendo responsionem, quam sibi opposuit oppugnans; scilicet quod posito Verbo ut actu terminante, & humanitate ut actu terminata à VERBO, eo ipso ponatur denominatio uniti hypostatici.

INSTAT. Hoc quidem verè dicitur, sed petitur principium: quia totum argumentum, quod procedit de unito hypostatico, omnino integrum redit de denominatione VERBI terminantis, & humanitatis terminatæ: probatque, in hac denominatione, modalitatem, de qua agimus, esse intrinsecum constitutum.

RESPONDETUR. Negando hic peti Principium, sed potius stari in principio, quæ duo per hoc inter alia distinguuntur: quia petens principium, hoc ipsum solum pro ratione reddit, de quo est quæstio: stans autem in principio, habet tantum pro Regula, cur aliquid concedere vel negare dicatur: ne convincatur quod in consequenter affirmet vel neget, quod etiam fit in præsentia. Porro si quæretur, quare unitum hypostaticum possit haberi, sine modalitate tanquam constitutivo, pro ratione adfertur: quia sufficit, quod constitutum intrinsecum sit ipsum VERBUM prout terminans, & humanitas prout terminata: licet, istam rationem *Prout*, non habeat, nisi in circumstantia modalitatis. Obijciens autem non probat, quod sit impossibilis denominatio, quæ sit in re ipsum illud denominatum, in tali circumstantia positum. Addo, respondere ad definitum per definitionem, non est petere principium: definitivè autem unitum hypostaticum, est VERBUM prout habet rationem actu terminantis naturam humanam, & natura humana prout habet rationem actu terminatæ. Non repugnat autem haberi istud *Prout*, modalitate illà positā, non nisi pro connotato: hinc rogari debet, ut propositio hæc probetur: Implicat denominatio, quæ sit ipsum denominatum, in tali circumstantia positum.

Supponit etiam arguens, ablato connotato extrinseco, manere omnia constitutiva intrinseca, quod repetitò negatur doceri à nobis. *Hinc potius*

RESPONDETUR 3. Retinendo item responsionem prævisam ab objiciente, quod scilicet ablata istā modalitate, non maneat illius totius constitutiva intrinseca, in actu secundo & formaliter, sed tantum in actu primo, & materialiter.

INSTAT. Ergo jam omnia constitutiva intrinseca, in actu secundo, totius hypostatici, important aliquod constitutum intrinsecum, præter Verbum & humanitatem, quod certe non erit aliud, nisi illa modalitas.

RESPONDETUR. Hanc ipsam illationem probandam fuisse, eò quòd desideratur probatio istius Majoris: Implicat denominatio, quæ sit ipsum illud, in tali circumstantia positum. Rogatur item probatio istius majoris: Implicat, ut in entibus connotativis, habeat hoc rationem constitutivi intrinseci, in tali circumstantia, & non habeat rationem constitutivi intrinseci, extra hanc circumstantiam.

OBJICIT 3. Sequitur ex his responsionibus quòd ablata illà modalitate, ablato item connotato, non maneat quidem ens connotativum, maneat absolutum: quod dici non potest: quia in sententia nostrorum communi, ens respectivum non distinguitur realiter ab absoluto: si ergo extra circumstantiam extrinsecam, manebit ens absolutum, cum quo adæquatè identificatur ens respectivum in circumstantia extrinseci, adhuc, extra istam circumstantiam, debet manere ens respectivum, ne dicatur, idem menere sine seipso, extra circumstantiam requisitam.

RESPONDETUR. Concedendo primam sequelam. Quod attinet ad secundam, illa hoc sensu est vera: quòd scil. relatio, non sit entitas realiter superaddita, quod & nos concedimus; licet ex nostris tenuerint aliqui oppositum: & hinc in nostra Provincia Pater Laurentius Pikarski. Cæterum tota connotantium schola negat, quòd aliquod ens, non evadat absolutum, cum fuerit respectivum, si desit circumstantia rationis fundandi & termini. Tertia autem sequela negatur: est enim illa ipsa major, cujus probatio desideratur, nempe: Implicat denominatio, quæ sit ipsum denominatum in tali circumstantia positum. Nec manebit idem sine se ipso, extra circumstantiam requisitam; quia illa *Relatio*, illud *Prout*, illa *Denominatio*, non quomodocumque est ipsum denominatum, sed denominatum in tali circumstantia: Et, si denominatio simpliciter identificaretur denominato, non manente denominatione, & manente denominato, maneret idem sine se ipso; sed, quia illa denominatio est ipsum denominatum, non nisi in tali circumstantia positum, hinc non manebit denominatum sine se ipso; quia illa denominatio est illud denominatum, non nisi in tali circumstantia positum, quod repetitò dictum.

INSTAT 1. Etiam Ens respectivum, per se ipsum præcisè, est id quod est: Ergo fieri non potest, ut ens respectivum, nunc identificetur adæquatè enti absoluto, quando adest circumstantia extrinseca: nunc verò distinguatur realiter ab eodem absoluto, quando deest circumstantia extrinseca.

RESPONDETUR. Nego consequentiam: in qua ipsa vertitur cardo difficultatis, adeoque probari debuit: eò quòd non sit ostensum, repugnare denominationem, quæ sit ipsum deno-

minatum in tali circumstantia positum. Desideratur item probatio, cur repugnet, ut ens respectivum, sit ipsa entitas absoluta, in tali circumstantia positi? & casu, quo non adsit illa circumstantia, non hoc sensu distinguetur realiter respectivum ab absoluto, quasi separaretur tunc aliqua entitas, & pereat; sed quia nemine cogitante, ablato termino, definit habere rationem respectivi.

INSTAT 2. Ens respectivum & absolutum differunt essentialiter: Ergo additio circumstantiæ extrinsecæ, mutans ens absolutum in respectivum, transessentiabit unam essentialitatem in alteram, quod implicat: diciturque arguens, quòd hoc argumentum revera illum convincat.

RESPONDETUR. Argumentum multum probare, nam indubiè etiam in principiis argumentis, in relatione prædicamentali, ens absolutum, additione termini tanquam partis, evadit respectivum: Ergo additio illius termini, transessentiabit ens absolutum in respectivum. Unum item numerale, est absolutum, unum autem & unum, evadit respectivum, quia evadit par, numquidne tunc transessentiatur unum numerale? Animal aliam habet sui definitionem, ratione aliam: numquidne conjunctio istorum duorum in homine, facit transessentiationem? Hinc in forma distinguitur antecedens. Ens respectivum & absolutum differunt essentialiter, hoc est, definitio respectivi, non est definitio absoluti, concedo antecedens. Ens absolutum & respectivum differunt essentialiter, hoc est, non potest ens absolutum unquam fortiri & acquirere denominationem respectivi: nego antecedens. Tuncque primum ens absolutum transessentiaretur in respectivum, si definitio respectivi, esset definitio absoluti, quòd in præsentia non contingit, nec a nobis docetur.

INSTARI potest 3. Unio hypostatice est, per nos, ipsum verbum & natura humana, in circumstantia prædictæ modalitatis: Relatio item est ipsum fundamentum in circumstantia rationis fundandi & termini; & sic de reliquis connotatis: quærere restabit, cur illa circumstantia non habeat potius rationem partis?

RESPONDETUR. Etiam per oppositos, datur constitutivum intrinsecum relationis transcendentalis, quod constitutivum intrinsecum, per illos, ne quidem partialiter completur ratione fundandi & termini; & tamen imaginabile est, quòd entitas illa, independentè à proportionato sibi termino, & ratione fundandi, habeat rationem constitutivi intrinseci; cum tamen per illos, illæ circumstantiæ non habeant rationem partis, in dicta relatione: ita nec in præsentia habebunt. Deinde duplicia sunt tota. Quædam tota rigorosa, quæ est totum compositum ex corpore & anima, quò etiam revocantur ea, quæ habent proportionem

tionem cum manifestè partibus; & alia sunt tota non rigorosa, sed potius conflata ex pluribus; quale conflatum est cognitio, nempe ex tendentia vitali, & ex objecto. Ad quæ non rigorosa tota, revocaretur conflatum, ex intrinseco, ratione nectendi, & extrinseco, seu *Aliud*. Hinc si totum illud non sit rigorosum, illud *Aliud*, seu extrinsecum, item illa circumstantia, poterit non esse pars; sed nonnisi unum ex extremis, conflatum illud ingredientibus; quod extremum in omnibus parificatur parti, excepta denominatione partis, & denominatione intrinseci. Denique, ex eo illa circumstantia, non est pars, item ex eo, fundamentum in circumstantia termini positum, non dicit illam circumstantiam pro parte, quia terminus, cum sit *Aliud*, ex ipso prædicato *Aliud*, non dicit proportionem cum intrinseco. Quod fusiùs vide defensum, in materia de Pœnitentia, ubi actum, an peccata sint intrinsecum constitutivum sacramenti Pœnitentiæ? *Sed insuper hoc idem aliter proponitur.*

Constitutiva intrinseca debent esse proportionata, ipsimet constituto; si enim non essent proportionata, non illud, sed aliquid aliud constituerent; & ob improprietatem, identitatem non dicerent. Quia ergo ipsum constitutum, quod est Relatio, vel Relativum, dicit rationem ad aliud, adeoque importando, & ad, & aliud; ideo & constitutiva intrinseca, debent importare & ad, & aliud; si important constitutiva intrinseca & ad, & aliud; cum se ipsum nihil dicat pro extrinseco, debet constitutivum illud dicere, & entitatem fundamenti, & insuper illud ad, illud aliud: quod si: est aliud si: est ad, debet illud pro extrinseco dicere; nam, & nihil est ad se, & nihil sibi aliud; consequenter circumstantiam, quæ salvat illud ad, & illud aliud, debet dicere pro extrinseco: cumque relatio prædicamentalis, sit relatio adveniens; ad salvandam proportionem, etiam constitutiva illius debent habere rationem advenientis; consequenter idem fundamentum, ratione advenientis circumstantiæ, habebit rationem constitutivi intrinseci, extra illam circumstantiam, non habebit.

DIFFICULTAS III.

Quo ordine peracta est unio hypostatica?

De hoc ordine assumptionis tractat Suar. integrè disp. 17. Valent. disp. 1. q. 6. pun. 2. Amicus disp. 8. Sect. 7. Tituli sensus est: An Persona, priùs aliquid in humanitate terminarit, & non simul totum? & quia prioritas duplex est, Temporis, & Naturæ: constat in Catholica Theologia, fuisse simul assumpta tempore à VERBO, nec præfuisse priùs tempore Naturam humanam, huic toti hypostatico; & oppositum censetur esse pars erroris Euthychiani, ut vide-

re est apud Valent. disp. 1. q. 2. puncto 1. parag. *Tertius error.* Probarique id potest ratione fundatà in Conciliis & Patribus. Quia vel præfuit corpus solum, vel anima sola, vel utrumque, illi Toti, quod est Christus, non solum corpus; quia hoc sine forma substantiali non existit, non secundum solam animam; quia, quod animæ præexistant corporis formationi, & v.g. quod sub initium mundi sint creatæ, est error damnatus in Synodo 5. & 6. Constantinopol. Idem habet Leo Papa, Epist. 71. *Catholicam Fidem constanter atque veraciter prædicare, quòd anima hominum non priùs, quàm suis inspirantur corporibus, fuere.* Quod si animæ reliquæ non præfuerint suis unionibus, nec anima Christi præfuit. Non etiam præfuit Totum; quia alias etiam debuisset præfuisse Persona creata, quod negant Patres. Quod autem attinet ad prioritatem Naturæ, citati nostri tenent, priùs naturà in intentione assumptum esse: Totum, quàm partes, in executione autem, priùs naturà partes, quàm totum; & quidem, quod priùs intentione assumptum sit totum quàm partes, ratio est: quia illud priùs ratione assumitur, quod principaliter & ultimè intenditur, Deus autem intendit principaliter & ultimè, unire totam humanitatem cum VERBO. Est ergo tantum difficultas, an in executione, priùs naturà, assumptæ sint partes, quàm totum?

DICENDUM est, Priùs naturà in executione assumptum esse Totum, quàm partes. Est Conclusio Scoti & Durandi in 3. dist. 2. q. 2.

PROBATUR I. Conclusio ratione desumptà ex S. Thoma q. 6. a. 4. ad 3. ubi sic ait. *Unione personali, priùs secundum intellectum, oportet quòd caro uniatur animæ, quàm verbo; quia ex unione ad animam habet, quòd sit unibilis VERBO in Persona; præsertim, quia Persona non invenitur, nisi in anima rationali.* Ex quo loco sic formatur argumentum. Prius est naturà, (indubiè in executione) unita caro cum anima, quàm unita VERBO: quia VERBUM est unitum nonnisi carni humanæ, non est autem caro humana, ante unionem cum anima; ergo etiam, priùs naturà, in executione, est unita Persona Toti, quam partibus. Consequentia probatur. Ideo, priùs naturà, unita est in executione caro animæ, quàm VERBO; quia caro, ex unione ad animam habet, quòd sit unibilis VERBO; sed etiam ex unione Personæ ad totum, habent partes, quòd sint unibiles Verbo; ergo. Minor probatur. Ideo caro ex unione ad animam habet, quòd sit unibilis VERBO: quia sine unione ad corpus, non potest intelligi, esse natura humana; sed etiam sine Toto, non possunt intelligi partes esse natura humana. Ergo etiam partes habent esse unibilium VERBO, ex unione Personæ ad Totum. Hocque videtur significare S. Thomas, dum docet, Personam non inveniri, nisi in rationali natura, rationalis autem natura in homine, est Totum;

non verò vel ipsa anima, vel ipsum corpus, vel utrumque non per modum totius acceptum.

Idem sic proponitur; Illud, etiam in executione, prius naturā assumi debet, propter quod alia assumuntur; quia etiam in executione, ratio propter quam aliud, est prior illis, quæ propter illud; sed partes assumuntur propter totum: non enim ideo assumitur homo, quia assumitur corpus & anima; sed ideo assumitur corpus & anima, quia assumitur Totum, seu homo. Quod ipsum probatur. Quia, si per impossibile distincta essent realiter homo, & ab alia parte, anima & corpus unita; assumeretur potius totum: quia illud potius est terminabile personaliter, & suppositabile: illudque potius est homo, adeoque potius assumibile: cum venerit Christus ad salvandos homines.

PROBATUR 2. Argumento Scoti. Illud primò est assumptum, quod fuisset primò personatum, si fuisset suæ naturæ relictum, & non assumptum à VERBO; tale autem est natura tota, & non partes: quoniam natura tota est primò apta, ut sit Persona, & partes non nisi per illam; VERBUM autem supplevit vices Personæ creatæ: ergo illud, quod fuit primò personabile, primò fuit assumptum.

RESPONDET Cajetanus, cujus Responsionem ad hos terminos reducit Valentia. Negat scilicet, eodem ordine, per alienam personalitatem terminari naturam, quò terminaretur per propriam; nam natura ita personatur, ut ipsa sit Origo & principium, quasi efficiens, illius personalitatis, indeque fit, ut quia tota natura est principium suæ personalitatis, & partes non nisi per naturam, inde inquam fit, ut tota natura primò personetur per propriam substantiam, cum non substat ratio, eundem ordine, non terminet naturam & ejus partes, quo ordine profuxit à suo principio, è contra, cum natura personatur per alienam personalitatem, integrum est Personæ assumendi, inchoare executionis ordinem in terminando, undecunque velit, nimirum vel à partibus, vel à tota natura.

CONTRA est. Tum quia, si est personabile, non nisi Totum, non erit in libertate assumendi, inchoare, unde voluerit, Personationem. Tum quia non est ratio, cur sicut ea Persona, quæ principium habet à natura, primò terminat naturam, cur non etiam Persona, quæ non habet principium à natura, supplet tamen id, quod fecisset propria Persona, cur inquam, non sequatur, in personando per prius vel posterius, conditionem propriæ Personæ. Tum quia, pro eo instanti rationis, pro quo non intelligitur totum, non intelligitur, in natura, indigentia substantiæ; cum eam non sit nata haberi, nisi pro eo instanti, pro quo intelligitur tota. Unde negat S. Thomas, manum, esse Personam, quia non habet rationem totius. Ergo

nec intelligi potest, pro illo instanti, terminari ab aliena substantia, siquidem connaturalius est dicere, pro illo instanti rationis, exercuisse VERBUM terminationem, cum exigebat natura terminari.

PROBATUR 3. Persona est id, quod habet rationem totius, ut dictum est in materia de substantia, partes autem quæ tales, non habent rationem totius, hoc ipso enim non essent partes, ergo partibus, quæ talibus, non convenit ratio Personæ. Ergo nec conveniet per prius, etiam in executione, assumptio à VERBO.

Obijciuntur I. Authoritates.

1. Est S. Thomæ, qui videtur oppositum sentire; sed illum pro nobis esse, ostenditur in materia de substantia, in quantum negat partibus convenire rationem Personæ. Ad alia in oppositum, dici potest, S. Thomam docuisse, quod partes præsuppositivè prius sint præ toto, prius enim illæ supponi debent, quàm totum, ut potè causa intrinseca totius. Sed nullibi loquitur, de immediatiori participatione Personæ, hoc indicare videntur verba illa S. Thomæ citati a. 5. ad 1. Ubi assumptionem partium, docet esse priorem, in via operationis. Ly operationis, intelligi quidem potest ab oppositis, pro statu executionis, sed etiam capi poterit, pro vi causandi, quæ est partium respectu totius, idque roboratur verbis ejusdem, ibidem in corp. *Et ideo dicendum est*, inquit, *quod VERBUM DEI assumpsit partes humanæ naturæ, mediane toto: sicut enim assumpsit corpus, propter ordinem, quem habet ad animam rationalem* (quod certè factum est, pro ordine executionis, idque prioritatem naturæ) *ita assumpsit corpus & animam, propter ordinem, quem habent ad naturam humanam.*

2. Autoritas est Augusti. qui in Epist. 3. ad Volusian. *Ipsa, inquit, magnitudo divine virtutis animam sibi rationalem, & per eandem corpus humanum, totumque omnino hominem, in melius mutandum, coaptavit.*

3. Author. est Damasc. lib. 3. Fidei Orthod. c. 6. *DEI, inquit, VERBUM, per mediam mentem, carni unitum est, interjectam videlicet, inter Dei puritatem, & carnis crassitatem.*

RESPONDERI potest ad utramque autoritatem. Apud Augustinum ly per eandem, accipi debet, per eandem tanquam ultimò complementem naturam humanam, in ratione naturæ: & per illam, tanquam præsuppositum, ut constituatur differentialiter homo, in ratione hominis, assumptus est homo; sed non per eandem, tanquam prius natura participantem formalitatem Personæ. Eodem modo explicari debet Damasc. Quanquam ille fortassis intellexit non nisi mediationem dignitatis, & Entis eò, quòd inter Deum & corpus, mediæ dignitatis sit anima rationalis, utpote spiritualis.

OBJI.

OBJICITUR 2. Anima & Corpus prius naturā assumptæ sunt, quā fuerint inter se unitæ; ergo sunt prius naturā assumptæ, quā sit constituta humanitas. Antecedens probatur, quia unio animæ ad VERBUM, non pendet ab actuali unione ejusdem ab corpore; ergo non est posterior illā, etiam in ordine naturæ; id enim propriè posterius est naturā alio, quod ab alio pendet. Idemque dicendum de corpore.

RESPONDETUR. Negando antecedens. Probatio illius distinguitur. Unio animæ ad VERBUM non pendet ab actuali unione ejusdem ad Corpus, in ratione formali, & denominatione Personæ, quā constituitur homo. Negatur propositio. Non pendet in existendo, secundum simplicem rationem unionis Personæ. Conceditur. Certè enim in illo triduo, nec anima dicebatur homo, nec corpus jacens in sepulchro, quamvis utrique parti competierit ratio unionis ad VERBUM. Adde, quod prioritas naturæ, in presenti, non ex eo pensanda sit, quod aliquid possit manere sine alio, sed quod, per prius naturā, habeat rationem totius, cui rationi totius, debetur Personā.

INSTAT Suar. Corpus & anima antequam uniantur, habent partiales suas subsistentias.

RESPONDETUR, quod non. Quia cum nec anima materialis, nec anima spiritualis præexistant unioni ad corpus, fit, ut antequam uniantur, non habeant proprias suas subsistentias.

OBJICIT 3. Valentia. Qualis est ordo naturæ, in existentia ipsa rerum assumptarum, talis etiam est ordo, in earum assumptione; nam res assumptæ, non prius, nec aliter existunt, nisi quatenus assumptæ sunt: sed inter res assumptas, talis est ordo naturæ, ut, secundum executionem, anima simpliciter sit prius, quā corpus, & utrumque, quā totum: ergo talis est ordo naturæ, in ipsa assumptione.

RESPONDETUR negando Majorem. Quia enim in illo priori ordinis, & existentiae ante totum, non habent rationem personabilis in ratione hominis, ideo pro illo priori, non habent rationem, prius assumibilis.

INSTAT idem. Sicut partes assumptæ existunt, ex vi divinæ actionis, per quam effectivè producuntur; ita etiam, alio quodam respectu, existunt ex vi assumptionis, per quam propriè terminantur à solo VERBO. Sed quia existunt ex vi divinæ actionis, ideo eodem ordine naturæ, qui inter ipsas est, producuntur: Ergo etiam, quia existunt ex vi assumptionis, eodem naturæ ordine, qui inter ipsas est, assumuntur.

RESPONDETUR. Existere partium ex vi assumptionis, non aliud est, nisi existere subsistentialiter, idque habendo rationem personæ; sed hoc non competit illis, nisi ratione totius. Partes allata non tenet, disparitas est: quia ad hoc, ut res producat, non plus exigit, nisi ut sit ex-

tra causas. Hinc, si sit aliquis ordo inter illas, etiam in productione, congruenter servari potest. Sed in subsistendo, non tantum est necesse, ut sit res extra causas; sed etiam est necesse, ut sit capax prius naturā subsistentiæ, idque personativæ; illud autem est prius naturā capax, in homine, subsistentiæ personativæ, quod est homo; homo autem supponit pro toto, non pro partibus.

OBJICIT 4. Cajetanus. Quod est posterius resolutione, est prius compositione: unio partium cum partibus, est posterior resolutione: nam in triduo, natura humana desit esse unita VERBO hypostaticè, & tamen utraque pars mansit unita: Ergo, secundum executionem, prius assumptæ fuerunt partes, quā totum.

RESPONDETUR. Negando, illas partes esse posterius resolutione, in ratione personæ; neque enim illæ partes, in triduo, erant Persona, hinc autem, de hoc instituitur disceptatio. Adde, illas partes mansisse unitas VERBO, quia induerunt rationem totius, si induerunt rationem totius, non sunt posteriores resolutione, in ratione subsistentis.

OBJICIT 5. Amicus. Quod nostra sententia non ita bene salvet maternitatem Beatissimæ, ut opposita. Nam opposita sententia docet, maternam generationem, quā virgo univit corpus & animam humanitatis Christi, terminatam fuisse ad Deum; quia terminata fuit ad copulandas partes, unitas hypostaticè.

RESPONDETUR. Negando assumptum. Ratio: quia maternitas, cum sit quid physicum, per res physicas salvari debet; per nos autem, quoad statum physicum, æquè salvatur, quia non posterius physicè, quā unita fuerint inter se corpus & anima, secuta est unio physica Verbi, sed eodem tempore & instanti illius. Deinde, pro eo instanti, debet salvari materna generatio Beatissimæ, pro quo instanti est physicè Mater; sed non est nisi pro eo statu physicè Mater, pro quo accipitur totum: non enim partes generat, sed totum; ergo, cum per nos, pro quo statu intelligitur esse totum, pro eodem statu intelligatur esse unitum VERBO: fit, ut melius adhuc nos salvemus Maternitatem Virginis, quia magis proportionatè dicimus, illam genuisse Deum, nempe cum generat hominem, qui est Deus; quod toti competit.

QUÆSTIO II.

De Incarnatione prout dicit Personam.

DE Persona fuisse in Metaphysicis, pronunc, propria hujus loci, expediuntur.

DIFFI.

DIFFICULTAS I.

An Persona Christi sit Composita?

NEgat Scotus, Durand; Bonau; Almainus, Marfilus, Alensis, & citatur S. Thomas in quaestionibus disputatis de unione VERBI, a. 1. ad 6. & in 3. dist. 6. q. 2. a. 2. fermeque est omnium antiquiorum sententia. Affirmant recentiores, citantque S. Thomam hic 3. parte q. 4. Ex nostris affirmativam docent Suar. disp. 7. Sect. 4. Lugo disp. 10. Amicus disp. 9. Sect. 2. Valen. disp. 1. q. 2. punct. 4. Albertinus Corollarium 3. Theologico de predicamento Substantiae. Raynaud. de Christo.

ASSERO 1. *Christum esse quid Compositum.*

RATIO asserti, est imprimis Autoritas Patrum, qui etiam inferius afferentur. Interim citatur Athanasius, inquit: *Nam sicut anima rationalis & caro unus est homo, ita Deus & homo unus est Christus.* Jam autem hoc est quid compositum. Synodus etiam 6. generalis actione 4. *Item confitemur Christum, ex duabus naturis compositum.* Deinde ratio asserti est. Illud est compositum, quod est unum quid ex pluribus; sed Christus est unum quid ex pluribus; nam verè habet naturam divinam, Personam divinam, naturam humanam, quæ omnia sunt plura, & tamen unus est Christus.

ASSERO 2. *Attendendo ad compositionem, quæ sit in ipsa Persona, non potest dici, Christum esse compositam Personam.*

RATIO asserti 1. est Autoritas Patrum. Greg. homil. 38. in Evang. *Absit hoc, inquit, ab intellectibus nostris, ut Personam Dei & hominis, redemptoris nostri IESU Christi, ex duabus Personis credamus unitam; ex duabus quippe, atque in duabus naturis, hunc existere dicimus, sed ex duabus Personis compositum credere, ut nefas vitamus.* Anastasius Sinaita contra Acephalos cap. 22. *Catholica, inquit, Ecclesia docet, duas naturas unitas; duas verò hypostasies seu Personas in illo confiteri, vel constituere, nequaquam aude; quia neque ex duabus hypostasibus, seu Personis, ipsum componi tradit.* Theodorus Abucara Episcopus Cariæ Opusc. 2. *Compositam, inquit, dupliciter esse æterni filii Dei hypostasim dicimus; dicitur enim composita ex divinitate & humanitate; & dicitur rursus composita ex anima & corpore, sicut unusquisque homo; sed ex Deitate & humanitate non dicitur propriè composita sed metaphoricè, seu translata.* Ubi excludit compositionem in ipsamet Persona: & compositionem ex divinitate & humanitate in Persona, dicit translata accipi: quasi diceret, esse illam compositam, eò quòd sit Persona compositi: videtur etiam Raynaud. citatus num. 10. non velle docere, quòd in ipsamet Persona sit compositio. Vide Typhanum c. 65. Ubi refert verba Theodori proximè citati. *Si Christus, inquit, hypostasis composita est, Christus opinione tuâ, neque hypostasis*

divina est, neque humana, sed media inter Deum & hominem; quæ fugienda impietas est. Videbis etiam infra auctoritatem Dionysii, Simplicem IESUM appellantis, & tamen, JESUS, suppositum significat.

RATIO 2. asserti est. Si est composita Christi Persona: vel est composita ex seipsa tribuente duplicem effectum, hoc est, terminante duas naturas, humanam & divinam; vel est composita ex Persona VERBI, & persona humana; vel est composita ex Persona VERBI, & natura humana, nihil horum potest adstruere veritatem hujus propositionis; Christus est composita, in seipsa, Persona: Ergo Persona Christi non est composita. Quod totum fundatur in hoc principio; Est impossibile esse compositum, & non habere, ex quo componatur. Minor, in qua est difficultas, tripartita est. Imprimis, Persona Christi non potest componi ex se, duas naturas terminante; nihil enim componitur seipso: eadem autem est Persona, terminans naturam humanam, & terminans divinam, & sicut albedo, seipsa albâ & dealbans parietem, non est composita ex seipsa, & se dealbante parietem: quamvis per identitatem sit alba, & mediâ nonnisi unionem, dealbet; ita etiam non componitur Persona VERBI, ex se per identitatem terminante naturam divinam, & ex se terminante, per unionem naturam humanam. Deinde, si Persona Christi est composita, ex se duas naturas terminante; ista compositio, vel est compositio per rationem, vel compositio phytica? si est compositio physica: ergo est inter plura physicè; ergo physicè est alia Persona, prout terminans naturam divinam, & prout terminans naturam humanam: adeoque sunt duæ physicè distinctæ Personæ; per quod ruit mysterium Incarnationis. Si autem est illa compositio nonnisi per rationem: jam non attendis ad phrasas Patrum: quæ, ut dicit Lugo num. 4. intendunt significare compositionem realem; & hoc ipso, si id admittas, admittere debebis, albedinem compositam esse ex seipsa, & ex se de albante per unionem subiectum, quod nemo dicit; & tamen hæc formalitates, sunt distinctæ, in albedine. Et sicut paries, diverso respectu dexter, diverso sinister, non dicitur componi ex seipso dextro & sinistro, ita nec Persona divina dicitur in se composita, ratione plurium illarum formalitatum. Et licet Persona VERBI habuerit ab æterno formalitatem terminantis Naturam divinam, & formalitatem potentis terminare naturam humanam, tamen Persona VERBI, ab æterno, non erat composita in se; ita & in præsentem, non est dicenda composita Persona in se, potiusque, quæcunque compositio hic ostenderetur, non ostenderetur compositio in Persona ipsa, sed compositio duorum, quibus tribuitur ratio Personæ.

2. Pars Minoris, nempe quòd non possit dici Persona VERBI composita ex Persona VERBI, & Per-

& persona humana, sic probatur. Quia nulla est persona humana in Christo, prout docent Patres. Rursus, nihil componitur ex seipso, seipso autem præstat Verbum, quod præstaret persona humana, & seipso personat Deitatem. Sequeretur item, quod cum nihil possit componi, nisi ad minimum ex duobus, sic illic est compositio ex persona humana & persona divina, deberent esse duæ, illæ personæ. Denique si Christus est composita persona, ex persona humana & persona divina: quæro, an sub hac formalitate, sub qua terminatur à persona humana, sit Deus, vel non? Si est Deus: ergo esse divinæ Personæ, tribui potest à persona humana, quod est absurdum. Si autem sub hac formalitate, sub qua natura humana terminatur à persona humana, non est Deus, ergo sub hac formalitate non habet personam divinam, sed humanam; debet itque dari alia persona, tribuens naturæ humanæ, ut sit Deus, eruntque jam duæ personæ, adeoque non unus Christus.

3. Pars Minoris, nempe quod non possit dici persona Christi esse composita, quia Christus componitur ex persona Verbi & natura humana, sic probatur. Tum quia, ad compositionem in aliquo genere & ratione, est necesse habere partes componentes illius generis. Sic v. g. ad compositionem substantialem requiruntur partes substantiales, ad compositionem hominis, partes hominis: ergo etiam, ad compositionem personæ, debent poni partes componentes personam. Sed natura & persona, non sunt partes componentes personam; ergo persona Christi non potest dici composita, ratione naturarum & personæ. Subsumpti antecedens probatur, ponamus personalitatem, esse rem, vel modum superadditum: homo non dicitur esse persona composita, quamvis terminet duas naturas partiales, materiam & formam, ergo apparet naturam & personam, non esse partes componentes personam. Et sicut anima rationalis non dicitur esse forma composita, quantumvis in ordine ad constituendum totum, requirit aliam naturam partialem, quæ est corpus. Ita nec persona dicitur esse composita, quamvis requirat unam vel plures naturas. Et certe in ratione personæ, non videtur quidquam posse componi, nisi per partialem personam, hæc enim sola est proportionata ad compositionem personæ; cumque natura, quæ talis, non habeat rationem personæ, non videtur, qui tribuere possit rationem personæ compositæ. Et sicut, si anima rationalis non haberet rationem animati, non videretur quomodo tribuere posset rationem animati; sic & natura, si, quæ talis, non habet rationem personæ, qui tribuet rationem personæ compositæ? Tum quia alia est hæc propositio, Christus est persona composita, & alia hæc. In Christo, qui est quid compositum, est persona: seu est persona composita;

ad eum modum, quo aliud est dicere; Albedo est composita, & aliud: Albedo est compositi. Hoc posito sic urgetur. Quia nihil est ostensibile in Christo, quod probet personam Christi esse compositam, sed tantum, quod sit persona compositi. Tum quia est impossibile, aliquid esse in se simplex, & tamen compositum, sicut impossibile est, esse unum, & esse duo; sed persona Christi est in se simplex: ergo est impossibile, illam esse compositam. Minor probatur tali expositio. Hæc persona Christi terminans naturam Verbi, est simplex; hæc persona terminans naturam humanam, est persona Christi terminans naturam Verbi: ergo persona hæc terminans naturam humanam, est persona simplex. Minor est de fide. Majorem concedunt adversarii, estque supra probata. Addo, si persona Verbi, quæ ante terminationem naturæ humanæ erat simplex, redderetur composita: hoc ipso fieret alia persona; quia simplex & compositum, non est idem: ergo & simplex persona cum composita, non est eadem, saltem inadæquate.

RATIO 3. Desumitur, restituendo argumenta ab aliis posita.

1. Argumentum est. Hypostasis Christi est eadem, quæ Verbi; sed hæc est simplicissima: eadem enim est, quæ terminat naturam divinam: & hæc est simplicissima. Quod ipsum argumentum supra est aliter propositum.

RESPONDET 1. Suarez. Licet persona Christi sit composita, cum antea non fuerit; non est tamen alia nunc quam antea. Quia hæc compositio fit per additionem naturæ humanæ ad Verbum; quæ additio, non est sufficiens ad constituendam aliam personam. Et sicut in divinis, quamvis una persona distinguatur ab alia, ratione personalitatis, tamen non est alius Deus in una, & alius in alia: quia una ab altera non distinguitur ratione naturæ; ita hæc, è contrario, licet hoc compositum distinguatur à Verbo secundum se, non erit tamen in hoc composito alia persona; quia solum distinguitur ratione naturæ, quæ additur Verbo, non verò ratione personalitatis, quæ utrobique est eadem.

CONTRA est. Tum quia si illa persona solum distinguitur in ratione naturæ, & non in ratione personæ, ergo etiam, & compositio illic est, non in ratione personæ. Tum quia vera est hæc universalis: Omne compositum distinguitur à simplici; ergo & in ea contenta hæc particularis: Persona composita, distinguitur à simplici, vera erit. Sed persona Christi est composita, & persona VERBI terminans naturam divinam ab æterno, est simplex: ergo persona Christi, à persona VERBI, distinguitur. Tum quia ex eo, quod compositio, quæ est in Christo, fiat ratione solius naturæ humanæ ad VERBUM, sequitur personam VERBI non esse aliam; ergo

ergo etiam, ex eodem principio, sequitur non esse compositam; non enim maior ratio de uno, quam de alio. Tum quia hic expositorius Syllogismus verus est. Hæc persona VERBI, terminans naturam divinam, est simplex; Hæc persona composita, est persona VERBI, terminans naturam divinam; ergo hæc persona composita, est persona simplex: quod contradictorium est. Tum quia additio humanæ naturæ ad VERBUM, non est sufficiens, ad constituendam aliam personam; ergo nec est sufficiens, ad constituendam personam compositam, tota item distinctio, est ratione naturæ additæ Verbo, non verò ratione personalitatis, quæ utrobique est eadem; ergo utrobique non composita. Tum denique quia querere restat: si non est mutata persona, qui evasit composita? & quid additionatur humanæ addat, ut illa persona sit composita?

RESPONDET 2. Lugo, retorquendoque argumentum, querit: Album in quantum est album, & in quantum album est concretum accidentale, an sit idem album, quod prædicatur de Petro, an aliud? Si est idem album: ergo possumus dicere, Petrus est hoc album, quod prædicatur de concreto accidentali; & per consequens, Petrus est concretum accidentale, quod est illud album. Si verò est aliud album: ergo in Petro sunt duo alba.

CONTRA est. Hic expositorius: Hoc album, est concretum accidentale; hic Petrus, est hoc album: ergo hic Petrus, est concretum accidentale; hic, inquam, expositorius majorem falsam habet. Quia, etiam in expositorio, proportionata distributio locum habet, quæ hic non servatur; nam si servaretur, deberet esse illius primæ propositionis hic sensus: Omne illud quod est hoc album, est concretum accidentale, quæ propositio est falsa; vera autem est hæc: Omne quod est hæc Persona Verbi, terminans naturam divinam, est simplex; si enim hæc universalis non esset vera, vera esset hæc particularis: Aliquid, quod est hæc Persona Verbi terminans naturam divinam, non est simplex. Quod si hæc particularis est vera, redit argumentum factum; & insuper sequitur, Trinitatem, & esse Trinitatem personarum, & non esse, esse, ut supponitur; non esse autem, quia non esset simplex persona Verbum. Rursus quocunque respectu dixeris, Christi personam esse simplicem, eo ipso negare debes, illam particularem. Nam nullus est respectus, & nulla formalitas tribuendi illi simplicitatem, nisi sub formalitate terminandi naturam divinam; quæ tamen formalitas est illic expressa. Deinde quando dico: Petrus est hoc album, & quando dico: hoc album est concretum accidentale. Quamvis idem album importetur, importatur tamen in alia suppositione; unde, ex ea parte; quatenus idem album importatur, non erunt duo alba in Petro; ex hæc

autem parte, in quantum in alia suppositione sumitur, facit, ut ille expositorius non concludat, utpote constans quatuor terminis. Jam autem pro eadem Persona supponit, tam terminatio Verbi, quam terminatio naturæ humanæ; hinc fit, ut noster expositorius concludat, non concludat expositorius retorisionis. Nihil denique est absurdi, concedere, Petrum, accipiendo illum pro hoc albo demonstrando illud, esse concretum accidentale; quamvis in quantum componitur ex materia & forma substantiali, non sit concretum accidentale; est autem absurdum dicere, Personam Verbi terminantem Verbum, esse compositam.

RESPONDET 3. idem Lugo. Post unionem hypostaticam resultare quidem personam compositam, quæ persona composita prius non erat: non tamen resultare aliam personam simpliciter, sed etiam secundum quid; hoc est, personam compositam. Addit, strictè loquendo, personam illam compositam ut sic, non esse dicendam personam simpliciter, sed personam compositam; cum enim reduplicet aliquid superadditum personæ, non est sola persona, sed persona & aliquid aliud. Sic etiam Petrus albus, non est Petrus simpliciter, sed Petrus albus; quia per illam reduplicationem, loqueris de aggregato ex utraque parte: aggregatum autem ex utraque parte, non est una pars, sed utraque simul. Quare sicut non possumus dicere, Materia & forma est materia: Petrus & Paulus, est Petrus; ita similiter etiam persona Verbi, ut est persona terminans humanitatem, non est persona Verbi solum, sed persona Verbi & aliquid aliud; ac per consequens, loquendo de persona Verbi, sub ea reduplicatione, seu prout est jam persona composita, non debet dici persona simpliciter, sed persona composita: quæ quidem, loquendo in eodem sensu stricto, non est, ut sic, eadem persona, nec alia simpliciter: quia, ut sic, non est persona simpliciter, sed persona composita; sicut Petrus albus, ut Petrus albus, non est Petrus simpliciter, sed Petrus albus.

CONTRA est: Tum quia in quocunque sensu ostendetur, resultare aliam personam secundum quid, illud secundum quid, non importabit compositionem in persona, sed compositionem ex persona & natura; consequenter nec dici debet, personam, secundum quid, esse compositam: sed tantum esse personam alicujus, quod est compositum. Tum quia bene possumus prædicare: Animal rationale est animal, ergo etiam bene possumus prædicare: persona composita est persona. Et, si homo subsisteret duplici modo personalitatis, non inde sequeretur illum non esse personam: ergo nec sequeretur, quod non possit dici, persona composita est persona. Quando autem non potest dici, materia & forma est materia: hoc inde proficiscitur; quia, ad veram prædicationem, est necesse, esse identitatem inter

inter subjectum & prædicatum; qualis in dicta propositione non esset: forma enim non habet identitatem cum materia, quæ prædicatur, jam autem in ratione personæ compositæ, habetur identitas cum persona; est enim persona quasi genus metaphysicum, ad personam simplicem & compositam; genus autem & pars superior metaphysica, habet sibi debitam identitatem cum suo inferiori. Tum quia, si non possum dicere, persona composita est persona: sicut non possum dicere, Materia & forma est materia; ergo inter personam compositam, & personam simpliciter, non est identitas, accipiamus ergo illam partem, & illud additum, quod non dicit identitatem cum persona: quæro, vel illud est natura, vel persona? Si est persona, & tamen non dicit identitatem cum persona: ergo & est persona ut supponitur, & non est persona, cum non dicat identitatem cum persona, quodsi illa pars, illud additum, est natura: quæ sit, ut faciat compositionem in persona?

2. Argumentum quod proponit etiam Amicus. Si Verbum componit cum humanitate personam, ergo componit personam humanam, cum non possit componere personam divinam; ergo in Christo est persona humana; ergo ulterius in Christo sunt duæ personæ, quod est contra Concilia.

RESPONDET Amicus. Concedendo primam consequentiam. Nam sicut humanitas dat Verbo esse hominis, ita constituit illud in esse personæ humanæ; quia dicitur persona humana vel divina, à natura in qua subsistit. Concedit item secundam consequentiam. Nam sicut in Christo est natura humana, dans Verbo esse humanum, ita est & suppositum humanum, non essentialiter, uti est divinum: sed denominativè. Tertiam autem consequentiam negat. Quia non est in Christo duplex subsistentia, sed una tantum; quæ, ut subsistit in natura divina, dicitur divina: ut subsistit in natura humana, dicitur humana: sicut subjectum habens duplicem formam, non dicitur duplex, sed unum; nam ad multiplicationem subjecti denominati, non sufficit sola multiplicatio formæ denominantis.

CONTRA est. Tum quia quòd humanitas det Verbo esse hominis, procedit exinde, quia dat naturam, adeoque esse hominis pro natura sumpti; sed cum non det humanitas ullo modo esse personæ humanæ, non habet enim esse illius: quomodo constituet in esse personæ humanæ? Nego item quòd persona dicatur humana vel divina, à natura in qua subsistit; sed à sua conditione, ordine, Esse. Deinde si in Christo est suppositum humanum, ut ipse concedit, est etiam suppositum divinum, quomodo non sunt duæ personæ? Deinde, vel una eademque & indivisibilis subsistentia, in quantum subsistit in natura divina, vocatur subsistentia divina: in

quantum in natura humana, vocatur subsistentia humana: vel non eadem? Si eadem: ergo non est composita, cum in divina subsistentia, non sit compositio. Si non eadem: ergo das duas in Christo personas. Tum quia est impossibile componi personam humanam, & non esse personam humanam: conceditque id responsio, & tamen Phrasæ Patrum enuntiant, non esse in Christo personam humanam. Deinde, persona divina, non est persona humana; in Christo est persona divina: ergo in Christo non est persona humana. Tum quia, quamvis ad multiplicanda subjecta, non sufficiat multiplicatio formarum; nihilominus multiplicatio ipsarum formarum sufficiens est, ad se multiplicandas. Porro in Christo sunt multiplicatæ personæ: nam dicis in illo esse personam humanam, & personam divinam, quodsi dicas esse unam, duos effectus præstantem; ergo non debes imprimis dicere, in Christo esse personam humanam, sed personam divinam suppletent vires humanæ.

ASSERO 3. Accipiendo nomen personæ, pro eo, quòd evasit ex illa unionem, seu pro toto hypostatico, sic persona Christi est quid compositum.

RATIO: Quia totum hypostaticum plura dicit unita.

Si item nomine personæ composita accipias, quòd sit persona composita. Hic sensus concedetur. Ratio: quia est de fide, quòd Totum hypostaticum ingrediatur persona, & quòd in illo, habeat se, per modum termini.

Denique hoc sensu admitti potest persona composita, quòd sit persona, non in una, sed in duabus naturis, subsistens, hocq; voluit S. Thomas q. 2. a. 4.

DIFFICULTAS II.

Solvuntur Objectiones.

EÆ petuntur tum ex Auctoritate, tum ex ratione.

Explicantur Auctoritates in oppositum.

AUCTORITAS I. 5. Constantinopolitani Concilii Collatione 8. Canone 4. Sancta, inquit, Dei Ecclesia utriusque perfidia impietatem rejiciens, unionem Dei Verbi ad carnem, secundum compositionem confitetur.

RESPONDETUR. Non asserit Concilium, quòd illic sit compositio in ipsamet persona, sed nonnisi quòd illic unitio sit, quæ non sit sola moralis, vel per demandationem, ut Christus gerat personam Dei, sed quòd sit unitio, secundum compositionem physicam, constantem duabus naturis, & unicâ persona Verbi, quod innuit Lateran. sub Innocentio III. de fide c. 1. Verus homo, inquit, IESVS factus ex anima rationali, &

* o

humana

humana carne compositus. Ubi clarè de compositione physica naturæ humanæ, & personæ Verbi, loquitur; non autem de compositione in persona: & eodem modo explicari possunt plures autoritates Patrum.

2. AUCTORITAS Damasceni, qui lib. 3. Fidei c. 14. *Reliquitur inquit, igitur, ut dicamus solam hypostasim Christi compositam.* Ponitur item c. 3. *Naturas unitas ad invicem fuisse in una composita hypostasi.*

RESPONDETUR. Etiam illo priore loco non plùs velle Damascenum quàm Christum esse compositum ex duabus naturis, & persona Verbi. Secunda autem auctoritas non debet accipi, de persona formaliter sumpta, propter dicta superiùs; sed debet sumi pro toto hypostatico. Hanc autem fuisse mentem Patrum, colligi potest ex verbis Lateran: decernentis, quòd verba Constantinop. Synodi, propriè accipienda sint. Ibidem hanc compositionem Can. 6. explicat, quòd propriè, & secundum veritatem, Christus in duabus naturis subsistat, ubi nihil agitur de compositione in persona, sed de compositione totius hypostatici, idque colligitur ex Petro Diacono, qui de Incarnatione & gratia c. 2. *A Sanctis, inquit, Patribus, adunatione divinitatis & humanitatis, Christus Dominus compositus predicatur.* Ubi hæc adunatio rejicitur, non in compositionem in persona, sed in compositionem totius hypostatici, vel in compositionem ex duabus naturis, & persona Verbi.

3. AUCTORITAS apud Raynaudum est Dionysii c. 1. *Ex qua (supple humilitate nostra) ineffabiliter compositus est simplex IESVS.*

RESPONDETUR. Hunc locum esse potiùs pronobis, JESUS enim supponit pro persona, & tamen appellatur simplex. Directè autem dici potest, nihil hîc agi, de personæ compositione in se; sed tantum de compositione personæ divinæ, seu unionem cum natura humana.

4. AUCTORITAS est Origenis lib. 2. contra Celsum. *Vnum est id, quod cum Dei Verbo est compositum.*

RESPONDETUR. Etiam hîc nihil haberi de compositione in persona, sed solum significatur unio substantialis naturæ humanæ cum Verbo.

5. AUCTORITAS Athanasii dialogo 5. de Trinitate *Christus est unica persona, composita ex Deo & humana natura.*

RESPONDETUR. Agi hîc de toto hypostatico. Vel certè vocatur hæc persona composita, hoc est unita, & quòd sit compositi. Esse autem hanc mentem Athanasii, exinde colligitur; quia ita dicit hanc personam esse compositam, sicut quivis homo communis, constat ex animalis parte, & ex eo, quòd est rationis particeps; & tamen persona hominis non appellatur composita, sed compositi humani. Unde posset ulterius dici, quòd ly persona possit accipi, & pro ratione formali personandi: & hanc nullo

modo esse compositam dicimus; & quòd possit etiam sumi pro concreto, ex illa ratione personandi, & ex eo quòd personatur: quòd indubiè compositum est; sed inde non sequitur, personam non pro toto hypostatico pullulante acceptam, esse quid compositum.

6. AUCTORITAS est. Augustini in Enchyridio c. 14.

RESPONDETUR. Hoc solum velle Augustinum, quòd Christus sit admirabili modo connexus unigenito Dei; hoc est, unità substantialiter Verbo naturæ humanæ; sed illic nihil agitur de compositione in persona.

7. AUCTORITAS est S. Maximi. Centuriæ 4. ex variis c. 56. *Ad componendam hypostasim fit concursus duarum naturarum, non autem ad componendam unam naturam.*

RESPONDETUR. Ly ad componendam hypostasim, supponit, pro ly ad componendum Totum hypostaticum; in quo indubiè, sunt due naturæ, humana & divina, insuperque persona Verbi; non autem id debet accipi de compositione personæ in se.

8. AUCTORITAS est Cyrilli lib. de SS. Trinitate c. 18. *In Christo unam Personam compositam colimus.*

RESPONDETUR. Per ly compositam, intelligi personam unitam, vel certè accipitur hic persona, pro toto hypostatico.

9. AUCTORITAS Anastasii Sinaitæ lib. 7. alii 8. Contemplationis in Hexameron. Ubi ex variis deducit, designari personam Christi compositam.

RESPONDETUR. Illic sumi ly compositam, pro unitam.

10. AUCTORITAS Bernardi Serm. 2. in Cant. ubi appellat personam Christi compactam.

RESPONDETUR. S. Bernardum hoc solum velle, quòd illa persona sit unita; & quòd sit terminativa, non tantum naturæ divinæ per identitatem, sed & naturæ humanæ per compactionem physicam, hoc est unionem.

11. AUCTORITAS Petri Diaconi lib. de Incarnatione c. 3. *A SS. Patribus, adunatione ex divinitate & humanitate, Christus Dominus noster compositus predicatur.*

RESPONDETUR. Hoc solum significari, quòd hoc totum, quòd est Christus, habeat duas naturas substantialiter unitas.

Argumenta à Ratione.

OBJECIT 2. Suar. Terminus hujus unionis non est simplex: ergo est compositus; nam hæc duo immediatè & contradictoriè opposita sunt.

RESPONDETUR. Terminum hujus unionis non esse simplicem secundum naturas, esse simplicem secundum terminationem.

Obj-

OBJICIT 3. idem. Magis est compositus Christus, ut est hic homo, quia sola humanitas; quia Christus intrinsicè includit humanitatem, & aliquid aliud.

RESPONDETUR. Quòd sit magis compositus, non oritur id ex compositione in ipsamet persona: sed ex compositione, ex persona Verbi & natura humana, quam compositionem non dicit humanitas.

OBJICIT 4. Amicus. Ad propriam compositionem requiritur distinctio realis, conjunctio secundum esse, & non secundum situm, & quòd unum habeat se per modum actus, aliud per modum potentiae; hæc omnia reperiuntur in præsen- de duobus enim prioribus clarum est: de postremo sic probat. Verbum habet propriam rationem actus, non informantis, sed terminantis, humanitas etiam rationem terminabilis: Ergo se habent per modum actus & potentiae.

RESPONDETUR. Hæc ratio probat dari in Christo totum hypostaticum, sed non probat compositionem in persona; nulla enim formalitas in persona ostendi potest, quæ in persona, ut persona est, rationem actus & potentiae involvat: adeoque quæ fundet rationem compositionis in persona.

INSTAT Amicus. Quamvis in præsen- ti difficultate non ostendatur, quòd se unum habeat per modum actus, aliud per modum potentiae: nihilominus hoc non obstat compositioni; quia ad compositionem non plùs requiritur, quam unio duorum, ad constituendum unum, concurrentium. Sicut partes quantitatis, licet non concurrant ut actus & potentia, adhuc componunt quantitatem. Cujus ulterior ratio est: quia compositum adæquatè, contradistinguitur simplici, inter quæ non datur medium: sed persona Christi non est simplex: ergo composita.

RESPONDETUR. Hanc ipsam minorem fuisse probandam, quòd non facit Amicus.

OBJICIT 5. Lugo. Hæc propositio sine addito, & sine ulla reduplicatione est vera: Christus est compositus. Ergo etiam sine addito potest dici: Christus est persona composita. Nam sicut persona Christi in recto dicit solum suppositum, sic etiam Christus dicit hoc ipsum in recto; si enim persona Christi in recto, non idem diceret, quòd Christus, non posset persona Christi simpliciter dici, & prædicari de Christo.

RESPONDETUR. Ly Christus dicit quidem in recto hoc, quòd dicit persona Christi, sed in super aliquid aliud. Neque enim novum est, quòd aliquid dicat idem in recto, quòd dicit aliud; & insuper aliquid plùs, v. g. homo dicit in recto id, quòd dicit animal, & simul plùs. Quia verò dicit hoc in recto Christus, quòd persona, sit, ut de persona prædicari possit, saltè prædi-

catione in adæquatà; ex eo verò, quia plùs importat in recto Christus, quàm persona, sit ut aliquid verificari possit de Christo, quòd non potest verificari de persona; ad eum modum, quòd de homine prædicatur animal, idque in recto, non tamen quicquid prædicatur de homine, prædicari potest de animali: sic ergo, non quicquid potest prædicari de Christo, potest prædicari de persona, quantumvis persona de Christo prædicari possit, & è contra.

ADDO, quòd ly Christus non sumatur semper pro persona; non enim est consuetum dicere: Christus terminat naturam humanam; & tamen recta hæc locutio foret, si non plùs diceret Christus, quàm persona.

INSTAT idem. Quia, in istis propositionibus, attendendum est ad usum communem; usus autem communis aliquando usurpat subjectum in sensu materiali, aliquando in formali; & tamen utrobique est propria locutio. Sic vox album indifferens est, ut accipiat in sensu materiali: ut cum dicimus, album est dulce; indifferens etiam est, ut sumatur pro formali: ut cum dicimus, album est concretum accidentale; idque ideo quia, ulus propriè in utroque sensu accipit illum terminum. Idemque est de concreto substantiali. Sic v. g. ly homo, quantumvis in recto non nisi unà partem videatur importare, hoc est, substantiam, humanitatem verò non nisi de connotato; tamen etiam in istis concretis, ly homo pro formali sumitur. Sic v. g. dicimus: Homo est compositus ex anima & corpore; & est ista propositio vera, in sensu proprio; quia vox homo, ex usu hominum, potest facere sensum formalem. Ita ergo & illa propositio: Christus est persona composita, est vera in sensu proprio; quia ex eodem usu, vox Christus, potest facere sensum formalem, & supponere pro toto composito.

RESPONDETUR. Concedendo totum, quia nos negamus personam Christi compositam in se esse, non autem sumendo illam, pro toto hypostatico.

OBJICIT 6. Raynaudus. Christus persona composita dicitur, non quidem ratione substantiæ, sed ratione naturarum, simplicissimæ illi personalitati substantium; ad personam enim concurrunt, & personalitas, & natura.

RESPONDETUR. Imprimis hæc ratio non impugnat assertum secundum. Et est pro asserto tertio. Addo, si Christus est persona composita ratione naturarum, potiùs deberet dici composita natura, quàm persona. Et quamvis ad personam concurrant, personalitas & natura: concurrunt tamen, tanquam terminans & terminatum: & cum terminans supponat pro persona, si terminans non est compositum, nec persona erit composita.

INSTAT 1. idem. Impossibile est dari unum non simplex, absque compositione; atqui Christus

stus est quid unum; nec tamen simplex; cum sint in eo, persona una, & duæ naturæ; ergo.

RESPONDETUR. Christum esse quid simplex, ratione personæ, & ipsius præcisè hypostasis; licet sit compositus ratione totius hypostatici.

INSTAT 2. Ubi plura realiter distincta interveniunt, ita, ut ex illis exurgat unum, ibi necessariò admittenda est compositio; atqui considerando in Christo naturam humanam, & personam Verbi, rectè dicimus esse plura & unum, unumque exinde exurgere, Christum; ergo.

RESPONDETUR. Etiam hoc argumentum procedere de compositione totius hypostatici, non autem de ipsa hypostasi.

INSTAT 3. Compositum illud, non potest dici, quòd sit una natura; ergo poterit dici una composita persona.

RESPONDETUR. Sicut vetat fides dicere, quòd sit in Christo una natura; ita vetat deductio Theologica dicere, quòd sit composita persona in se, in linea personæ. Erit ergo unum, tertio sensu; hoc est unum totum hypostaticum, compositum ex simplici, ut ante, persona divina, & duabus naturis.

OBJICIT 7. Compositio non aliud est, quàm unio plurium ad constituendum idem aliquid; sed de fide est, humanitatem, quæ est distincta à Verbo, uniri subsistentiæ Verbi, ad constituendam unam personam, quæ est Christus; ergo in Christo est vera compositio, ex subsistentia Verbi & humanitate.

RESPONDETUR. Concedendo totum, sed inde non sequitur, quod persona Christi in se ipsa sit composita.

INSTAT idem. Terminus hujus unionis non potest esse simplex; ergo est compositus. Antecedens probatur. Tum quia terminus ille in tempore resultat. Tum quia terminus resultans est conflatus ex multis, nempe ex subsistentia & humanitate, ergo terminus resultans non est simplex, sed compositus.

RESPONDETUR. Concedendo totum: nam terminus resultans, est totum hypostaticum, quòd certè est compositum; nec terminus resultans est persona divina, quæ ab æterno generatione resultavit, & eadem, in tempore, totum hypostaticum ingressa est; unde terminus, secundum superius dicta, dupliciter spectatur; & pro termino, quod est totum ex naturis duabus, & persona Verbi, constitutum; & hic terminus est quid compositum. Deinde potest sumi terminus, pro dante rationem per se stantis ultimò, & hoc est persona; quæ non probatur, esse, in se quid compositum.

QUÆRES, quid sit sentiendum de principio, quod ponit in hac materia Arriaga disp. 28. n. 3. Personam scilicet Christi in duplici statu posse considerari. Primus est quem habuit ab æterno: in hoc statu est omnino simplex realiter.

Deinde, possumus considerare personam Verbi, componentem cum natura humana Christum: & sic dicitur illa persona composita; illud enim unum substantiale non est natura: ergo una persona. Addit, licet Verbum non habeat subsistentiam absolutam à natura humana, vel per illam: habet tamen, quòd in esse hominis subsistat, adeoque quòd sit homo. Addit denique, rationem personæ non variari per hoc, quòd subsistat in hac vel illa natura; sed solum quòd subsistat ex hac, vel illa, personalitate. Ideoque Deus est tres personæ, quia subsistit, in tribus personalitatibus; Christus autem est una persona, quia subsistit in una personalitate, subsistente in duabus naturis. Sed. Concedo duplici illo modo posse considerari personam Verbi; nego tamen, quòd, ex humanitate, & persona Verbi, constituatur ipsa persona Verbi composita, sed totum hypostaticum, quod est compositum; licet habeat ab humanitate, quòd in esse hominis subsistat, & quòd sit homo, in quantum ly Homo supponit etiam pro humanitate: non autem in quantum supponit pro persona; quia rationem personæ, homo Christus, habet à Verbo. Et sicut non variatur persona per hoc, quòd subsistat, in hac vel illa natura; ita nec evadet composita, ex eo, quòd uniatur naturæ humanæ. Quòd autem ratio personæ non sequatur rationem naturæ, pro nobis servit.

DIFFICULTAS III.

An saltem sit in Christo tertia natura?

EX recentioribus tractant hanc questionem, Albertinus, Coroll. 3. Theolog. de prædicamento substantiæ. Tannerus disp. 1. q. 3. n. 37. Lugo, d. 3. a Sect. 2. Arriaga d. 19. Sensus tituli est: Ex anima rationali, & ex corpore, evadit tertia natura, quæ est homo: estne quid simile in Christo?

Punctum Difficultatis 1.

Ostenditur non esse in Christo tertiam naturam.

DICENDUM est. *Non esse tertiam naturam in Christo.*

PROBATUR 1. Autoritate Damasceni Serm. adversus Acephalos. *Neque una, inquit, composita natura inde conflata, sed duæ veræ sunt, perpetuoque manebunt naturæ.* S. Maximus apud Euthimium in Panoplia. titulo 15. *Naturam unam compositam, Christum dicere, omnino recusamus.*

RESPONDEBIS. Hæc dicta Patrum accipi debere, quòd non sit una Christi natura, qualem posuit Eutiches, resultans scilicet ex commixtione, vel permutatione earundem.

CON-

CONTRA. Quia, quamvis primum intantum fuerit Patrum, damnare errorem Eutichetis, primum tamen erat advertere, quod saltem ex illis non commixtis, nec mutatis, tertia pulcherrime natura; & tamen universaliter enuntiant, non esse illic tertiam naturam. Hinc allata responsio non vult dicta Patrum simpliciter; & ut sonant, accipere.

PROBAT 2. Lugo cum communi. Natura humana, & divina, singulae sunt perfectae & completae, in ratione naturae: ergo ex utraque non potest resultare una natura composita; quae sit vere & proprie una; haec enim non potest resultare, nisi ex entibus incompletis & imperfectis, ordinatis ad se.

RESPONDERI potest ex Arriaga, rejiciente hanc rationem, tanquam insufficientem. Quia, si ratio entis completi non impedit, quominus duae illae naturae uniantur unione per se; & faciant unum per se; non capio, inquit, quominus possit impedire, ne faciant unam tertiam naturam per se; quandoquidem uniri per se, & facere unum per se, est omnino idem apud omnes, rejici ergo id potius in id debet, quia duae illae naturae non uniantur immediate inter se, sicut nec duae animae, aut duo Angeli.

CONTRA. Tum quia possibilis est unio immediata naturae divinae & humanae, ut dictum supra, eaque accidentalis; de qua tamen verum sit dicere: est immediata unio; & tamen eo casu, non esset communicatio idiomatum inter illas naturas, multoque magis non resultabit aliqua tertia natura; ergo praecise ex sola immediate unionis, non debet argui tertia natura. Tum quia non ponit Lugo illas naturas uniri per se. Tum quia melius redditur ratio, cur non fiat tertia natura, ex humana & divina, quando redditur ultimator ratio; sed a Lugone redditur ultimator ratio: quia si quaeratur; Cur ex natura humana & divina, non fiat tertia natura? respondebitur per Arriaga, quia inter illas non est unio immediata: quaerere restat, cur inter illas non sit, nec potuerit esse unio immediata, ut supponitur, substantialis? respondere est, quia sunt, in ratione naturae, completae & perfectae. En Lugonis rationem ultimam.

CONFIRMATUR ex Lugo. Quae sunt duo simpliciter, non sunt unum simpliciter, sed vel duo, vel unum secundum quid; cum ergo illae duae naturae sint totales & completae, non possunt esse una natura simpliciter; sed duae simpliciter, una vero improprie. Ratio autem est, quia ex duobus entibus completis, non fit unum ens simpliciter, sed solum ex duobus incompletis, vel ex uno incompleto, & altero completo; ut cum ex personalitate Verbi, & humanitate Christi, quae in ratione subsistentis incompleta est, fit unum per se; jam autem ex duabus animabus v. g. non potest fieri una anima.

RESPONDET Arriaga praeter superius allata. Hoc ipsum, quia non possunt illae animae v. g.

esse simpliciter unum, referri in id debet, quia non possunt habere unionem per se. Deinde, quae sunt duo simpliciter in aliquo determinato genere, possunt in alio esse unum simpliciter; ergo licet in ratione naturae talis, scilicet pure humanae, & pure divinae, sint duae naturae, humanitas & divinitas; non propterea impediuntur, quominus in ratione alterius naturae, ut sic dicam, majoris, possint esse unum; ut duae guttae aquae separatae, sunt duae absolute & simpliciter, & tamen si uniantur, faciunt unam aquam, majorem qualibet seorsum.

CONTRA. Tum quia, quamvis quae sunt duo simpliciter, possint esse in alio genere unum simpliciter; tamen in eo, in quo erunt unum simpliciter, debebunt jam non esse completae & perfectae; ergo stabit, in omni eventu, quae sunt duo simpliciter, non posse esse unum simpliciter. Antecedens probatur. Quia, si quae sunt duo simpliciter, dum sunt unum simpliciter, in illo genere essent duo simpliciter; & essent duo simpliciter, ut supponitur, & non essent; quia duo, dum duo sunt, unum non sunt. Tum quia, quod attinet ad instantiam de aqua, etiam illae duae guttae, dum sunt unitae, desinunt esse duae simpliciter; cum tamen non appareat (ex iis, quae probantur contra Eutichetem) quomodo desinere possint naturae, ne sint duae simpliciter? Deinde, quod est esse duas aquas absolute & simpliciter, hoc solum significat, quod habeat unaquaeque suos terminos: sed non significat, unamquamque non esse complebilem, ut ita dicam, in ratione identitatis terminorum; continua enim sunt, quorum termini iidem; & si hanc, ut ita dicam, complebilitatem non haberent, ex duabus guttis, non resisteret una major aqua, non apparet autem, quam similem incompletionem habere possit natura divina, & humana? Tum quia non ideo, a priori, aliqua sunt duo simpliciter, quia non possunt habere unionem immediatam; sed ideo non possunt habere unionem immediatam, quia sunt duo simpliciter; negatio enim unionis immediatae, supponit illam dualitatem, non ponit; ergo melius respondetur ad quaestionem: Cur ex illis non fiat tertia natura? quia sunt duo simpliciter; per aliquid enim ultimatius.

PROBATUR 3. Conclusio. Quia, ex natura humana & divina, in Christo, fieri tertiam naturam, vel accipitur hoc sensu, quod ex illis resultet unum collectum: & sic in re, verum erit, resultare aliquid tertium; non tamen dici debet, tertia natura. Quod in re resultabit aliquid tertium, ratio est: quia resultabit totum, seu collectum, duas illas naturas complectens. Quod ipsum probatur. Quia ex duobus lapidibus resultat totum, quod est par lapidum: ex unitatibus plurificatis, unus numerus; & cum unicuique naturae insit suus numerus, hoc ipso etiam ex illis naturis resultabit. Quae omnia in hoc resolvuntur, quia totum resultare ex duobus, est re-

sultare collectum, plura in se habens, quam sit unumquodque singillatim; hoc autem in omni collectione fit: quia & esset collectio, ut supponitur, & non esset, nihil enim colligeret. Quod autem illud collectum seu totum, non sit appellandum tertia natura, referri debet & in auctoritates Patrum, & in rationes præjactas. Rursus naturam humanam & divinam, fieri tertiam naturam, accipi potest hoc sensu; quod ex illis duabus naturis, fiat aliquid tertium, perfectum, & unum, indistinctum ab illis, in re, simul sumptis, quod tamen non sit illa singula, & sit singulis perfectius, evadatque completum. Sic, ex anima rationali, corpore, & unione, resultat homo, qui jam est quid completum & perfectum; qui homo indistinguitur re, ab illis tribus simul sumptis; non tamen est homo anima, nec homo corpus; esseque hominem, est quid perfectius singulis, & dicitur rationem completi. Eo sensu, non evadit in Christo, ex natura divina & humana, aliquid tertium. Quia hujus sensus Tertium, est completum evadens: sed ex illis duabus naturis non potest evadere completum; quia completum non evadit, quod in ante supponitur completum: natura autem humana in ante, supponitur esse completa. Major probatur, evaderet enim hoc quod habet, & inciperet esse quod in ante fuit, quomodo autem incipiet, si fuit? ergo, si modo evadit completum, apparet, quod in ante non fuerit completum. Quod autem natura humana in ante jam supponatur completa, ratio est: quia physice natura humana dicitur corpus, animam, unionem; hæc autem præsupponitur habere, non ex vi unionis cum natura divina, metaphysice verò natura humana, est animal rationale: ex quibus prædicatis, unumquodque non esset, si physica illa non essent, ex quibus simul sumptis, unumquodque illarum sumitur.

Punctum Difficultatis 2.

Perstringuntur Objectiones.

OBJICITUR 1. Autoritas Cyrilli citata, in qua dicitur unam fuisse naturam Verbi incarnatam, & Athanasii: *Nam sicut, inquit, anima rationalis & caro, unus est homo, ita Deus & homo, unus est Christus.*

RESPONDETUR. Quod attinet ad auctoritatem Cyrilli, illi alias satisfactum. Autoritas Athanasii, non vult in omnibus similitudinem; sed non nisi in hoc: quod sicut est illic unum compositum, ita in Christo est una Persona.

INSTABIS. Auctoritatem ipsam in argumentum à priori aptando. Ex anima rationali & corpore, illorumque unione, evadit tertium quid, nempe homo; Ergo & ex unione naturæ divinæ & naturæ humanæ, evadit tertia natura.

RESPONDETUR. Disparitatem esse ex di-

etis, quia cum anima rationalis & corpus sint substantiæ incompletæ, ordinatæ ad hoc, ut constituent hominem, non mirum est, quod acquirant ex illa unione completionem, ita ut jam evadat homo; talis autem incompletio, nec naturæ humanæ, nec naturæ divinæ competit.

OBJICITUR 2. Ex eo solum, ex natura humana & divina, non evadit tertia, quia sunt completæ; sed id non obest, quominus ex illis evadat tertia natura. Quod probatur. Quia elementa sunt quid completum, & tamen ex illis evadit tertia natura misti.

RESPONDET 1. Arriaga. In hac sententia elementa facere unam tertiam naturam, quia uniuntur immediate inter se in ipsa natura, non in personalitate aut subsistentia; in nostro verò casu, unionem solum esse in personalitate, non in natura. Addit, in hac sententia, elementa quidem esse in misto, non tamen per illa constitui tertiam naturam, sed per aliam tertiam formam substantialem. *Hæc Responsio*

NON SATISFACIT. Tum quia, quamvis elementa sunt quid completum, uniuntur immediate inter se, idque unione in natura, ita ut resultet tertia natura; ergo & in præsentia resultabit tertia natura. Tum quia, etiam posito, quod sit facta unio in personalitate, quærere restabit: quæ sit ratio, cur non potuerit fieri unio in natura, humanæ & divinæ naturæ, ita ut evadat ex illis tertia natura? cum unio elementorum in natura, fieri possit. Tum quia in misto, non per elementa constituitur tertia natura, sed per formam superadditam tertiam; ergo etiam in Christo constituetur tertia natura, non per illas duas, sed per Christicitatem; ut in simili ille loquitur.

RESPONDET 2. Lugo. In hac sententia, naturæ elementorum non sunt omnino completæ, sed aliquo modo incompletæ, cum se extendant ad ulterius complementum, licet possint connaturaliter existere seorsim, sicut una pars aquæ, licet seorsim possit existere, adhuc est complebilis per aliam partem aquæ. *Hæc responsio plenè*

NON SATISFACIT. Quia si habent jus extendendi seorsim, non apparet jam, quomodo non sint completum quid, in omni sententia? Illud quod assertur de aqua, non convincit, quia guttarum unaquæque est completa, cum illarum completio sit habere proprios terminos, licet non sit completa, quasi non possit continuari, ut fit, dum unitur alteri guttæ, non apparet autem, quid simile conveniat, vel elementis, vel duabus naturis in Christo?

RESPONDETUR 3. Falsum quidem est, elementa esse formaliter in misto, sed posito quod essent, posset assignari disparitas ex S. Thoma hic q. 2. a. 1. in corp. Quod fieri possit unum tertium, etiam ex completis & perfectis, modo transmutentur: & ita ex elementis fit mixtum;

xtum, & quia natura divina & humana, non potest subire mitionem, ideo nec ex illis evadit aliqua tertia natura. Quod autem natura divina non possit subire mitionem, rationem dat ibidem S. Thomas: Primò. Quia natura divina est omnino immutabilis, ergo in aliud converti non potest, cum sit incorruptibilis: nec aliud in ipsam, cum sit immutabilis. 2dò. quia id quod est commixtum, nulli miscibilium est idem specie; differt enim caro à qualibet elementorum specie; & sic Christus non esset ejusdem naturæ cum Patre, nec cum Matre. 3idò. Quia in his, quæ plurimum distant, non potest fieri commixtio; solvitur enim species unius illorum: puta, si quis guttam aquæ amphoræ vini apponatur; & secundum hoc, cum natura divina in infinitum excedat naturam humanam, non potest esse mistio, sed manebit sola natura divina.

OBJICITUR 3. Natura est principium motus & quietis, in eo, in quo est; sed ex natura humana & divina, resultat istud principium: Ergo resultat tertia natura. Minor probatur. Quia resultavit, ex illa unione, principium operationum & habituum supernaturalium: nam Christo debentur eæ operationes.

RESPONDETUR. Negando minorem; negando item, quod resultavit principium operationum elicativum, distinctum ab anima, licet operante prout est elevata; ipsam illam elevationem deposcente, non tertiâ naturâ, sed composito, ex humana natura, & personâ Verbi.

INSTABIS. Saltem mediâ uniuntur inter se, natura divina & humana: Ergo afferunt tertiâ naturam, saltem mediâ.

RESPONDETUR. Ob defectum complebilis & completivi, illa unio mediata non facit, etiam mediâ, tertiâ naturam.

Punctum Difficultatis 3.

Quo sensu possit admitti aliquid tertiū.

DICENDUM 1. Ex hoc, quod est, natura humana esse unitam Personam divinam, resultat aliquid tertiū.

PROBATUR imprimis autoritatibus illorum Patrum, qui assumebant, personam Christi esse compositam; non in se, ut supra probatum: sed ratione totius, resultantis ex natura humana & persona VERBI.

PROBATUR 2. Quia Christus non est natura humana, nec etiam persona VERBI, sed utrumque simul sumptum: Ergo ex utroque hoc resultat aliquid tertiū: nempe objectiva ratio: ly Christus; quæ est nemine cogitante, licet ab illis simul sumptis non distinguatur nemine cogitante: ut etiam doceri solet de toto.

PROBATUR 3. Impossibile est, ex duobus entibus per se immediatè unitis, quorum unum habet se per modum complebilis, & aliud per

modum completivi, non resultare tertiū; sed natura humana, & persona Verbi, ex dictis ita se habent. Major probatur inductione. Ex pariete & albedine resultat album: ex anima & corpore, resultat homo: ex materia ignis & forma ignis, resultat ignis: & sic de reliquis. Nec potest ostendi exemplum, in quo, ex duobus facientibus unum per se, & quidem immediatè, non fiat tertiū. Quod ipsum in hoc fundatur. Quia ex duobus talibus, necessariò resultat compositum, adeoque illud tertiū; aliàs unirentur, ut supponitur; & non unirentur: quia non resultat unitum, seu compositum. Rursus, vel eodem modo se habent illa, vel non eodem, quo habebant ante compositionem, seu unionem? si eodem modo: Ergo nullus esset iste ordo complebilis & completivi; cum etiam posita unione, eodem modo se habeant. Si autem non eodem modo se habent: quicunque hic modus alietatis ostenditur, ex eodem inferetur, resultare aliquid tertiū, quod sit nemine cogitante; licet non sit distinctum nemine cogitante.

DICENDUM 2. Hoc tertiū, resultans ex natura humana & Persona Verbi unitis, est totum hypostaticum, quod dicitur Christus.

PROBATUR 1. autoritate, S. Fulgent. lib. de Incarnatione & gratia Christi, cap. 10. ait: *Illud vero quis facile Christianus aut ignoret, aut dubitet, quod VERBUM Dei, priusquam caro fieret, non fuit Christus.* Infero: Ergo Incarnatione evasit hoc, quod est Christus. Subdit infra. *Neg, enim caro Christi, priusquam à VERBO susciperetur, eadem caro, Christus fuit.* Ubi indubiè nomine carnis intelligit naturam humanam; ut eum dicitur: VERBUM caro factum est: ex quo jam arguitur. Natura humana, priusquam à VERBO susciperetur, non erat Christus, ut ait Fulgentius: Ergo compositione evasit Christus; idq; aliquid tertiū: quia neq; natura humana, neque persona Christi separatim, est Christus. S. August. lib. de bono perseverantiæ, c. 24. post medium: *Dicimus Christum verum Deum, natum de Deo Patre sine ullo initio temporis, eundemq; hominem verum, natum de homine Matre &c. hoc autem utrumq; est unus Christus:* ubi ly Christus, dicit pullulare ex hoc utroque: & hoc tertiū esse, dicit conclusio. Damascenus similia habet, lib. 3. orthodoxæ fidei, c. 7. *Quia etiam hoc nomine, tum à Patre & Spiritu, tum à Matre & nobis discrepat: quod idem simul Deus & homo sit.* Ex quo sic arguitur. Datur aliquid unum, quo uno, & à Patre & Spiritu S. & à Matre Christus discrepat; sed hoc non est nisi illud unitum: quicquid enim aliud assignaveris, illud non erit unum, quod faciat ab utroq; discrepare, sed non nisi ab uno, scil. vel à divino vel ab humano. Ibidem c. 5. *Unus enim Christus est, tum in divinitate, tum in humanitate perfectus;* Ergo apparet quod sit tertiū ex utroque pullulans. Cap. 4. *Etenim*

Christus (quæ vox complectitur utrumque) & *Deus & homo dicitur*: ubi ut vides, dicit Damascenus, quod vox *Christus* complectitur utrumque: Ergo non illa duo seorsim: Ergo est illud, quod ex duobus illis pullulat. Cap. 3. sic inter alia habet. *Ex Deitate & humanitate, eundem Deum perfectum, & hominem perfectum, & esse & dici, atq; ex duobus & in duabus naturis esse constitutum; Christi porro vocabulum personæ esse dicimus, ut quod non unimodè dicatur, sed duplicem naturam significet*: Ergo infero, si non ponatur pullulans totum hypostaticum, unimodè *Christus* dicitur, hoc est de singulis, non de illo toto. Et ibidem idem ait: *Si divinitatis rationem habeamus, ejusdem est cum Patre & Spiritu S. essentia; si autem humanitatem spectemus, ejusdem cum Matre & cunctis hominibus, quia autem ratione ipsius naturæ inter se copulantur, eum tum à Patre & Spiritu, tum à Matre & reliquis hominibus, differre dicimus*. Hoc autem, quid aliud ostendi potest, quam totum hypostaticum: Cyrillus ad Theodosium Imperatorem scribens, apud Damasc. lib. 4. Orthodoxæ Fidei c. 6. sic habet *VERBY* illud, quod ex Deo est, non aliter *Christus* esse intelligitur, quam cum, per administratoriam unionem, arcano modo conjunctum est: jam autem conjunctum, necessario pullulat ex conjunctis. Anastasius etiam cap. 13. *ὁ δὲ ὅς* Totum, inquit, quod *Christus* appellatur.

Accedit autoritas Scholastica. Lugo cit. num. 25. sic habet. Poterit ergo ex hypostasi *VERBI* & humanitate, resultare humanitas subsistens. Tanner. cit. n. 59. sic habet: Terminus igitur Incarnationis principalis ex unitate proveniens, est ipsemet *Christus* rationemque dat, quia terminus ex actione Incarnationis, & unitate resultans, non est ipsa Persona *VERBI* per se spectata, hæc enim, ut sic, produci in tempore non potest: sed est Persona *VERBI*, ut existens in duabus naturis per incarnationem. Eandem sententiam docet Raynaudus lib. 2. num. 216. & 213.

PROBATUR 2. Quia ex anima & corpore evadit tertia natura, quod est compositum humanum: Ergo & ex natura humana & personanitate *VERBI*, evadet totum hypostaticum: dari enim non potest, per se, & immediata unio, inter naturam divinam & naturam humanam: & si esset, faceret unam tertiam naturam, per Ariaga: Ergo etiam, cum sit unio per se, & immediatè, inter naturam creatam & personam *VERBI*, evadet unum totum hypostaticum.

RESPONDEBIS cum Galatino apud Raynaudum. Naturale compositum aliud est à componentibus, secus compositum, quod est *Christus*.

CONTRA redit argumentum. Naturale compositum est aliud à componentibus: Ergo idem dicendum de *Christo*.

PROBATUR 3. Ex natura humana *Christi*,

& Persona *VERBI*, inter se unitis, per se, debet resultare unum quid tertium, ut dictum conclusionem 2dā. non resultat tertia natura, ut dictum conclusionem 1mā. non resultat persona composita, ut dictum supra: Ergo resultat totum hypostaticum.

OBJICITUR 1. Vi hujus tertiæ conclusionis, vera esset hæc propositio: *Christus est divinitas & humanitas*: & tamen hæc propositio est Wiclefi, apud Valdenses, damnaturq; in Husso, in Concilio Constantiensi Sess. 15.

RESPONDEO. Hanc propositionem hoc sensu esse damnatam; quia volebat, quod & sola divinitas sit *Christus*, & sola humanitas: adeoque, ut inquit Raynaudus, non sumebat ly *Et* copulatè, hoc est, tanquam uniens & copulans utrumq; ad verificandam significationem *Christi*: sed copulatè, unicuique scil. ly *Christus* adjungendo.

OBJICIT 2. Villiardus apud Raynaud. Vi hujus Conclusionis sequitur, quod *Christus* non sit *Deus*: cum nullum aggregatum sit una partium illarum, è quibus coalescit.

RESPONDETUR. Negando sequelam. Imprimis enim, posito quod persona divina non sit pars in toto hypostatico, negabitur meritò, quod illius aggregati, pars sit, persona divina; si non est pars: bene de illa dici potest, ly *Deus*. Rursus, posito, quod Petrus sit totum, resultans ex natura humana & persona humana, bene de illo dici potest, Petrus est homo: & tamen homo, pro persona sumptus, est pars illius aggregati, quod est Petrus: Ergo & in præsentem idem dici potest. Directè etiam dici potest, totum aliquod ex duplicis conditionis extremis resultare posse: imprimis ex extremis, in quantum naturæ sunt: deinde ex extremis, in quantum aliud habet rationem personæ, adeoque totius; in priori casu, unum extremorum non potest dici illud aggregatum, quia nec anima dicitur homo, falsaque redderetur propositio: potest autem dici in casu posteriori: quia cum illud totum componatur ex persona & natura, si de parte aggregati dicatur persona, erit adhuc identitas inter prædicatum & subiectum. Negat etiam Raynaudus, quod tunc ly *Deus* sumatur pro parte, sed pro Verbo, in humanitate & Deitate subsistente.

INSTAT idem. Sequitur ex hac positione, quod *Christus* non sit ens; quia nulla diversa, nisi se habeant informativè, aut continuativè, facient unum ens.

RESPONDETUR. Negando sequelam. Datur tertius modus faciendi unum; scil. si sit unio personæ & personabilis.

OBJICITUR 3. Hoc quod resultat, per nos, ex illa compositione, est compositum; hoc compositum est totum hypostaticum; totum hypostaticum est *Christus*: *Christus* est persona: Ergo quod resultat, est persona composita.

RESPON-

RESPONDETUR. Ly Persona interdum sumitur præcisè, pro termino substantiali personante, interdum sumitur pro concreto ex personabili & personante. Sumendo Personam hoc secundo modo, est quid compositum; hoc ipso enim, si non esset quid compositum, non diceretur simul personabile & personans; hocq; significavit supra assertum 3^{ium} superioris difficultatis.

QUÆSTIO III.

De Incarnatione, prout dicit Subjectum ejusdem.

Sensus Quæstionis est, quid assumpsit VERBUM, & quid non assumpsit? De corpore & anima dubium non est; sed id, quod pro præfenti discuti debet, est solum: *An sanguis fuerit assumptus hypostaticè à VERBO?*

Plures sunt hac in parte sententiæ, quas recenset Sect. 1. & examinat Lugo, totà disp. 14. Sed tres sunt magis principales, & circa substantiam objecti versantes. 1. An fuerit unitus sanguis VERBO immediatè? & hoc negat Durandus. 2. Alii distinguunt duplicem sanguinem, nutrimentalem, & vitalem; hunc postremum dicunt esse assumptum, non priorem: In hac sententia est Cajetanus. 3. quæ absolutè asserti, totum sanguinem unitum esse hypostaticè; hanc docet citatus Lugo post Suar. disp. 15. Sect. 6. quibus accedit Amicus disp. 15. Sect. 7. Valent. disp. 1. q. 5. puncto 1.

DICENDUM est, *Totum sanguinem esse assumptum*. Probationes asserti ut expendantur, sit

DIFFICULTAS I.

Examinantur auctoritates, an sanguis fuerit assumptus?

PROBARI solet 1. posita conclusio, auctoritate.

1. AUCTORITAS est. Scripturæ, quæ frequenter redemptionem tribuit Sanguini. Plures auctoritates vide apud citatos. Clarus videtur ille locus 1. Joan. 1. *Sanguis Iesu Christi Filii ejus, emundat nos, ab omni peccato*. His auctoritatibus.

RESPONDERI potest imprimis, quòd de immediata unionem nihil agatur. 2. quòd efficacia illa tribuatur sanguini, non quæ unito, sed quæ effuso à persona infinite digna; præcipue, quia ad hoc, ipsa unio cum sanguine non confert: nam Beatissima offerens Filium, offerebat aliquid, cui immediate erat unita persona divina, & quod erat Deus, & nihilominus illa oblatio non erat sufficiens ad redemptionem: non ergo taxari debet redemptio, ex eo, quia id, quod

est oblatum, habet unionem, vel non, cum VERBO; sed quia offertur à persona infinite digna, & æqualis dignitatis, cum eo cui satisficit.

2. AUCTORITAS est Concilii, Patrum, Pontificum. Clemens VI. in Extravaganti, *Vnigenitus*, de pœnitentiis & remissionibus, de sanguine Christi sic ait: *In ara crucis immolatus, non guttam sanguinis modicam, quæ tamen, propter unionem ad Verbum, pro redemptione totius humani generis sufficiebat, (sed velut quoddam profluvium nascitur effudisse*. Cyrillus in Apologetico: *Conferetur*, inquit, *quòd Deus est in carne & sanguine, & cetera similia*. His etiam auctoritatibus

RESPONDERI posset, quòd non probent, datam fuisse unionem immediatam, inter VERBUM & sanguinem, sed solum mediatam: quia scilicet assumpsit Christus naturam, cujus erat ille sanguis: ad eum modum, quo dicitur assumpsisse operationes humanas: non quòd eis hypostasis VERBI immediate uniatur: sed quia unitur naturæ humanæ, cujus sunt illæ operationes.

INSTAT 1. Lugo. Quia accidentia non possunt alio modo assumi, nisi mediate: atq; ideo, dum dicuntur simpliciter assumpta, intelligi debet, esse assumpta, eo modo, quo possunt: at verò quando substantia aliqua dicitur hypostaticè assumpta, debet intelligi de assumptione, cujus capax est natura substantialis.

RESPONDETUR. Cum substantia capax sit immediatæ & mediatæ assumptionis, & Patres non loquantur de immediata, ex auctoritatibus illorum non sequitur, quòd immediate sit unitum VERBUM sanguini; præcipue, quia sicut non multiplicanda entia, ita nec uniones strictiores.

INSTAT 2. Idem. Quòd si vera sit responsio, etiam cibus & vestis dicentur assumi; eò, quòd sint in illa natura, quæ assumitur: nemo autem concedet, VERBUM assumpsisse cibum, qui erat in stomacho.

RESPONDERI potest. Magnam esse disparitatem: nam quòd nec mediate assumptus fuerit cibus, qui erat in stomacho, inde deducitur: quia ea tantum mediate assumenda erant, quæ sunt pars ejus, quod assumitur, vel illi identificantur: non verò id, quod quocunq; modo est localiter in assumpta natura; alias aer, quem in se recipiebat Christus ad respirandum, debuisset etiam assumi.

INSTAT 3. Idem. Non potest dici, assumi hypostaticè ab alio id, quod retinet adhuc suam propriam subsistentiam: repugnat enim subsistens in se, subsistere in alio. Ergo si sanguis retinet propriam subsistentiam, per quam immediatè terminatur, non potest dici, quòd subsistat subsistentià VERBI. Accidentia enim dicuntur assumi, licet non uniatur illis immediatè

VER-

VERBUM; quia accidentia non retinent substantiam propriam, sed perdunt eam substantiam creatam, quam deberent habere; scilicet substantiam creatam humanitatis: per quam suo modo deberent subsistere; atque ideo VERBUM supplet totum, quod substantia creata deberet tribuere iis accidentibus.

RESPONDERI potest. Majorem argumenti veram esse de assumptis immediate, non de assumptis immediate: quia assumptio mediata est assumptio naturæ, cujus pars est, quod taliter assumitur. Rursus, sub qua formalitate, dici possunt assumi accidentia, & carere propria substantiâ; sub eadem formalitate dici potest, carere ultimâ substantiâ sanguinem: quia scilicet caret substantiâ natura, cujus est ille sanguis.

INSTAT 4. Amicus. Unionem mediatam habebant etiam lachrymæ & sudor; cum tamen Pontifex infinitatē pretii, soli sanguini tribuat.

RESPONDETUR. Hanc impugnationem non convincere: nam non est dubium, nos redemptos esse, etiam merâ oblatione Christi, redemptos item esse corpore Christi, & tamen hæc non nominantur à Papa. Non ergo, ex eo quia non nominantur aliqua, non possunt habere rationem redemptionis. Et certè, in principiis Amici, non est dubium, quod si Christus unam guttam lacrymæ pro peccatis nostris obtulisset, redemisset nos; & sicut Propheta dicit, *livore ejus sanati sumus*; sic dici posset: lachrymâ ejus sanati sumus. Tribuitur itaque soli sanguini redemptio, quia scilicet aliis modis redimendi non meminit hoc loco: sed non soli, quasi aliud nihil nos redemerit.

INSTAT 5. Idem. Ex hac Responsione sequitur, non eodem modo, ex vi consecrationis, fore VERBUM per concomitantiam sub speciebus vini, ac est sub speciebus panis; quia sub speciebus panis, est immediate concomitantia corporis, à VERBO immediate suppositi: sub speciebus autem vini, solum est mediata concomitantia corporis; consequenter, si in triduo perfecta fuisset consecratio, nullo modo adfuisset VERBUM sub speciebus vini: quia, cum in triduo, totus sanguis fuisset separatus à corpore, non potuisset VERBUM adesse, sub speciebus vini, per concomitantiam corporis.

RESPONDETUR imptimis. Tridentinum, quod clarius concomitantiam istam explicat, non dicit, æquè immediate, ex vi consecrationis calicis, poni per concomitantiam VERBUM, atque ex vi consecrationis panis: attentâ ergo autoritate, non convincit impugnatio. Rursus dici posset, æquè immediate, quoad substantiam, poni ex vi concomitantia VERBUM sub speciebus vini, quia per concomitantiam ponitur corpus, cui unitum est immediate VERBUM: licet non æquè immediate, quoad modum ponendi; quia directè vi consecrationis

calicis ponitur sanguis, per solam autem concomitantiam corpus, cui unitum immediate VERBUM. Quid autem factum fuisset, si in triduo consecratus fuisset calix, nulla specialis est difficultas, quæ oppositam sententiam non premat. Quid si tunc per concomitantiam poni debuisset corpus Christi, cui immediate unitur VERBUM; non propter naturalem unionem quæ tunc esset: sed propter unionem naturalem illam, qualis fuit, dum potestas consecrandi data est: & vi cujus potestatis, illa fuisset consecratio, quæ potestas in hoc fuit, ut vi illius consecrationis, etiam corpus poni deberet tale, quale tunc fuit: & quale exigebat esse, nisi impediretur, hoc est, cum dotibus gloriosis. Vide ad hoc propositum Lugonem, qui n. 47. sic inquit: In triduo mortis Christi, si poterat consecrari, deberet utique poni illud corpus, cum quo mortuus fuerat; quia de illo, & non alio, verum erat dicere: *Hoc est corpus meum*: hæc enim verba significant corpus illud, quod nunc habet, & quod ultimò habuit, cum vixit. Quam doctrinam in præsens applicando, dico: quod, si in triduo mortis poterat consecrari, deberet utique poni ille sanguis, cum quo mortuus fuerat, adeoque dicens connexionem cum corpore; hinc adhuc, ille sanguis bibentibus, foret vita æterna.

Punctum Difficultatis 2.

Examinantur rationes, & probatur Conclusio.

PROBARI solet 2. rationibus.

RATIO 1. est, quâ utitur Lugo. Sanguis est pars humanitatis assumptæ à VERBO: quia autem assumitur natura, assumi debent ejus partes, cum totum, nihil aliud sit, nisi partes omnes simul sumptæ; Ergo VERBUM assumens immediate sanguinem, qui est pars naturæ humanæ. Quod autem sanguis sit pars naturæ humanæ, probatur. Tum quia Aristoteles lib. 3. Histor. animalium, inter partes recenset sanguinem. Idem habet 7. physicorum tex. 11. & 12. Quando autem id negat, 2. de partu animalium c. 10. intelligendus est, in sensu formali, quod non sit pars animalis quâ animal est, eò quod sanguis non animetur. Tum quia Trident. Sess. 13. c. 3. docet, per naturalem concomitantiam sub speciebus panis, esse sanguinem, & animam, & sub speciebus vini corpus & animam. Vi, inquit, naturalis connexionis & concomitantia, quâ partes Christi Domini copulantur; ubi sanguis apertè dicitur pars. Tum quia, si sanguis Christi non est pars Christi, Christus non esset filius Beatissimæ: nam ad rationem filiationis, requiritur origo viventis à vivente: hoc est, ut substantia generantis maneat in genito: cum ergo Christus, ex sanguine Beatissi-

mæ pu-

mae purissimo, carnem sumpserit, fatendum erit, sanguinem illum, partem fuisse intrinsecam suae matris, & si non esset pars, non esset Christus genitus ex matre, tanquam à principio conjuncto.

RESPONDERI potest, quòd sanguis sit pars humanitatis, non essentialiter, tanquam materia & forma constituens hominem, sed nonnisi integraliter: porrò assumens immediate totum, debet assumere partes ejus immediate, essentialis, & quæ sunt tanquam actus illius substantialis, & potentia; sed non est necesse immediate assumi partes integrales. Et certe implicat contradictionem, assumi hominem, & non assumi corpus & animam: non implicat tamen contradictionem, assumi hominem, & non assumi sanguinem: Ergo apparet, quòd ex eo, quia assumptus est homo immediate, non est licitum argumentari, assumptum esse immediate sanguinem. Aristotelis autoritas non plus probat, quàm sanguinem esse partem integram: non quidem integram, quæ sit tanquam ornatus, vel pars aliqua excrementitia, ut saliva, vel sudor: sed ut pars ad vitalitatis actus exercendos subordinata: adeoque in hoc genere rationem integrantis potiori jure exercens. Nec plus vult Tridentinum, ut ex verbis illius constet. Quòd autem indiscriminatim meminerit corporis & sanguinis: Ratio est, institutio Christi: qui sub alia specie Eucharistiæ, non voluit esse directe animam; sicut sub panis speciebus, voluit esse directe corpus, quod est alia compars essentialis constitutiva hominis; sed tantum voluit poni directe, sub una specie corpus, sub alia sanguinem: hinc fit, ut attentà institutione, æque agat de corpore, ac de sanguine. Ad salvandam etiam maternitatem Virginis sufficit, quòd sanguis ex illa acceptus, sit pars illius integralis: & per hoc salvatur maternitas ejus, quia salvatur ratio conjuncti principii; maternitas autem Dei salvatur, quia ille sanguis in corpus transiit, quod immediate terminatur personæ VERBI.

RATIO 2. est Amici. Quia aliàs foret aliqua hypostasis in Christo creata, quod est contra Concilia. Sequela probatur, quia sanguis est natura substantialis, ergo habet suam hypostasim: Ergo nisi immediate fuisset unitus VERBO, subsisteret in propria hypostasi.

RESPONDERI potest, in Christo nullam esse substantiam puram, essentialem, quæ sit in re homo: quia & nulla est in Christo subsistentia humana. Sed non dicunt Concilia, non esse in Christo subsistentiam, quæ non sit humana; subsistentia autem sanguinis, non est subsistentia humana, sed subsistentia alicujus, quod est hominis. Et sicut phlegma excrementitium non est assumptum, & tamen non erat accedens; nec inde sequitur, in Christo esse personam crea-

tam; sic idem, etiam de sanguine, dici poterit.

RATIO 3. ejusdem Amici. Sanguis est pars integrans naturam humanam; sed VERBUM assumpsit naturam humanam, integram & perfectam: Ergo cum ea assumpsit omnes partes, quæ illam substantialiter perficiunt, & integrant.

RESPONDETUR. VERBUM assumpsisse naturam humanam immediate, nonnisi secundum ea, quibus essentialiter, tanquam partibus componentibus, perficitur: sed nego, assumpsisse immediate quoad omnia, scilicet etiam ea, quibus non componitur, tanquam partibus substantialibus. *Nihilominus*

PROBATUR sic 3. Conclusio. Immediate assumptum est corpus, ergo & sanguis. Probatur consequentia; quia de assumptione corporis, & de assumptione sanguinis, æqualiter loquuntur Patres: Ergo dicta illorum simpliciter sunt accipienda, nisi aliquid obstat: nihil autem obstat, ut patebit solutione arguerum. Antecedens probatur citatâ authoritate Cyrilli, & ejusdem epistolâ 8. ad Nestorium: *VERBUM*, inquit, *factum esse carnem, nihil est aliud, quàm, quòd in carne & sanguine nobis communicavit.* Nazianzen. Orat. 50. *VERBUM*, inquit, *verè caro factum est, quia assumpsit corpus, ex carne, ossibus, & sanguine constans.*

CONFIRMATUR. Vera est hæc propositio: sanguis est assumptus; ergo falsa est hæc: sanguis non est assumptus. Sed si mediatè tantum fuisset assumptus sanguis, vera fuisset hæc propositio: sanguis non est assumptus: Ergo immediate, & non mediatè assumptus est. Antecedens primum probatur, autoritatibus supra allatis. Subsumpti autem antecedens probatur. Quod habet subsistentiam propriam, de eo verum est dicere, non est assumptum; sed si mediatè tantum assumptus fuisset sanguis, habuisset propriam subsistentiam: Ergo si mediatè fuisset assumptus sanguis, verum esset de eo dicere: non est assumptus. Major probatur. Tum quia communiter docetur, non posse fieri assumptionem, stante personâ. Tum quia, assumptio, quâ talis, dicit suppletivum alicujus substantialis, quod tunc non esset, naturâ & personâ creatâ simul stante. Minor etiam probatur. Sanguis est substantia completa: Ergo illi convenit propria subsistentia: Ergo illam habuit. Et si asseris, sine ulla subsistentia mansisse, id sine fundamento dicis: & aliquid impossibile in nostris principiis, ut dictum in Metaphysica. Et certè, quia actiones non sunt immediate assumptæ, vera est hæc propositio: Actio non terminatur à Persona VERBI, non est assumpta à Persona VERBI, sed est tantum actio assumptæ naturæ.

DIFFL.

Punctum Difficultatis 3.

Solvuntur Objectiones.

OBJICITUR 1. Sanguis habet rationem partis: sed quod habet rationem partis, non habet subsistentiam propriam: quod autem non habet subsistentiam propriam, illud non terminat VERBUM: nam hoc supplet nonnisi officium subsistentiæ creatæ.

RESPONDETUR. Principium hoc, Quod habet rationem partis, illi non competit subsistentia, intelligi debet secundum nostra principia præjacta in metaphysicis; ut illud non sit vel substantia simplex completa, vel substantia composita: cum ergo sanguis sit substantia completa, ex materia & forma sanguinis constituta, fit ut ei subsistentia competat: quantumvis habeat rationem partis, improprie, & nonnisi in hoc sensu, quia est in aliquo, tanquam instrumentum, ad operationes ejus requisitum, quantumvis in se substantialiter completum. Rursus ex alio capite idem argumentum non convincit, imò pro nobis est: quia anima, & corpus, sunt partes veræ & incomplete, & tamen participant rationem personæ, quæ terminat totum, suntque assumptæ immediate à VERBO; Ergo idem dicendum de sanguine; aliàs actu existeret aliqua substantia, & tamen sine ulla subsistentia; quod est arbitrarium dicere.

INSTABIS 1. Subsistentia humana non terminat sanguinem, tam in sententia Modalium, quam in principiis nostris: Ergo nec immediate terminatur à VERBO: VERBUM enim supplet nonnisi subsistentiam humanam.

RESPONDETUR. Subsistentiam humanam inadæquatè acceptam non terminare sanguinem: adæquatè autem acceptam terminare sanguinem; idque tam in sententia modalium, quam Nominalium. In sententia quidem Modalium, quia alius est modus subsistentiæ sanguinis, & alius modus subsistentiæ corporis & animæ unitorum: jam autem subsistentia humana adæquatè accepta, includit hos modos, licet inadæquatè accepta, seu pro modo, animam & corpus unita terminante, non terminet sanguinem. In sententia autem nominalium, habet diversam subsistentiam sanguis, quia & diversam totalitatem, stantem in ratione substantiæ completæ; adæquatè autem accepta subsistentia, involvit quaecunque totalitatem ad esse hominis, vel essentialiter, vel integraliter spectantem.

ADDIT Lugo. Quod personalitas non competat sanguini, sicut nec corpori; quia personalitas quæ talis, est naturæ intellectualis; nec corpus autem, nec sanguis, sunt intellectualia: dicitur tamen persona, per ordinem ad totam naturam, quæ à principali intellectu appellatur.

INSTABIS 2. VERBUM assumpsit nonnisi unam naturam, & unius speciei; sanguis autem non est unius speciei cum reliquis partibus.

RESPONDETUR. VERBUM assumpsisse unam naturam, non mathematicè, sed physicè; hoc est, ex pluribus subordinatis constantem, & compositam ex pluribus.

OBJICIT 2. Cardinalis S. Petri, apud Lugonem. Sanguis non est pars essentialis, nec integralis corporis: Ergo non est pars. Antecedens probat, quia partes integrales omnes animantur, partes verò essentialis sunt illæ, sine quibus non potest homo consistere pro aliquo instanti. Sanguis autem non est ejusmodi: nam infans cum primùm animatur, nullum habet sanguinem; quia sanguis fit, medio hepate, hepar autem non generat sanguinem, nisi apponatur illi ab extrinseco aliqua materia; Ergo pro aliquo tempore existit homo animatus, absque sanguine.

RESPONDET Lugo, Sanguinem esse partem essentialem, posse tamen, per aliquod breve tempus, esse hominem sine illo: sicut caput abscessum à corpore, vivit aliquantulum sine corde, & tamen cor dicitur pars essentialis. *Sed hæc responsio*

NON SATISFACIT. Tum quia non videtur, quomodo aliquid vel brevi tempore sine suo essentiali stare possit. Tum quia, quod caput abscessum etiam brevi tempore vivat sine corde, etiam id non videtur probabile; aliàs anima v.g. rationalis naturaliter esset in duobus locis adæquatis, cor sine capite, & caput sine corde, animans.

RESPONDETUR 2. Sanguinem esse partem integram. Nego autem omnes partes integrales animari debere, cum id, neque ex exigentia partis integralis, nec ex exigentia sanguinis, oriatur. Non ex exigentia partis integralis: nam id definitionem partis integralis non ingreditur: non etiam ex exigentia sanguinis: quia hæc exigentia ostendi non potest. Porro idem alimentum, quod transmittitur à matre, si non est sanguis substantialiter, postea ab hepate infantis, vertitur in sanguinem; si autem est sanguis, melius adhuc probabit, sine sanguine animatum illum non esse. Denique fortassis ante infusionem animæ, etiam sub forma embryonis, virtute formativâ corporis, efficitur sanguis, reperiturque jam ab anima: quæ virtus formativâ foetus facit, quod hepar cum anima præstare deberet; nempe confectionem sanguinis necessariam.

INSTARI potest. Quod est pars, debet dicere unionem cum toto: sanguis autem, cum sit liquidus, non potest dicere unionem cum partibus solidis; ergo non est pars.

RESPONDET ad hanc totam difficultatem Lugo. Sanguinem esse quidem partem physicam corporis, subordinatam animæ, in ordine ad ope-

ad operationes; secundumque hanc subordinationem dicere unionem cum anima; sed non esse partem unionem physicam unitam, in ordine ad componendum unum ens, per rigorosam unitatem mathematicam. Et hæc prior subordino sufficit, ut per naturalem connexionem dicatur, sub speciebus panis, poni concomitanter sanguis. Est tamen hæc connexio, ratione subordinationis, major, quam sit in acervo lapidum, in quo, unus non subordinatur, visus naturæ, alteri. Quod autem non intercedat illic rigorosa unio, ratio est: quia unio, non nisi huic concreto adstringit unibile; sanguis autem visus fluiditatis, nulli parti corporis est adstrictus. Addit primò idem, quod homo logicè spectatus, & prout dicit materiam & formam, nullum includit accidens; physicè tamen spectatus, ut constat ex carne & sanguine, necesse est ut includat aliquod accidens; atque adeo, prout sic, non ponitur in prædicamento substantiæ. Addit secundò, casu, quo Petrus & Paulus se penetrarent, sanguis alterutrius foret, calefaceret, humectaret utrumque; Cum enim sit causa necessaria, non est ratio, cur debet applicata non agat. Caterum v.g. sanguis Pauli, magis propria munia respectu Petri non exerceret; qualia sunt, movere ad diversos affectus animæ, subvenire cordi, & similia. Quo casu, Deus, vel assignaret unicuique suum sanguinem, & cum uniuscuiusque sanguine proprio, concurreret ad illa munia magis propria, vel indistinctè cum utroque concurreret.

Obijciuntur 3. Paritates aliquæ.

1. PARITAS. Aër quoad respirationem utebatur Christus, non est assumptus: quantumvis sine aëre vivens stare non possit. Ergo nec assumptus sanguis, quantumvis vivens sine illo stare non possit.

RESPONDETUR. Negando consequentiam: quia aër non est pars, cum nullo modo contineatur intra viens, sed introit, & exit: sanguis autem est pars intro recepta. Rursus, aër est requisitum quoddam extrinsecum universale; jam autem sanguis est determinatus secundum se, non nisi ad hoc animal.

2. PARITAS. Alii humores non sunt assumpti: Ergo nec sanguis. Antecedens probatur, alias enim etiam phlegma fuisset assumptum: & Christo exspuente, exsputum aliquid fuisset, hypostaticè unitum.

RESPONDETUR. Phlegma excrementitium non est assumptum, nec enim est pertinens, ad constitutionem corporis humani. Caterum phlegma, accipiendo pro humore constitutivo

corporis, id assumptum est. Quando autem S. Thomas negat sanguinem esse partem; intelligitur quod non sit talis pars, qualis sunt ossa, & alia animata.

QUÆRES 1. An totus sanguis sit assumptus?

ASSERO totum assumptum.

RATIO: quia nulla est necessitas, & nullum fundamentum, distinguendi realiter sanguinem nutrimentalem, à sanguine reliquo; cum ea munia eidem sanguini tribui possint.

QUÆRES 2. An sanguis effusus in triduo mortis, manserit hypostaticè unitus VERBO?

ASSERO unitum fuisse. VERBUM enim nihil dimisit, quod per se assumpsit, assumpsit autem per se sanguinem, & cum sit auctoritas Damasceni, qui lib. 3. Fidei cap. 27. pro absurdo reputat, ut id, quod erat terminatum hypostasi divinam, amittat illam, & postea recuperet; quod sine dubio esset, si sanguis hypostaticè non fuisset unitus VERBO. vide Lugo: qui num. 44. examinavit rationem, quæ utitur S. Thomas. Quod scilicet sicut gratia habituali neminem privat Deus, sine culpa, sic nec privat, unionem hypostaticam; nulla autem culpa fuit, ut sanguis ille deferetur. An autem sequatur, quod posset per communicationem idiomatum dici Deus effusus, Deus adhaerens clavis, & similia? est quaestio de modo loquendi. Negant aliqui: quia communicatio idiomatum, est inter totum & VERBUM, non inter partem & VERBUM, sanguis autem est pars; quantumvis aliquæ denominationes partis, competant VERBO: sed hæc sunt ex classe earum, quæ etiam in naturalibus competunt toti; quæ autem illæ sint, pensari debet ex usu hominum. Alii autem concedunt, posse dici ista omnia; sed propter reverentiam ab illis abstinere debere. Nihilominus addit bene Lugo, sanguinem non ulterius resumibilem non mansisse unitum VERBO: idemque dicendum est de præputio Christi, &c. quia sanguis resumibilis habet jus ad illam unionem, idque propter vegetandam humanitatem, cuius erat pars; quia verò alius sanguis non erat resumendus, adeoque nec futurus pars illius humanitatis, fit, ut jus ad illam unionem non habuerit. An autem ille sanguis, in triduo mortis, habuerit eandem formam substantialem? decidendum est ex philosophicis principiis; si enim non animatur, mansit ejus forma substantialis; si autem animatur, mansit cum forma cadaverica, sicut & corpus; cui tamen non obest, ut dicatur, unitum esse illi VERBUM.